

Årsredovisning 2020

Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority

Tillsammans mot ekobrott

Innehåll

Inledning	4
Generaldirektören har ordet	4
Året i korthet	6
Om Ekobrottsmyndigheten	10
Om ekonomisk brottslighet	14
Resultatredovisning	16
Principer för resultatredovisningen	17
Sammanfattande analys och bedömning	18
Verksamhetens resultat	18
Verksamhetens kostnader och intäkter	19
Ekobrottsmyndighetens verksamhetsområden	21
Utredning och lagföring	21
Brottsförebyggande verksamhet	38
Underrättelseverksamhet	40
Prioriterade brottsområden	42
Förstärkta insatser mot skattebrott	42
Skattebrott som grundar sig på mervärdesskatt inom EU	44
Punktskattebrott	44
Finansmarknadsbrott	45
Peningtvätt och terrorismfinansiering	46
Grov och organiserad brottslighet	48
Internationellt samarbete	50
Utveckling och styrning	54
Rättsutveckling och rättslig styrning	54
Digitaliserad verksamhetsutveckling	58
Kompetensförsörjning	60
Tabellbilaga	64
Finansiell redovisning	70
Årsredovisningens undertecknade	87

”Vi har gemensamt gjort vårt allra yttersta i en svår och omvälvande tid”

Generaldirektören har ordet

Covid-19 har präglat större delen av 2020, något som ingen hade möjlighet att förutse när året började. Pandemin har inneburit att vi, i likhet med samhället i stort, har behövt ställa om arbetet vid myndigheten och anpassa oss till de nya förhållandena. Under tidig vår aktiverades vår centrala krisledningsgrupp med flera möten i veckan för att under hösten återgå till ett normalare läge med en särskild samordningsgrupp för frågor som rör pandemin under ledning av stabschefen. Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare, vi har gemensamt gjort vårt allra yttersta i en svår och omvälvande tid.

Den operativa verksamheten har påverkats av pandemin genom inställda förhör och huvudförhandlingar, framförallt under våren. Myndigheten har också behövt anpassa arbetssätt och rutiner till de nya förhållandena. Särskild skyddsutrustning för poliser och annan utredningspersonal har behövt införskaffas och saneringsåtgärder vidtas i samband med husrannsakingar. Myndighetens utvecklingsarbete har till viss del fått stå tillbaka. Sammantaget har verksamheten ändå kunnat bedrivas utan avgörande påverkan på resultatet.

Pandemin har lett till en ökad digitalisering och därmed effektivisering av verksamheten, vilket är positivt. En rutin för digital ärenderegistrering har införts och digital hantering har ersatt analog, vilket innebär att information i högre grad än tidigare hanteras i verksamhetsstöden i stället för i pappersform. Digitala förhör

har hållits när det med bibehållen rättssäkerhet varit möjligt och även huvudförhandlingar på distans har blivit vanligare.

Det finns anledning att befara att den traditionella ekobrottsligheten till viss del anpassar sig till de nya förhållandena i samhället genom att exempelvis utnyttja de nya stödåtgärder som betalas ut av staten. Det innebär att ekobrottsbekämpningen behöver ta höjd för dessa nya företeelser. För Ekobrottsmyndighetens del har det bl.a. inneburit att ett nytt brott har tillkommit i brottskatalogen, nämligen omställningsstödsbrottet. Det nya brottet har i inledningsskedet hanterats i Göteborg under ledning av en chefsåklagare i syfte att utveckla en effektiv hantering av ärendetypen. Seminarier har hållits för övrig personal, men även för skattebrottsutredare vid Skatteverket, och ärendena har därefter kunnat lottas ut på övriga orter.

Sverige har varit särskilt drabbat av bedrägerier med mervärdesskatt som grundar sig på handel med mobiltelefoner och telekomtjänster. Enligt Skatteverkets siffror har ca 4,5 miljarder kronor undanhållits från beskattning. I Ekobrottsmyndighetens uppdrag ligger att bekämpa, men även att försvåra och förhindra brott av det här slaget. Brottsligheten är komplicerad och svårutredd. Den kraftiga ökningen av denna typ av brott har därför krävt stora insatser från underrättelseverksamheten samt utrednings- och lagföringsidan.

Tre avdelningschefer med geografiskt ansvar för kamrarna har tillträtt under våren. Organisationsjusteringen syftar till att få ett nationellt helhetsperspektiv och en större långsiktighet i styrningen av myndigheten samt en ökad enhetlighet vid kamrarna. Avdelningscheferna har utöver ansvaret för sina geografiska områden även fått ansvar för vissa utvecklingsfrågor på nationell nivå i syfte att skapa en större tydlighet i organisationen och öka förutsättningarna för en ännu bättre utveckling. Även den it-forensiska verksamheten har justerats och samordnas nu under en av avdelningscheferna, vilket skapar bättre förutsättningar för flexibilitet och gör det lättare för it-forensikerna att samordna och prioritera det nationella arbetet och bistå varandra inom utredningsverksamheten.

Ekobrottsmyndighetens samverkan med andra myndigheter har fortsatt under året och vår kunskap är överlag mycket efterfrågad. På grund av bristande resurser har vi dock inte alltid kunnat bidra i den utsträckning som hade varit önskvärd.

Brottsförebyggande åtgärder för att förhindra eller avbryta ekonomiska brott har varit i fokus, och under rättelsearbetet har inriktats på de allvarligaste brotten samtidigt som myndigheten behövt ha förmåga och

kapacitet att utreda och lagföra de brott som anmälts hit med samma kvalitet och effektivitet som tidigare. Samverkan med andra myndigheter har aldrig varit så viktig som nu. Nya samverkansforum mellan rättsvårdande och brottsbekämpande myndigheter har skapats under pandemin i syfte att förebygga och bekämpa brott med anledning av stödåtgärderna, samtidigt som det myndighetsgemensamma arbetet mot den organiserade brottsligheten fortsatt. Det känns som om Ekobrottsmyndighetens vision, Tillsammans mot ekobrott, aldrig har varit så viktig som nu.

Monica Rodrigo
Generaldirektör

Året i korthet

Januari

Åtal väcks mot en person som misstänks för en ny form av marknadsmanipulation. Genom att handla på två börser samtidigt har den misstänkte kunnat vilseleda marknaden och därmed påverka efterfrågan och priset på ett finansiellt instrument, s.k. cross market-manipulation. Den åtalade döms av tingsrätten för brott av normalgraden.

Ekobrottsmyndigheten arrangerar en pressträff med anledning av domen i Allra-målet, ett av de två stora målen som rör pensionssystemet. Samtliga åtalade personer frias av tingsrätten. Domen överklagas senare av åklagaren till hovrätten.

Myndighetssamarbetet Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter, mot missbruk och brott i välfärdssystemen (MUR) påbörjar sitt arbete i fem arbetsgrupper där Ekobrottsmyndigheten deltar i två av grupperna.

Februari

Rättegång inleds mot nio personer som misstänks för storskalig cigarettsmuggling under hösten 2019. Åtalspunkterna rör bl.a. grov olovlig befattning med punktskattepliktiga varor och penningtvätsbrott. Det totala skatteundandraget beräknas till ca 9,5 miljoner kronor. Samtliga nio åtalade personer döms av tingsrätten, varav de flesta till fleråriga fängelsestraff.

En f.d. advokat döms till sju års fängelse och näringsförbud i tio år för bl.a. flera grova bedrägerier och grovt skattebrott avseende investeringar i fastighetsbranschen. Ytterligare en person i samma mål döms till fängelse i tre och ett halvt år.

En f.d. representant i bolagsledningen i ett dataspelsbolag döms för grovt insiderbrott. Påföljden bestäms till villkorlig dom och böter. Brottvinster om ca 700 000 kronor förverkas.

Mars

Generaldirektören aktiverar myndighetens centrala krisledningsgrupp för att hantera de frågor som uppstår för Ekobrottsmyndighetens verksamhet med anledning av coronapandemin.

Årsresultatet av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet presenteras. Ekobrottsmyndigheten fortsätter att vara en av de mest aktiva myndigheterna inom arbetet. De myndighetsgemensamma insatserna har bl.a. bidragit till 177 miljoner kronor i höjning av skatter och 23 miljoner kronor i återkrav till välfärdsmyndigheterna.

Åtal väcks mot tre personer för grova skattebrott i en omfattande svartarbetsvärva. Under knappt ett år har de misstänkta tagit ut omkring 30 miljoner kronor i kontanter för att avlöna svart arbetskraft. Ärendet ingår i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

April

Den 1 april inrättas för kammarverksamheten tre geografiska avdelningar som leds av varsin avdelningschef. Avdelningscheferna får även nationellt ansvar för vissa utvecklingsfrågor.

De tre huvudmännen bakom högskoleprovsfusket döms till fleråriga fängelsestraff för bl.a. grova ekobrott och meddelas näringsförbud under drygt fyra år. De tre huvudmännen förpliktas också att betala sammanlagt drygt 5 miljoner kronor som förverkande av utbyte av brott och utvidgat förverkande.

Fyra åtalade döms i första delen av målet rörande Falcon Funds till fleråriga fängelsestraff för grov trolöshet mot huvudman, grovt mutbrott och grovt bedrägeri. Huvudmännen döms till fängelse i sju år och sex månader respektive sex år och nio månader.

Maj

Myndighetens huvudkontor flyttar till Hantverkargatan 11 i Stockholm.

Åtal väcks mot tre personer med kopplingar till ett växlingskontor. Åtalspunkterna rör grov näringspenningtvätt och grovt bokföringsbrott. Växlingskontoret misstänks ha tvättat pengar som härrör från grova narkotikabrott med kopplingar till ett internationellt kriminellt nätverk. Nära samverkan har skett med Tullverket och Åklagarmyndigheten inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

Juni

Lagen om omställningsstöd träder i kraft. I lagen införs ett nytt brott, omställningsstödsbrott, som ska handläggas av Ekobrottsmyndigheten.

Generaldirektören deltar tillsammans med övriga myndighetschefer inom rättsväsendet i dialogmöte om jämställdhetsintegrering med Justitiedepartementet.

Åtal väcks i den andra delen av det s.k. Falcon Funds-målet.

Året i korthet

Juli

Åtal väckts mot 14 personer för totalt 27 brottsmisstankar i ett omfattande ärende rörande grovt insiderbrott.

September

Åtal väcks mot 47 personer i en omfattande lönebedrägerihärva. Brottsmisstankarna rör grova bedrägerier mot lönegarantisystemet, grova bokföringsbrott och penningtvättsbrott.

Åtal väcks mot sju personer i omfattande rotbedrägerihärva. Totalt har ca 9 miljoner kronor betalats ut som rotersättning på felaktiga grunder genom att de misstänkta har använts sig av osanna fakturor och oriktiga ansökningar. Brottsmisstankarna rör grova bedrägerier, grova skattebrott och grova bokföringsbrott.

Myndighetens krisledningsgrupp avvecklas. En särskild tillsatt grupp får i uppdrag att samordna coronarelaterade frågor.

Oktober

Fyra personer döms för grova skattebrott avseende en illegal snusfabrik. Huvudmannen döms till fängelse i ett år och nio månader, och övriga medåtalande till villkorlig dom.

Hovrätten fastställer i huvudsak tingsrättens dom från april i år gällande första delen i Falcon Funds-målet.

November

Myndigheten är medarrangör till Stora Branschgrupens seminarium Sekretess gynnar kriminella. Seminariet har över 500 besökare och sänds på SVT Forum.

December

Åtal väcks mot fem personer för grova bokföringsbrott och grova bedrägerier i ett bolag som handlar med sportartiklar och numera är försatt i konkurs. Bedrägerimiss tankarna rör försäljning och belåning av sportföretagets kundfakturer till olika factoringbolag som ingått avtal med sportföretaget.

Åtal väcks mot en person som misstänks ha drivit en olaglig körskola. Brottsmisstankarna rör bokföringsbrott, försvårande av skattekontroll och brott mot lagen om trafikskolor.

Om Ekobrottsmyndigheten

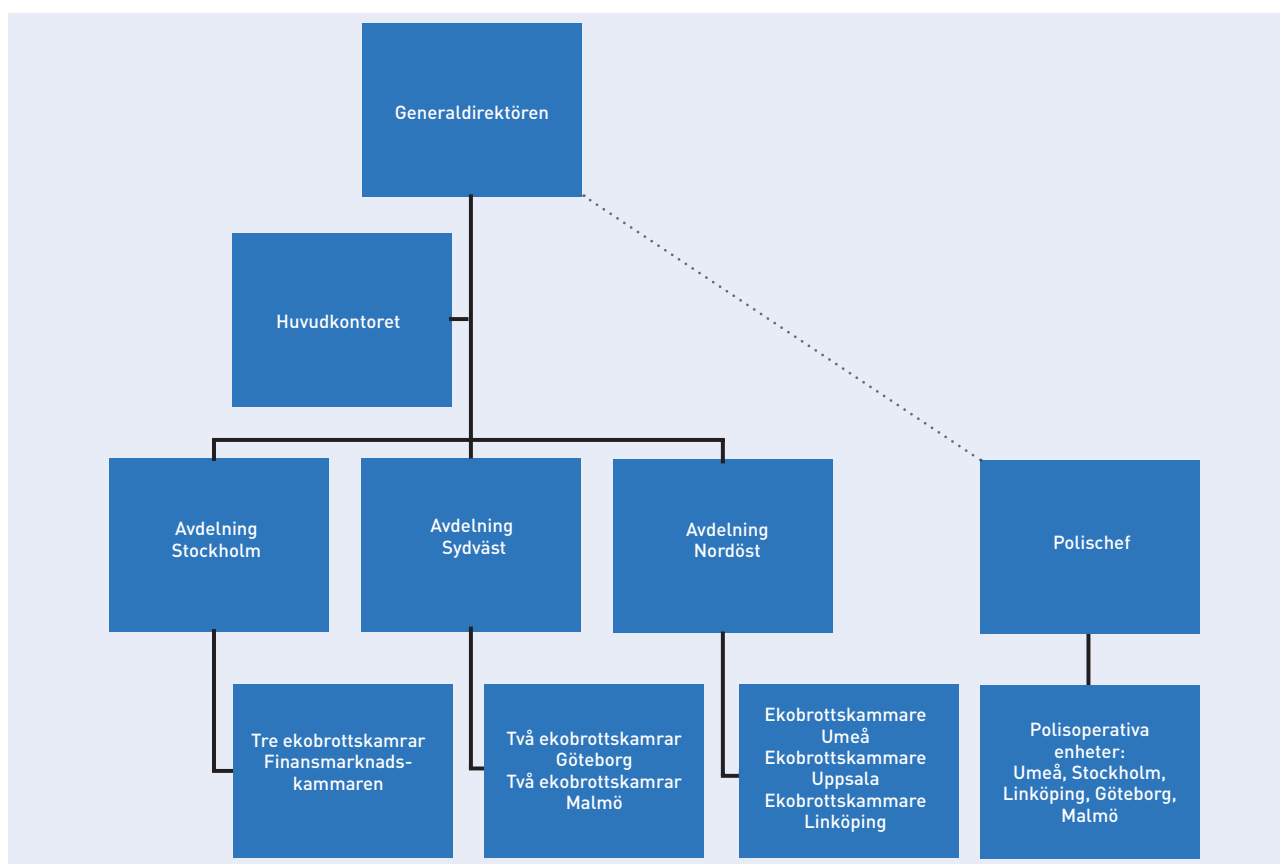
UPPDRAG

Det övergripande målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet. Ekobrottsmyndigheten, EBM, är en åklagarmyndighet som bidrar till detta genom att bekämpa ekonomisk brottslighet. Myndigheten utreder och lagför ekonomiska brott. Vid myndigheten bedrivs också ett brottsförebyggande arbete och underrättelseverksamhet.

Av förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten framgår att myndighetens uppdrag är att:

- ansvara för bekämpning av ekonomisk brottslighet,
 - se till att personer som begår ekonomiska brott blir föremål för brottsutredning och lagföring,
 - arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet,
 - tillämpa ett jämställdhetsperspektiv i utförandet av sina uppgifter, och
- delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och ekonomiska brottsligheten,
 - bedriva brottsförebyggande arbete som avser ekonomisk brottslighet. I uppdraget ingår att lämna information om den brottsligheten till andra myndigheter samt till kommuner, näringsliv, organisationer och allmänheten,
 - följa och analysera utvecklingen och rättstillämpningen när det gäller ekonomisk brottslighet och utarbeta förslag på åtgärder samt samordna åtgärder mot ekonomisk brottslighet,
 - ansvara för samordningen av de nationella åtgärderna mot bedrägerier, missbruk och annan oegentlig och ineffektiv hantering och användning av EU-relaterade medel i Sverige, och
 - se till att möjligheterna till internationellt samarbete i brottsbekämpningen används samt bidra till internationellt bistånd och internationell fredsfrämjande verksamhet.

ORGANISATION

Ekobrottsmyndigheten utgör tillsammans med Åklagarmyndigheten det svenska åklagarväsendet. Myndigheten leds av en generaldirektör. Vid myndigheten finns ett insynsråd med uppgift att utöva insyn och ge myndighetschefen råd. Ledamöterna utses av regeringen och ordförande för rådet är generaldirektören.

På Ekobrottsmyndigheten arbetar personer med olika specialistkunskaper som exempelvis åklagare, poliser, ekorevisorer och it-forensiker. Den operativa verksamheten består av tio ekobrottskamrar och en finansmarknadskammare som bedriver utrednings- och lagföringsverksamhet samt fem polisoperativa enheter som bedriver underrättelse- och spaningsverksamhet. En organisationsjustering har genomförts den 1 april som innebär att den tidigare verksamhetschefen har ersatts med tre avdelningschefer med geografiskt ansvar för kamrarna för att uppnå ökad tydlighet i styrkedjan och enhetliga arbetssätt i verksamheten.

De tre geografiska avdelningarna är:

- Avdelning Nordöst som innefattar kamrarna i Umeå med en enhet i Sundsvall, Uppsala och Linköping med en enhet i Örebro,

- Avdelning Stockholm som omfattar kamrarna i Stockholm och finansmarknadskammaren, samt
- Avdelning Sydväst som innefattar kamrarna i Göteborg och Malmö.

De polisoperativa enheterna är placerade i Umeå, Stockholm, Linköping, Göteborg och Malmö. Poliser som tjänstgör vid Ekobrottsmyndigheten är anställda vid Polismyndigheten. Den polisiära verksamheten leds av en polischef vid ekobrottskansliet.

Ekobrottsmyndighetens huvudkontor finns i Stockholm. Huvudkontoret biträder generaldirektören i ledning, planering och uppföljning av myndighetens verksamhet samt ger råd och stöd till kamrarna och de polisoperativa enheterna. Vid huvudkontoret finns en stabsenhet, en rättsenhet, en ekonomienhet, en HR-enhet, en enhet för kommunikation och brottsförebyggande arbete¹ och en digitaliseringsenhet samt överåklagarens kansli, avdelningschefernas kansli² och ekobrottskansliet. Generaldirektören tillsammans med cheferna på huvudkontoret utgör myndighetens ledningsgrupp.

1. Enheten för kommunikation och brottsförebyggande arbete har ersatt den tidigare kommunikationsenheten.

2. Avdelningschefernas kansli har ersatt tidigare verksamhetschefens kansli.

Brottskategorier

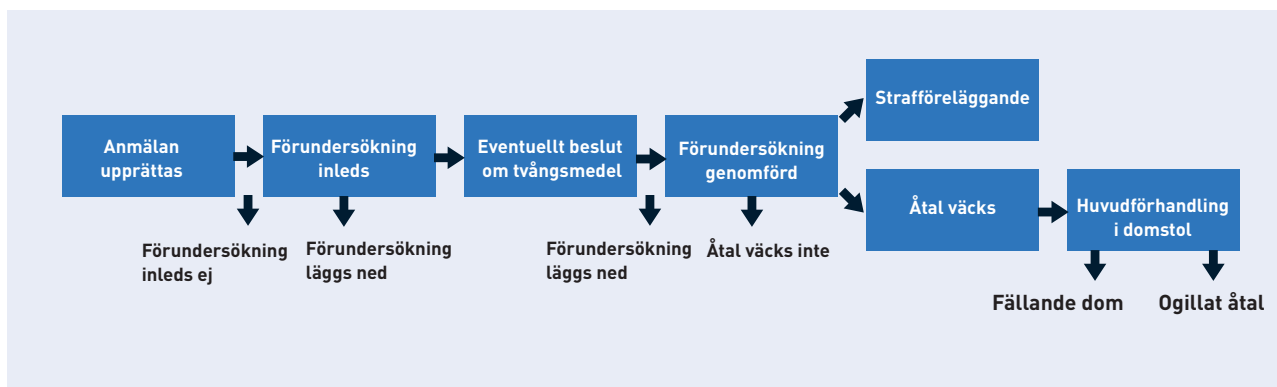
Ekonomisk brottslighet är ett samlingsbegrepp för olika typer av brott. Den 22 juni trädde lagen om omställningsstöd i kraft. Lagen utgör en del av de åtgärder som har vidtagits för att begränsa de ekonomiska effekterna av spridningen av covid-19 och ger rätt till ekonomiskt stöd för företag som drabbats av minskad omsättning till följd av pandemin. I lagen har ett nytt brott införts, omställningsstödsbrott, som utreds och lagförs av Ekobrottsmyndigheten.

Ekobrottsmyndigheten utreder och lagför följande brott:

- **Borgenärsbrott (11 kap. brottsbalken)**
Exempel: Bokföringsbrott och oredlighet mot borgenär.
- **Brott mot skattebrottslagen**
Exempel: Skattebrott och försvårande av skattekontroll.
- **Brott mot aktiebolagslagen**
Exempel: Brott som omfattar överträdelse av låneförbudet och de s.k. målvaktsbestämmelserna.
- **Brott mot lagen om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden**
Exempel: Insiderbrott och marknadsmanipulation.
- **Brott mot lagen om ingripande mot marknadsmissbruk vid handel med grossistenergiprodukter**
Exempel: Insiderbrott och otillbörlig marknadspåverkan.
- **Brott mot lagen om omställningsstöd**
Exempel: Omställningsstödsbrott och vårdslöst omställningsstödsbrott.
- **Brott mot EU:s finansiella intressen**
Exempel: Bedrägerier rörande EU:s finansiella intressen och subventionsmissbruk.
- **Annan brottslighet med särskilda krav på kännedom om finansiella förhållanden, näringslivsförhållanden, skatterätt eller liknande.**
Exempel: Bedrägeri, förskingring, trolöshet mot huvudman, mutbrott och penningtvättsbrott.

Från anmälan till rättegång

När en anmälan inkommer till Ekobrottsmyndigheten ska förundersökning inledas av åklagare om det finns anledning anta att brott som hör under allmänt åtal har begåtts. Förundersökningen ska kartlägga om ett brott har begåtts, vem som kan vara skyldig till brottet och vilken bevisning som finns. En viktig del av förundersökningen syftar till att spåra och ta tillbaka brottsvinster. Under förundersökningen vidtas utredningsåtgärder av bl.a. poliser och civila utredare under ledning av förundersökningsledaren som är åklagare.

Förundersökningsledaren kan fatta en rad beslut under förundersökningen t.ex. om tvångsmedel, såsom anhållande eller beslag, och också ge direktiv om vilka utredningsåtgärder i övrigt som ska vidtas. Ibland finns det anledning för åklagaren att hos domstolen ansöka om hemliga tvångsmedel som t.ex. hemlig avlyssning av kommunikation. Det kan bli aktuellt vid de allvarigaste

brott. Vilka åtgärder som vidtas under förundersökningen beror på hur grov och komplicerad den misstänkta brottsligheten är. Mindre allvarliga brott utreds relativt snabbt genom bl.a. förhör med misstänkta och vittnen samt granskning av handlingar. Internationella kopplingar kan göra att utredningen försvåras och fördröjs. En förundersökning avslutas med att åklagaren beslutar om att väcka åtal eller utfärda ett strafföreläggande alternativt lägger ned förundersökningen om det inte längre finns anledning att fullfölja den. Om åtal väcks provas målet i en tingsrätt. Om brottet har erkänts och inte är så allvarligt, kan åklagaren utfärda ett strafföreläggande i stället för att väcka åtal. Ett strafföreläggande ersätter en dom och kan avse böter eller villkorlig dom.

Nyckeltal 2020

Antal inkomna ärenden: 9 518
 Antal avslutade ärenden: 9 332
 Antal lagförda personer: 2 105
 Genomsnittlig utredningstid i dagar: 239

Om ekonomisk brottslighet

Den ekonomiska brottsligheten har stor påverkan på samhället och utgör ett allvarligt samhällsproblem. Brottsligheten innebär att samhället undandras skatter och att felaktiga utbetalningar görs till individer och företag, vilket kan innebära en snedvridning av konkurrensen i näringslivet. Vinster från ekonomisk brottslighet återinvesteras i annan organiserad brottslighet och utgör därmed en viktig del i kriminella aktörers verksamhet.

Under 2020 har stora delar av samhället påverkats av covid-19. Effekterna av den pågående pandemin på den ekonomiska brottsligheten förefaller främst vara kopplad till utnyttjandet av nytillkomna eller befintliga stödåtgärder. Risken för konkursrelaterad brottslighet ökar också under pandemin. Ju längre den fortgår, desto större sannolikhet att det kommer påverka utvecklingen av den ekonomiska brottsligheten.

Coronapandemin har påskyndat digitaliseringen av samhället, bl.a. genom att den digitala handeln har ökat och nya kommersiella lösningar för krypteringar tagits fram. Den ökande digitaliseringen påverkar också den organiserade ekonomiska brottsligheten. Nya finansiella betaltjänster underlättar penningtvättstransaktioner för den organiserade brottsligheten, inte minst internationellt. Tillgången till dessa tjänster har ökat både för den organiserade ekonomiska brottsligheten och samhället i stort.

Den organiserade ekonomiska brottsligheten är gränsöverskridande. Ekobrottsmyndigheten har tydliga indikationer på det i utredningar rörande hanteringen av brottsvinster. Användningen av utländska målvakter och företag samt utnyttjandet av utländsk arbetskraft tyder också på att brotten i vissa fall styrs och organiseras av internationella kriminella nätverk.

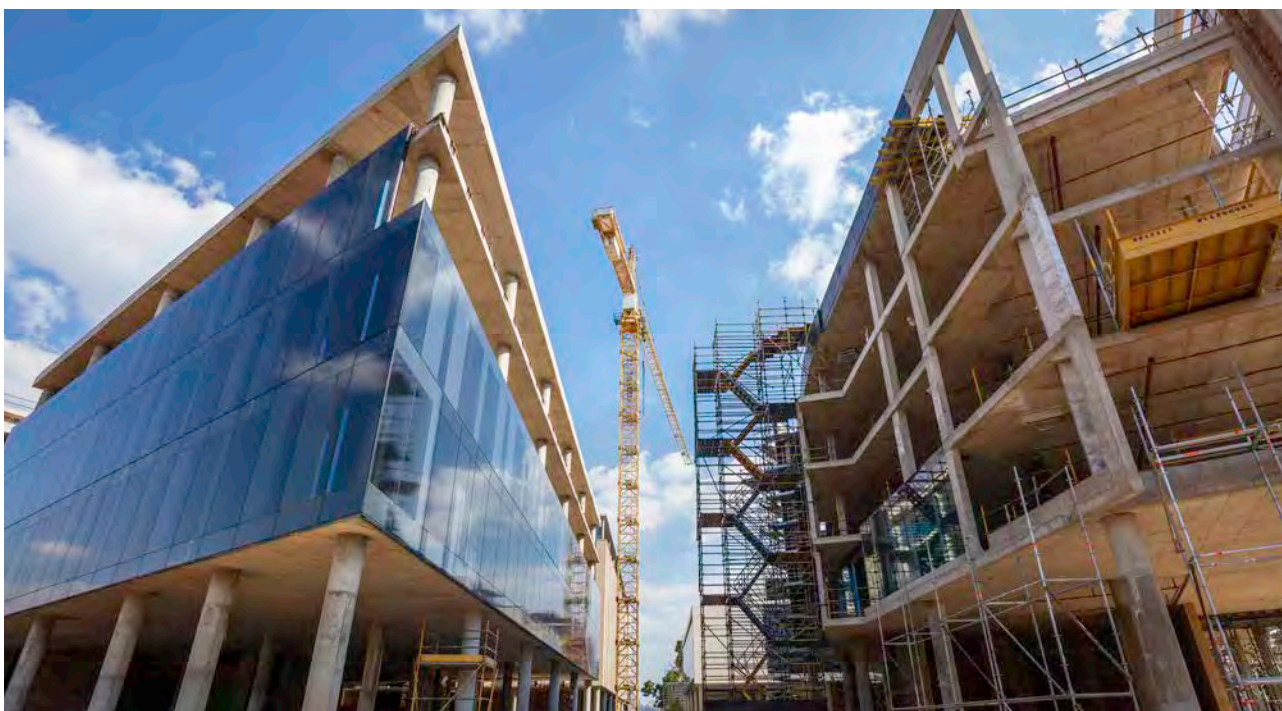
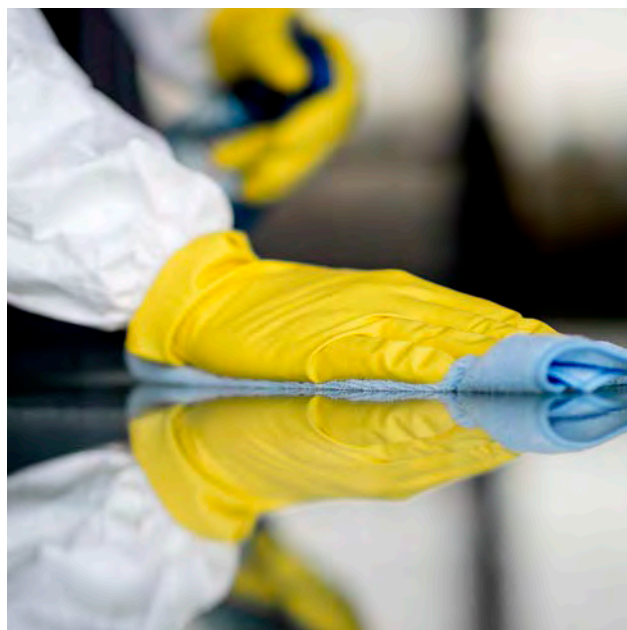
Finansmarknaden har genomgått en tydlig digitalisering och globalisering, vilket påverkat hur marknaden och handeln fungerar. Värdepappersmarknaden har blivit alltmer fragmenterad med nya typer av finansiella instrument och med ökade möjligheter, även för

enskilda individer, att handla med samma värdepapper på flera handelsplatser. Ytterligare en konsekvens av digitaliseringen är automatiseringen av värdepappershandeln med utvecklingen av s.k. högfrekvenshandel, även benämnd robohandel. Med robohandeln har antalet ordrar som inte går till avslut ökat, vilket riskerar att göra det svårare att identifiera marknadsmanipulation.

Skattebrott som grundar sig på mervärdesskatt inom EU (Missing Trader Intra Community, MTIC) är fortsatt omfattande. Vilka varugrupper och länder som utsätts för MTIC beror troligen på flera olika faktorer. När ett land inför omvänd skattskyldighet på en varugrupp har brottsligheten i flera fall flyttat till andra länder eller varugrupper. Stora skillnader i momssatser är en ytterligare identifierad riskfaktor. Under de senaste åren har storskaliga angrepp mot det svenska momssystemet genomförts vid handel med mobiltelefoner och telekomtjänster.

Den punktskattebrottslighet som hanteras av Ekobrottsmyndigheten utgörs ofta antingen av ett brottsligt utnyttjande av det s.k. uppskovsförfarandet eller av oredovisad tillverkning och försäljning av punktskattepliktiga varor. De senaste åren har alltför fall av inhemsk oredovisad produktion av tobaksprodukter identifierats, medan antalet fall av brottsligt utnyttjande av uppskovsförfarandet minskat. Punktskattebrottslighet vid tobakshantering rör i första hand oredovisad hantering av vattenpipstobak, cigaretter och snus. Såväl utbud som efterfrågan på dessa varor bedöms vara stor. Att så kallad råtabak inte är punktskattepliktig har utnyttjats vid oredovisad tillverkning av tobaksvaror.

Arbetslivskriminalitet avser regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet. Centralt för brottsuppläggen är innehavet av företag, som bl.a. möjliggör utnyttjande av arbetskraft och identiteter. Kriminaliteten bedöms ha ökat i omfattning under de senaste åren. En förklaring till utvecklingen är förändringar avseende utbud och efterfrågan av lågkvalificerad arbetskraft. Det finns

tecken på att brottsområdet har förändrats mot ett ökat brottsligt utnyttjande av registrerad arbetskraft med identitetmissbruk och handel med arbetstillstånd i fokus. Drivkraften för arbetstagaren att acceptera undermåliga förhållanden torde vara möjligheten att få permanent uppehållstillstånd i Sverige, tillgång till de svenska socialförsäkringssystemen och kreditvärdighet.

Ekobrottsmyndighetens ärenden inom arbetslivskriminaliteten ger en bild av organiserad ekonomisk brottslighet med kopplingar till kriminella grupperingar både i Sverige och utomlands. Ärendena visar på ett omfattande utnyttjande av välfärdssystemen genom bedrägerier med lönegarantier, arbetslöshetskassa och sjukersättning.

Resultatredovisning

Principer för resultatredovisningen

Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

3 kap. 1 § Resultatredovisningen ska utformas så att den kan utgöra ett underlag för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten. Den ska utgå från de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion samt de mål och krav som regeringen har angett i regleringsbrev eller något annat beslut. Redovisningen ska innehålla analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling. För ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden ska antalet och styckkostnaden för handläggningen av dessa ärenden redovisas. Den individbaserade statistik som ingår i resultatredovisningen ska vara uppdelad efter kön, om det inte finns särskilda skäl mot detta.

RESULTATINDIKATORER

Ekobrottsmyndigheten delar in verksamheten i tre verksamhetsområden: utredning och lagföring, brottsförebyggande verksamhet och underrättelseverksamhet. De viktigaste indikatorerna som visar resultatet av Ekobrottsmyndighetens verksamhet inom utredning och lagföring är lagförda personer, lagförda brottsmisstankar och avslutade ärenden samt brottvinster. Effektiviteten i ärendehantering redovisas med hjälp av ärendebalanser, genomströmningstider och styckkostnader. För underrättelseverksamheten redovisas antal underrättelseuppslag och antal ärenden som överlämnats till utredning. När det gäller den brottsförebyggande verksamheten redovisas åtgärder som har genomförts under året.

Resultaten avser det senaste året och jämförs med motsvarande information från minst de två föregående åren.

STYCKKOSTNADER

Styckkostnader redovisas för handläggning av ärenden inom utredning och lagföring. En redovisning görs även för hur styckkostnaden ser ut för ärendetyperna mängdärenden, projektärenden och särskilt krävande ärenden. I ekonomisystemet redovisas kostnaden separat för handläggningen av mängdärenden. Resterande kostnad inom verksamhetsområdet utredning och lagföring fördelas på projektärenden respektive särskilt krävande ärenden genom att en tidredovisning genomförs under oktober månad. I kostnaden ingår myndighetens gemensamma kostnader (OH-kostnader).

Styckkostnader redovisas inte för verksamhetsområdena brottsförebyggande verksamhet och underrättel-

severksamhet, eftersom verksamheterna inte omfattar handläggning av ärenden.

STATISTIK

Verksamhetsstatistiken hämtas från Ekobrottsmyndighetens ärendehanteringssystem Cåbra. En brottsanmälan kommer in till myndigheten från framförallt konkursförvaltare, allmänheten och Skatteverket, men kan också komma från andra myndigheter, eller vara en egeninitierad anmälan från underrättelseverksamheten. Ett ärende upprättas med en eller flera brottsmisstankar. Brottsmisstankar riktas mot misstänkta personer, och är alltså kopplingen mellan ett brott och en person. Ett brott kan ha flera misstänkta och en person kan vara misstänkt för flera brott. Registrering av anmälningar och brottsmisstankar görs enligt Brottsförebyggande rådets anvisningar.

Den individbaserade statistiken som ingår i resultatredovisningen är uppdelad efter kön. Den rör brottsmisstankar, misstänkta personer, avslutade häktningar och antal avslutade häktningar med restriktioner. För myndighetens anställda redovisas sjukfrånvaro uppdelad på kön.

I tabeller och diagram har avrundningar gjorts enligt standard, vilket t.ex. kan innebära att procentandelar inte alltid summerar till 100 procent.

Från föregående årsredovisning har förändringar gjorts avseende balanserade brottsmisstankar som uppdaterats med stämningsansökan färdigställd och stämningsansökan granskad.

”Ekobrottsmyndigheten bedömer att ärendenas ökande komplexitet utgör en fortsatt väsentlig utmaning för en effektiv och balanserad ärendehantering”

Sammanfattande analys och bedömning

VERKSAMHETENS RESULTAT

Ekobrottsmyndigheten har avslutat ett stort antal ärenden under året, fler än föregående år, trots att betydligt fler ärenden inkommit. Lagföringen har i huvudsak legat på samma nivå som tidigare. Arbetsbalansen har återigen ökat medan genomströmningstiderna ligger på i stort sett samma nivå. Ekobrottsmyndigheten bedömer att ärendenas ökande komplexitet utgör en fortsatt väsentlig utmaning för en effektiv och balanserad ärendehantering. Beträffande den tillgångsinriktade brottsbekämpningen ser myndigheten en positiv utveckling beloppsmässigt både när det gäller tillgångsinriktade yrkanden och bifallna yrkanden, däremot har antalet yrkanden och bifallna yrkanden minskat.

Den positiva utvecklingen 2019 i form av minskad ärendebalans och genomströmningstid har inte fortsatt under året. Antal ärenden i arbetsbalansen har återigen ökat för både projektärenden och särskilt krävande ärenden. Att minska ärendebalansen har fortsatt varit en prioriterad uppgift inom myndigheten, men delvis till följd av ett ökat inflöde och utredningar i flera komplexa särskilt krävande ärenden har detta inte varit möjligt. Balansens genomsnittsalder ligger däremot på samma nivå, 330 dagar. För årsredovisningsärenden har balansens genomsnittsalder ökat väsentligt, från 291 till 582 dagar. Skälet är att myndigheten 2019 fått in en stor mängd anmälningar avseende för sent upprättade årsredovisningar som medfört långa genomströmningstider. Genomströmningstiden totalt för samtliga

ärendetyper ligger i princip på samma nivå som föregående år. Satsningen på projektärenden har lett till att genomströmningstiden för dessa minskat, medan den ökat väsentligt för årsredovisningsärenden och särskilt krävande ärenden.

Utvecklingen när det gäller antal avslutade ärenden har varit positiv, en ökning med 20 procent, samtidigt som inflödet av ärenden ökat med 28 procent. Denna utveckling gäller både mängdärenden och projektärenden. När det gäller de särskilt krävande ärenden har en minskning skett av antalet avslutade ärenden samtidigt som inflödet inte har ökat. Den negativa utvecklingen bedöms bero på att särskilt krävande ärenden blir allt mer komplexa genom mer avancerade brottsupplägg, fler aktörer och behov av internationella åtgärder för inhämtning av bevis och säkrande av tillgångar.

Totalt har 2 105 personer lagförts, vilket är en mindre ökning jämfört med 2019. Antalet lagförda personer har legat relativt jämnt de senaste åren. Brottsmisstankar som lagförts har minskat något, från ca 6 400 till ca 6 300 (med hänsyn tagen till en anmälan som inkom 2019 med knappt 11 500 brottsmisstankar och som annars försvårar jämförelse).

Ett viktigt uppdrag för myndigheten är också att arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet. Det sammanlagda värdet av myndighetens

yrkanden om skadestånd, företagsbot, förverkande och utvidgat förverkande i domstol har mer än fördubbats och är mer än tre gånger så stort som 2018. Det beror i första hand på att antalet yrkade förverkanden har ökat markant. Ekobrottsmyndigheten bedömer att utvecklingen är positiv och ett resultat av ett konsekvent arbete på området. Det totala beloppet avseende bifallna tillgångsinriktade yrkanden har ökat väsentligt, från ca 33 miljoner kronor till ca 364 miljoner kronor. Det är framförallt bifallna förverkanden som har ökat vilket beror på ett yrkande i ett mycket stort premiepensionsärende. Även bifallna skadeståndskrav har ökat.

Den operativa verksamheten har till följd av pandemin påverkats genom att vissa förhör och huvudförhandlingar ställts in, framförallt under våren. Myndigheten har också behövt anpassa arbetssätt och rutiner till de nya förhållandena. Myndigheten bedömer att pandemin kan ha haft viss men inte avgörande påverkan på resultatet för utredning och lagföring. Med anledning av regeringens stödåtgärder har myndigheten fått ett nytt brott att hantera, omställningsstödsbrott, vilket tagit resurser i anspråk.

Komplexiteten i många inkomna ärenden fortsätter att öka och nya brottsfenomen uppmärksammas. Sverige har varit särskilt drabbat av bedrägerier med mervärdesskatt som grundar sig på handel med mobiltelefoner och telekomtjänster, t.ex. VoIP (Voice over Internet Protocol). Brottsligheten är komplicerad och svårutredd. En kraftig ökning av denna typ av brott har krävt betydande insatser från underrättelseverksamheten samt utrednings- och lagföringssidan. Ekobrottsmyndigheten prioriterar arbetet och bedömer att det kommer att ta i anspråk betydande resurser även under 2021. Skatteverket har beräknat att brottsligheten gett upphov till att ca 4,5 miljarder kronor har undanhållits från beskattning sedan mitten av 2018.

Utifrån risker för ekonomisk brottslighet med anledning av covid-19 och regeringens stödpaket har kunskaps- och insatser genomförts gentemot myndigheter som har i uppdrag att hantera stödpaketen. Insatserna bedöms ha bidragit till ökad kunskap och förmåga hos berörda myndigheter när det gäller brottsförebyggande arbete. Myndigheten har även kunnat bidra med relevant kunskap inom ramen för andra samarbeten med myndigheter och branschorganisationer både när det gäller tillsyns- och kontrollåtgärder och åtgärder för att upptäcka och avbryta brottslighet.

Även underrättelseverksamheten har fokuserat på att upptäcka, förebygga och förhindra brottsliga angrepp riktade mot de stödpaket som regeringen beslutat. Arbetet har bedrivits i nära samverkan med andra myndigheter. Kontakterna via internationella samarbetskkanaler har varit goda och en viktig del i myndighetens underrättelsearbete, trots de begränsningar som covid-19 inneburit för fysiska möten. Förfrågningar och informationsutbyte i enskilda brottsutredningar har fortsatt att öka, främst inom ramen för Europol- och EMPACT-samarbetet, vilket bedöms ha haft en positiv inverkan på underrättelsearbetet. Särskilt betydelsefulla har kontakterna varit vid hanteringen av mervärdesskattebrottsligheten med koppling till telekomtjänster.

VERKSAMHETENS KOSTNADER OCH INTÄKTER

Ekobrottsmyndigheten delar in verksamheten i tre verksamhetsområden: utredning och lagföring, brottsförebyggande verksamhet och underrättelseverksamhet.

Myndighetens gemensamma kostnader (OH-kostnader), har fram till och med 2019 fördelats proportionerligt mellan de tre verksamhetsområdena. Från och med 2020 har myndigheten brutit ut delar av de kostnader som tidigare räknats till OH-kostnader för att direkt hänföra dem till aktuellt verksamhetsområde. Det gäller dels interna utbildningskostnader som riktar sig specifikt till personal inom ett visst verksamhetsområde där uppkomna kostnader bokats direkt, dels kostnaderna för avdelningschefernas kansli och ekobrottskansliet där kostnaderna fördelats proportionerligt på verksamhetsområdena utifrån organisatoriskt ansvar.

Verksamhetskostnaderna har totalt ökat med 51,7 miljoner kronor. De ökade kostnaderna för myndigheten under de tre åren fördelar sig procentuellt med små förändringar mellan de olika verksamhetsområdena. Den brottsförebyggande verksamhetens kostnader har minskat, bl.a. till följd av vakanser. Underrättelseverksamheten har under perioden ökat kostnaderna med anledning av en ny fördelning av OH-kostnader och ökade polislöner.

Den totala ökningen på myndighetsnivå förklaras av ökade lönekostnader med 32 miljoner kronor där 7 miljoner kronor avser ökade premiepensionskostnader, 6,3 miljoner kronor lönerevision och 4,8 miljoner kronor ökad semesterlöneskuld beroende på semester som inte tagits ut under året till följd av covid-19 samt ökat antal årsarbetskrafter. Myndighetens kostnader för polislöner har ökat med 11,7 miljoner kronor, bero-

ende på helårseffekt av Polismyndighetens lönerrevision 2019, på 6,4 procent och ökad semesterlöneskuld. Den totala ökningen förklaras vidare av ökade lokalkostnader med 6,9 miljoner kronor och ökade kostnader för avskrivningar med 3,3 miljoner kronor bl.a. beroende på huvudkontorets flytt till nya lokaler. Samtidigt har kostnader för resor och konferenser minskat p.g.a. covid-19.

Verksamheten har finansierats i huvudsak genom det enligt regleringsbrevet tilldelade anslaget. Det tilldelade anslaget på 736,1 miljoner kronor har inneburit en ökning med 42,6 miljoner kronor från föregående år. Det ekonomiska utfallet har utgjorts av ett anslagssparande om 11,6 miljoner kronor. Anslagssparandet förklaras helt och hållet av minskade kostnader till följd av coronapandemin.

Tabell 1. Kostnad per verksamhetsområde (tkr).

Verksamhetsområde	2020		2019		2018	
	Kostnad	Procent	Kostnad	Procent	Kostnad	Procent
Brottsförebyggande verksamhet	6 528	0,9	7 163	1,0	9 173	1,4
Underrättelseverksamhet	78 278	10,5	67 206	9,7	61 397	9,1
Utredning och lagföring	661 504	88,6	620 178	89,3	606 361	89,6
Summa	746 310	100,0	694 547	100,0	676 931	100,0

Källa: Agresso

Tabell 2. Intäkt per verksamhetsområde (tkr).

Verksamhetsområde	2020				2019				2018			
	Anslag	Bidrag	Övriga	Totalt	Anslag	Bidrag	Övriga	Totalt	Anslag	Bidrag	Övriga	Totalt
Brottsförebyggande verksamhet	6 517	10	1	6 528	7 148	11	4	7 163	9 139	7	27	9 173
Underrättelseverksamhet	76 714	1 557	7	78 278	65 568	1 598	40	67 206	60 707	521	169	61 397
Utredning och lagföring	659 688	1 072	744	661 504	617 938	1 357	883	620 178	603 218	1 478	1 665	606 361
Summa	742 919	2 639	752	746 310	690 654	2 966	927	694 547	673 064	2 006	1 861	676 931

Källa: Agresso

Ekobrottsmyndighetens verksamhetsområden

Ekobrottsmyndighetens verksamhet delas in i tre verksamhetsområden: utredning och lagföring, brottsförebyggande verksamhet och underrättelseverksamhet.

UTREDNING OCH LAGFÖRING

Inom myndigheten utreds ekonomisk brottslighet och åklagare anställda av myndigheten beslutar om åtal och för därefter statens talan i domstolarna. Detta utgör den största delen av Ekobrottsmyndighetens verksamhet.

Den största andelen brottsanmälningar kommer från konkursförvaltare, 42 procent av alla anmälningar. Anmälningarna från allmänheten utgör 28 procent, medan Skatteverket står för 22 procent. Även myndighetens underrättelseverksamhet är en viktig ingivare av brottsanmälningar genom sin förmåga att upptäcka brottslighet.

Ärenden vid Ekobrottsmyndigheten delas in i tre huvudkategorier:

- **Mängdärenden:** ärenden som kan handläggas enligt standardiserade utredningsrutiner där den effektiva utredningstiden understiger åtta timmar och som normalt handläggs vid särskilda mängd-

brottsfunktioner. Årsredovisningsärenden (bokföringsbrott som avser inte upprättad eller för sent upprättad årsredovisning för aktiebolag) är en delmängd av mängdärendena.

- **Projektärenden:** ärenden som kräver fler utredningsåtgärder än mängdbrottsärendena, men ändå är av sådan beskaffenhet att de i allt väsentligt kan handläggas enligt förenklade utredningsrutiner, t.ex. ärenden som kräver förhör med fyra eller fem personer och där det kan vara aktuellt med husrannsakan eller frihetsberövanden och där den effektiva utredningstiden understiger 80 timmar.
- **Särskilt krävande ärenden:** ärenden som avser komplicerad brottslighet som är krävande att handlägga och därför normalt bör utredas av en utredningsgrupp under ledning av en åklagare, t.ex. ärenden med internationella kopplingar och hemliga tvångsmedel.

Vissa ärenden kategoriseras som övriga ärenden i redovisningen. Hit räknas bl.a. administrativa ärenden som upprättas vid förfrågningar om rättslig hjälp från utlandet.

INKOMNA ÄRENDEN

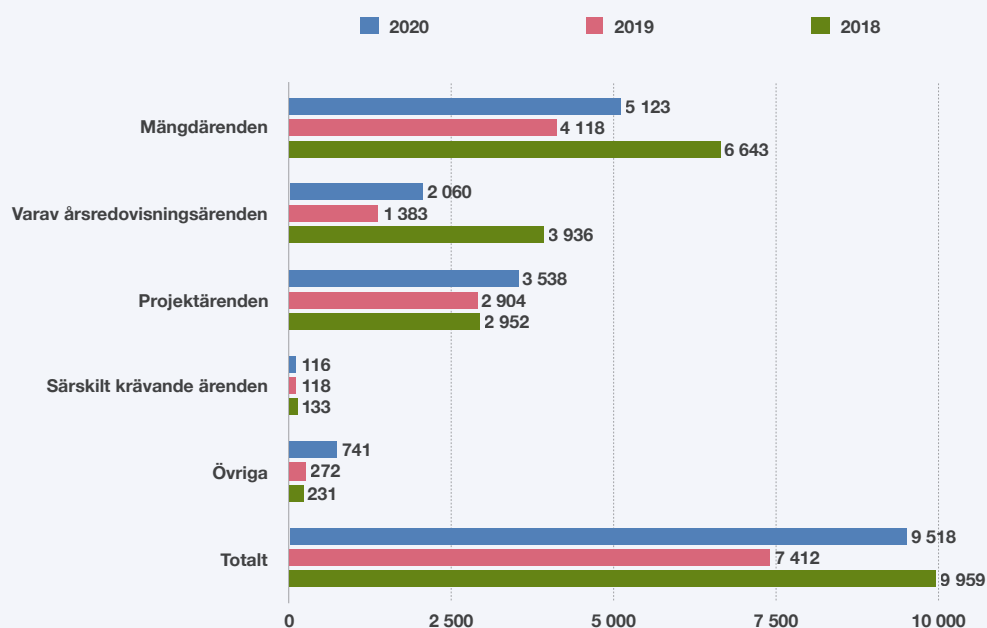
Inflödet till myndigheten mäts genom inkomna ärenden och inkomna brottsmisstankar. Ett ärende kan innehålla flera brottsmisstankar, men även innehålla en ansökan om internationellt rättsligt samarbete. Inkomna ärenden registreras i första hand som mängd- eller projektärenden medan endast ett fåtal ärenden registreras som särskilt krävande från början. Under utredningens gång kan dock projektärenden av större omfattning och komplexitet omregistreras till särskilt krävande ärenden. När det står klart att det kräver mer resurser än vad som framgått inledningsvis. Av detta skäl är statistiken över antalet avslutade ärenden i denna kategori mer rättvisande än statistiken över inflödet.

Under året har totalt ca 9 500 ärenden registrerats som inkomna till myndigheten, vilket är en ökning med drygt 2 100 ärenden (28 procent). Den största ökningen har skett avseende mängdärenden som ökat

med ca 1 000, varav ca 680 årsredovisningsärenden. Projektärendena har ökat med ca 630 ärenden medan särskilt krävande ärenden ligger på ungefär samma nivå. Det har även skett en ökning avseende övriga ärenden men det beror på en felregistrering som kommer att rättas till under 2021. En anmälan gjordes under 2019 beträffande cirka 3 800 bolag som inte lämnat in årsredovisning inom den lagstadgade tiden. Anmälan diariéfördes, men en stor del av dessa ärenden registrerades först under 2020. Om hänsyn tas till detta så har det totala antalet inkomna ärenden minskat jämfört med tidigare år.

Allmänheten är efter konkursförvaltarna den näst största ingivaren av ärenden till myndigheten. Det kan antas bero på att det stora antalet anmälningar om för sent upprättade eller uteblivna årsredovisningar de senaste åren har gjorts av allmänheten.

Diagram 1. Antal inkomna ärenden fördelat efter ärendetyp.

Källa: Cåsa

Inkomna brottsmisstankar

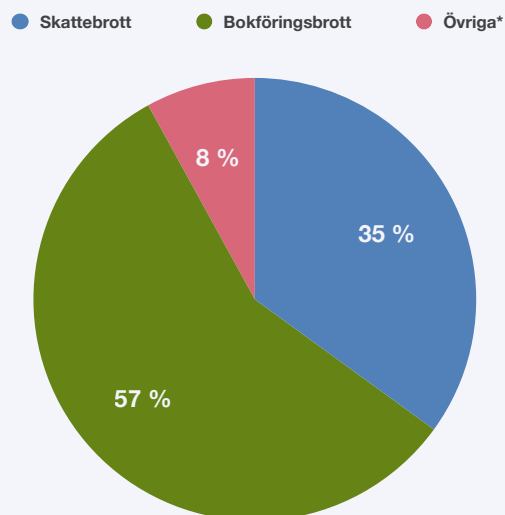
Tabell 3. Antal inkomna brottsmisstankar, fördelat efter brottstyp.

Brottstyp	2020	2019	2018
Skattebrott	14 168	17 251	20 972
Bokföringsbrott	22 801	19 267	21 030
Bedrägeri och förskingring	967	12 748	2 067
Osann utsaga och förfalskning	402	294	469
Brott mot aktiebolagslagen	573	623	653
Marknadssmissbruk	285	259	452
Penningtvättsbrott	704	910	716
Bidragsbrott	12	19	2 319
Tullbrott	49	41	23
Övriga brott	388	128	118
Totalt	40 349	51 540	48 819

Källa: Cåsa

*Uppdatering av brottskoder gentemot brottstyper har gjorts, vilket berör främst skattebrott, bedrägerier och övriga brott.

Diagram 2. Inkomna brottsmisstankar fördelade efter brottstyp.

Källa: Cåsa

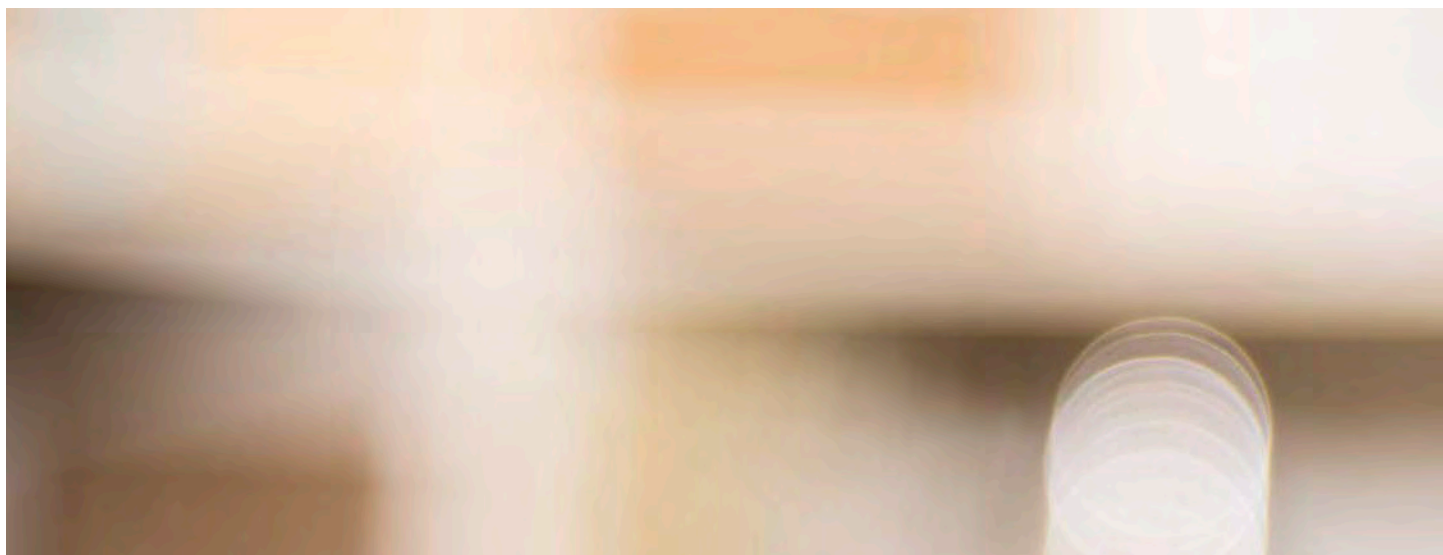
*I kategorin övriga ingår alla brottstyper enligt tabell 3 utom skattebrott och bokföringsbrott.

Bokföringsbrotten och skattebrotten utgör Ekobrottsmyndighetens primära målområden.

Drygt 40 300 brottsmisstankar har kommit in till myndigheten, vilket är en minskning med ca 11 200 brottsmisstankar (22 procent) jämfört med föregående år. Nedbrutet på kön skiljer sig utvecklingen åt. Antalet inkomna brottsmisstankar mot kvinnor har minskat med 149 (2 procent) och mot män med ca 11 400 (26 procent), se tabellbilaga. Minskningen av brottsmisstankar totalt och mot män förklaras av att ett enskilt ärende med drygt 11 500 brottsmisstankar mot fem män inkom 2019. Om ärendet ifråga exkluderas från sammanställningen, är förändringen liten jämfört med föregående år.

Majoriteten, ca 37 000 (92 procent), av de inkomna brottsmisstankarna har avsett skattebrott och bokföringsbrott. En ökning har skett avseende bokföringsbrott med ca 3 500 brottsmisstankar (18 procent). Inflödet av skattebrott har minskat med drygt 3 100 brottsmisstankar (18 procent). Den stora minskningen av inflödet avseende bedrägeri och förskingring förklaras av att det inte har inkommit något ärende som motsvarar ärendet från 2019 med ca 11 500 brottsmisstankar. En förklaring är också att brottstyperna bedrägeri och förskingring inte faller under Ekobrottsmyndighetens primära målområde.

Inflödet av penningtvättsbrott har minskat både som brottsmisstankar och ärenden. Antalet inkomna brottsmisstankar har minskat med 206 stycken (23 procent) och antalet ärenden har minskat från 242 till 235.

BALANSER OCH GENOMSTRÖMNINGSTIDER

Sammanfattande analys av resultatet:

Ärendebalanserna har återigen ökat efter en minskning föregående år. Att inflödet ökat med en fjärdedel bidrar till att handläggning pågår i fler ärenden.

För projektärenden har inflödet ökat, medan ökningen av ärendebalanserna varit betydligt lägre, vilket är ett fortsatt gott resultat. Det ökade inflödet har varit mest markant för mängdärenden, och här har ärendebalanserna ändå minskat.

För särskilt krävande ärenden är ökningen av balanserna och genomströmningstiderna påtaglig, medan inflödet ligger på samma nivå som 2019. Det kan förklaras av att det har fattats beslut i gamla ärenden, vilket gör att genomströmningstiden ökat. En annan förklaring är sannolikt den höga och ökande komplexiteten och att ärendena ofta kräver en dubblering av åklagare och stora utredningsinsatser, vilket innebär att handläggningen av andra ärenden senareläggs.

Genomströmningstiden för ärenden totalt ligger på ungefär samma nivå. Här skiljer sig dock ärendetyperna åt, för projektärenden har tiden minskat medan den ökat betydligt för mängdärenden och särskilt krävande ärenden. Den ökade genomströmningstiden för mängdärenden beror delvis på ökat inflöde av för sent upprättade årsredovisningar.

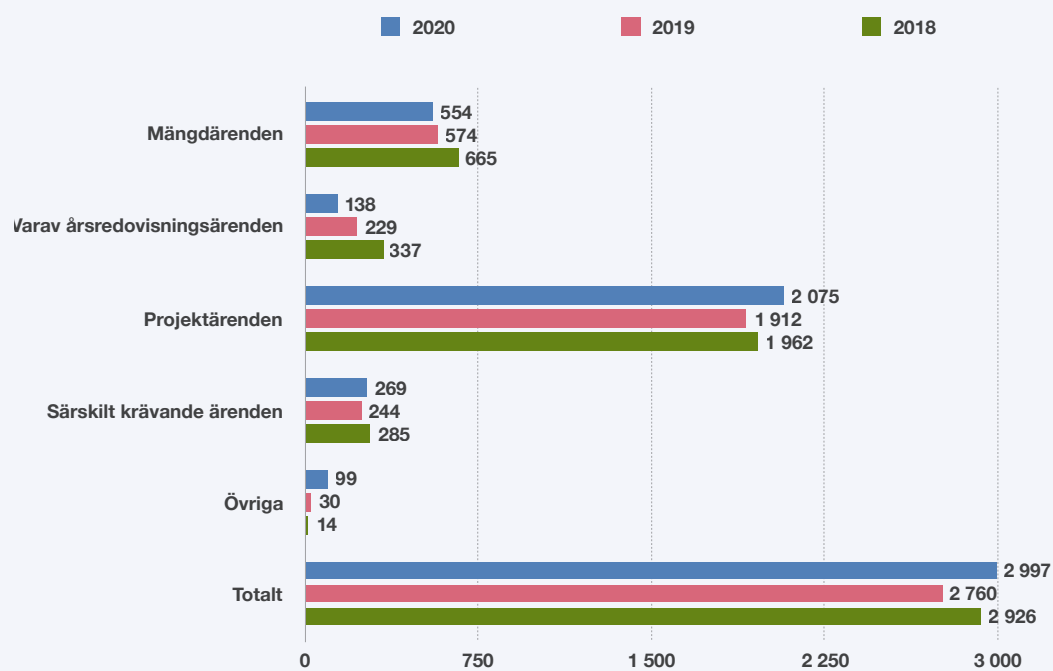
Arbetsbalansen avseende ärenden

Arbetsbalansen avser ärenden som är under handläggning. Ett ärende räknas till arbetsbalansen om minst en brottsmisstanke i ärendet hör till någon av kategorierna "förundersökning ej inledd", "förundersökning pågår" eller "förundersökning redovisad". Majoriteten av ärendena i arbetsbalansen består av pågående förundersökningar.

Det totala antalet ärenden i arbetsbalans har uppgått till drygt 3 000 ärenden, vilket är en ökning med 237 ärenden (9 procent). Det kan delvis förklaras av det ökade inflödet av ärenden till myndigheten under året. Antalet mängdärenden i arbetsbalans har vid utgången av året minskat med 20 ärenden (3 procent), varav årsredovisningsärenden i arbetsbalans har minskat med 91 ärenden (40 procent). Antalet projektärenden i arbetsbalans har ökat med 163 ärenden (9 procent) och särskilt krävande ärenden med 25 ärenden (10 procent).

Diagram 3. Antal ärenden i arbetsbalans fördelat efter ärendetyp.

Källa: Cåsa

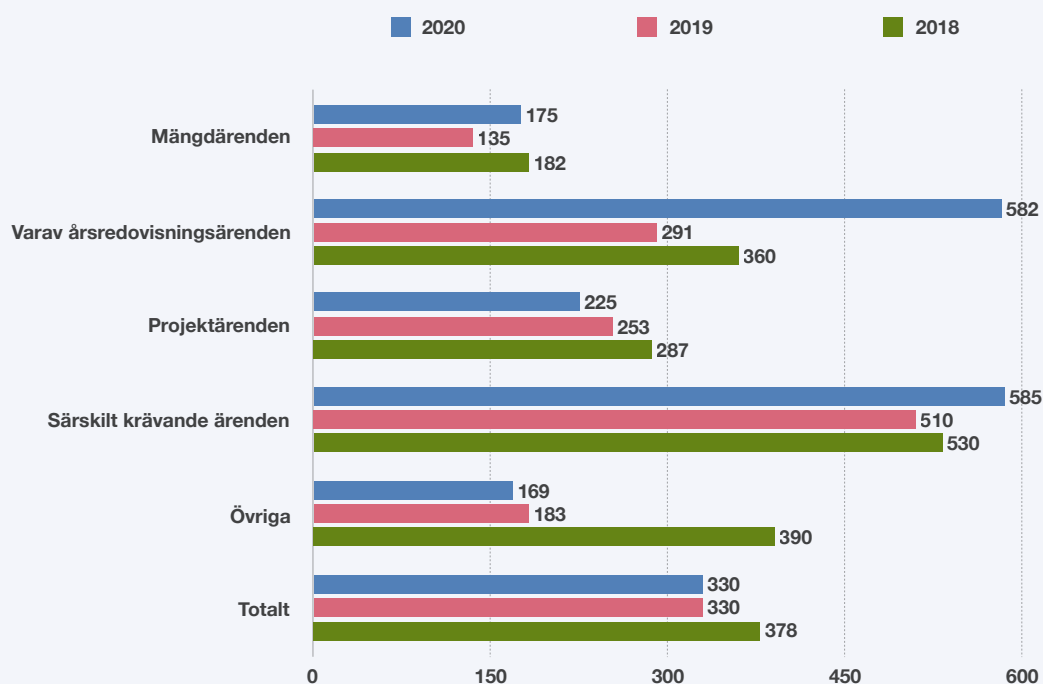
Arbetsbalansen avseende brottsmisstankar

Arbetsbalansen avseende brottsmisstankar omfattar brottsmisstankar som är under handläggning. När brottsmisstankar registreras i ärendehanteringssystemet läggs de i balans och när de avslutas räknas de bort. Till arbetsbalansen räknas brottsmisstankar i kategorierna "förundersökning ej inledd", "förundersökning pågår" eller "förundersökning redovisad".

Den genomsnittliga åldern för brottsmisstankar i arbetsbalans för samtliga ärendetyper ligger på samma nivå som tidigare, dvs. 330 dagar. Det har skett en ökning av

den genomsnittliga åldern för brottsmisstankar i balans för mängdärenden med 40 dagar och särskilt krävande ärenden med 75 dagar, medan det för projektärenden har skett en minskning med 28 dagar. Ökningen avseende mängdärenden kan till stor del förklaras av de ärenden som inkommit 2019, men inte registrerats förrän 2020. När det gäller särskilt krävande ärenden kan komplexiteten i ärenden som kräver omfattande utredningsresurser vara en förklaring. Genomsnittsåldern för brottsmisstankar i arbetsbalans mot kvinnor har ökat från 289 till 308 dagar, medan den för män har minskat från 340 till 335 dagar, se tabellbilaga.

Diagram 4. Ålder för brottsmisstankar i arbetsbalans, medelvärde i dagar.

Källa: Cåsa

Genomströmningstid

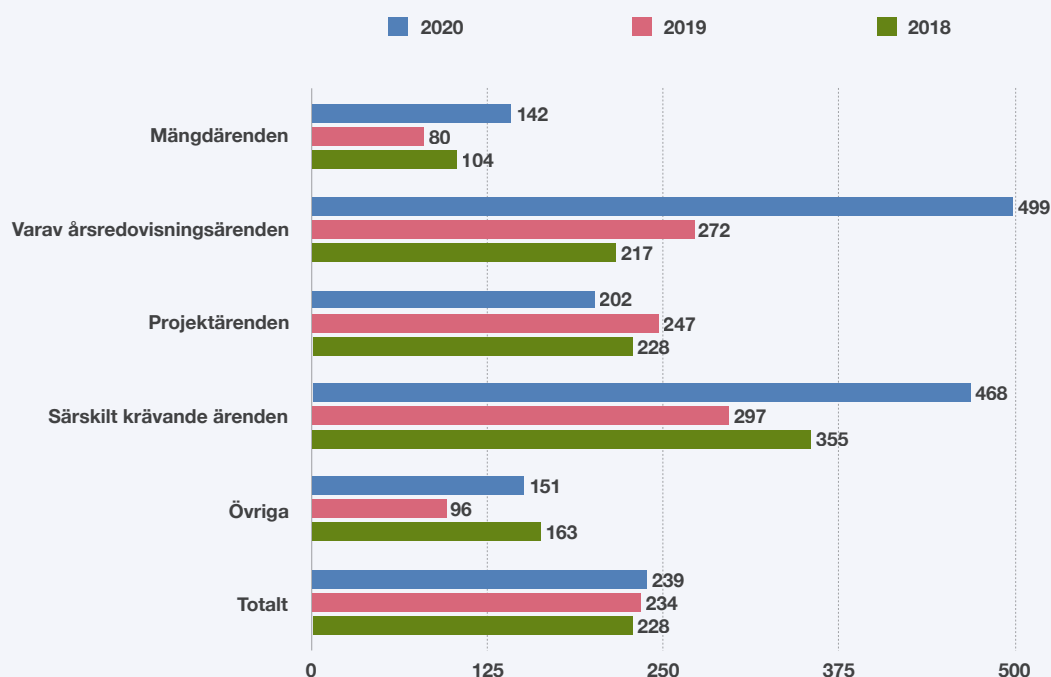
Genomströmningstiden avser tiden mellan det att en brottsanmälan kommer in till det att en åklagare har beslutat om brottsmisstanken. En brottsmisstanke räknas som beslutad efter det att en åklagare har fattat beslut om att lagföra, skriva av eller på annat sätt avsluta en brottsmisstanke i ett ärende.

Genomströmningstiden från anmälan till beslut har ökat med 5 dagar i genomsnitt för beslutade brottsmisstankar. Genomströmningstiden har framförallt ökat i mängdärenden från 80 till 142 dagar, vilket kan förklaras av den stora ökningen av årsredovisningsärenden som inkom till myndigheten 2019 men registrerades först 2020. Men även när det gäller särskilt krävande ärenden har genomströmningstiden ökat, från 297 till 468 dagar. En förklaring är att det har fattats beslut i gamla ärenden som gör att genomströmningstiden ökat. En ytterligare förklaring kan vara att bevisning

hämtas från utlandet, vilket bidrar till längre genomströmningstider. Genomströmningstiden för projektärenden har däremot minskat med 45 dagar. För övriga ärenden har genomströmningstiden ökat med 55 dagar jämfört med 2019. Den totala genomströmningstiden för ärenden har ökat mot kvinnor med 9 dagar och mot män med 12 dagar jämfört med 2019, se tabellbilaga.

Omkring var tredje förundersökning som inleds av åklagare vid Ekobrottsmyndigheten utreds vid Skatteverkets skattebrottsenhet. Myndigheten kan konstatera att genomströmningstiden från att förundersökning inleds tills det har fattats beslut har minskat både för brottsmisstankar som utreds vid Ekobrottsmyndigheten och vid Skatteverkets skattebrottsenhet. Myndigheterna har en löpande dialog om prioritering av resurser och samverkansåtgärder i syfte att uppnå kortare genomströmningstider, oberoende av utredningsresursens placering.

Diagram 5. Genomströmningstid för brottsmisstankar från anmälan till beslut, medelvärde i dagar.

Källa: Cåsa

AVSLUTADE ÄRENDEN

Sammanfattande analys av resultatet:

Antalet avslutade ärenden har ökat påtagligt jämfört med föregående år trots ökat inflöde. Mätt som antal brottsmisstankar med avslutande beslut är utvecklingen den motsatta, en betydande minskning kan noteras. Det beror på att ett ärende som omfattade över 11 500 brottsmisstankar avslutades under 2019. Andelen brottsmisstankar som lagförts visar på motsvarande minskning.

Under året har 172 fler personer lagförts, vilket innebär en mindre ökning. Antalet lagförda personer varierar normalt mellan åren.

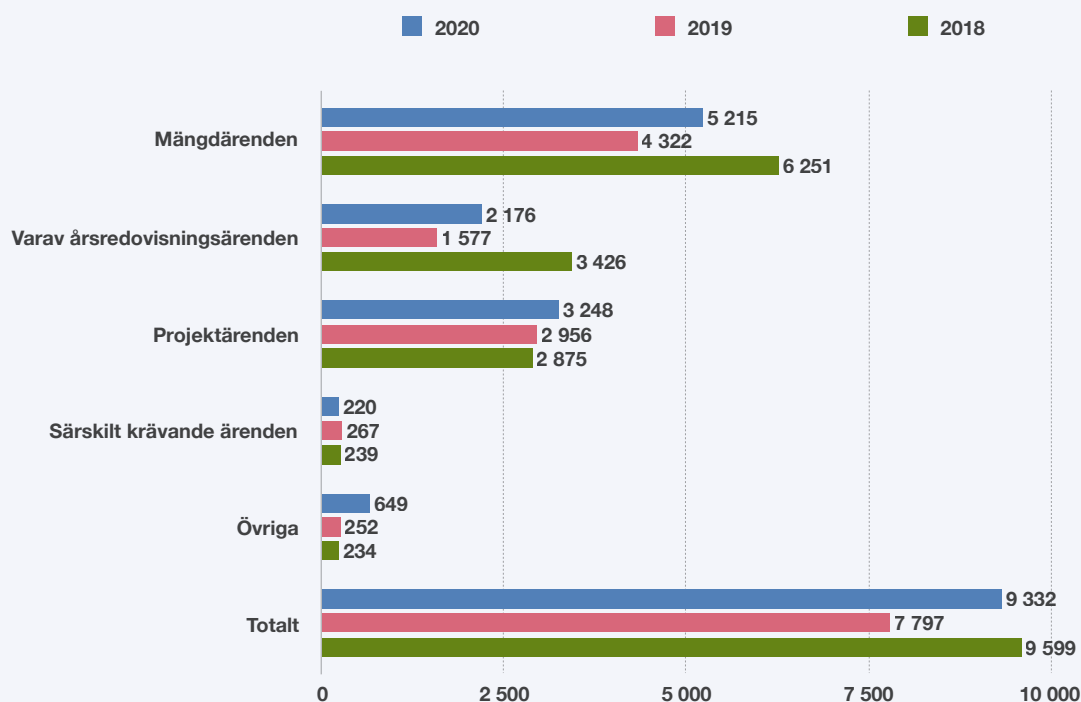
Avslutade ärenden

Ärenden som avslutas hos myndigheten mäts med måtten antal avslutade ärenden och antal beslutade brottsmisstankar. Ett ärende är avslutat när åklagaren har fattat ett avslutande beslut i ärendet under året, t.ex. att "förundersökning inte inleds", "förundersökning läggs ned", "åtal inte väcks" eller ett lagföringsbeslut.

Det totala antalet avslutade ärenden under 2020 uppgår till ca 9 300, vilket är en ökning med ca 1 500 ärenden (20 procent). Antalet avslutade mängdärenden har ökat med ca 900 ärenden (21 procent). Bland mängdärenden står årsredovisningsärenden för den stora ökningen, drygt 600 ärenden (38 procent). I huvudsak beror detta på att de ärenden som inkom till myndigheten 2019 men registrerades först 2020 har hanterats.

Fler äldre särskilt krävande ärenden har avslutats under året och det kan antas att utredningsresurser därmed har frigjorts som har kunnat användas för utredning av projektärenden. Detta bedöms ha haft en positiv inverkan på hanteringen av antal avslutade projektärenden som ökat, och även lett till minskad genomströmningstid. Antalet avslutade särskilt krävande ärenden har minskat med ca 50 ärenden (18 procent). När det gäller särskilt krävande ärenden varierar det mellan åren. Variationerna kan bero på de specifika förutsättningarna i enskilda ärenden. Mot bakgrund av att antalet särskilt krävande ärenden är få har minskningen ingen nämnvärd betydelse för antalet avslutade ärenden på totalnivå. Slutligen kan noteras att antalet avslutade övriga ärenden har ökat med ca 400 ärenden (158 procent) vilket beror på de felregistrerade ärendena under året.

Diagram 6. Antal avslutade ärenden fördelat efter ärendetyp.

Källa: Cåsa

Beslutade brottsmisstankar

Begreppet beslutade brottsmisstankar avser brottsmisstankar där det förekommit ett avslutande beslut under året och är inte jämförbart med inflödet eftersom brottsmisstankar som avslutas kan ha kommit in under tidigare år.

Tabell 4. Antal beslutade brottsmisstankar fördelat efter beslutstyp.

	2020	2019	2018
Förundersökning inleds ej, förundersökningsbegränsning	10 064	8 538	9 913
Förundersökning inleds ej, övriga skäl	8 235	7 324	8 936
Summa förundersökning inleds ej	18 299	15 862	18 849
Förundersökning läggs ned, förundersökningsbegränsning	4 937	4 760	4 968
Förundersökning läggs ned, bristande bevisning	6 887	8 912	10 265
Förundersökning läggs ned, övriga skäl	4 007	5 999	4 062
Summa förundersökning läggs ned	15 831	19 671	19 295
Åtal väcks ej, bristande bevisning	243	500	348
Åtal väcks ej, övriga skäl	202	176	206
Summa åtal väcks ej	445	676	554
Strafföreläggande	1 532	1 570	1 474
Åtalsunderlåtelse	39	11	33
Åtal*	4 684	16 294	7 269
Summa lagföringsbeslut	6 255	17 875	8 776
Brottsmisstanke avslutas	1 528	1 446	1 935
Övriga beslut	95	41	45
Summa administrativa beslut	1 623	1 487	1 980
Totalt	42 453	55 571	49 454

Källa: Cåsa

*Beslut om åtal 2019 är uppdaterat i enlighet med underlag som har skickats till Brottsförebyggande rådet.

Antalet brottsmisstankar med beslut att inte inleda förundersökning har ökat med ca 2 400 brottsmisstankar (15 procent). Antalet brottsmisstankar med lagföringsbeslut har minskat med ca 11 600 brottsmisstankar (65 procent), vilket till stor del beror på åtalsbeslutet avseende ca 11 500 brottsmisstankar i ett omfattande bedrägeriärende. Bortsett från detta ärende har antalet åtalsbeslut minskat med 117 brottsmisstankar (2 procent).

Antalet beslutade brottsmisstankar har minskat med 103 brottsmisstankar (1 procent) mot kvinnor och med ca 13 000 brottsmisstankar (28 procent) mot män. Minskningen av brottsmisstankar totalt och mot män förklaras helt av det enskilda ärendet som nämnts ovan. Bortsett från detta ärende har antalet beslutade brottsmisstankar mot män minskat med 4 procent, se tabellbilaga.

Tabell 5. Beslutade brottsmisstankar per ärendetyp.

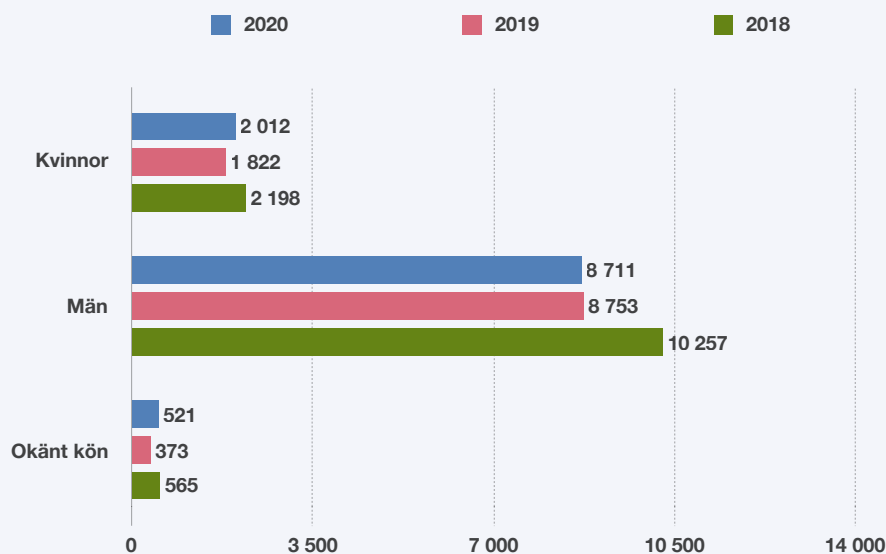
	2020	2019	2018
Mängdärenden	11 384	10 302	11 734
Varav årsredovisningsärenden	2 527	1 874	4 059
Projektärenden	20 961	22 913	25 974
Särskilt krävande ärenden	8 774	21 889	11 486
Övriga ärenden	1 334	467	260
Totalt	42 453	55 571	49 454

Källa: Cåsa

Antalet beslutade brottsmisstankar har totalt minskat med ca 13 100 (24 procent). Det är framförallt beträffande särskilt krävande ärenden som antalet brottsmisstankar har minskat, vilket i huvudsak beror på det ärende som avslutades 2019 och som innehöll ca 11 500 brottsmisstankar. Antalet beslutade brottsmisstankar inom särskilt krävande ärenden dubblerades till följd av ärendet från 2019, vilket gör att förändringen jämfört med årets siffror är stor.

Ekobrottsmyndigheten har fattat beslut avseende ca 11 244 personer, vilket är en ökning med drygt 296 personer (3 procent). Av dessa var 2 012 kvinnor (18 procent) och 8 711 män (77 procent). För 521 personer (5 procent) saknas uppgift om kön under år 2020.

Antalet misstankar mot kvinnor har ökat med 190 personer (10 procent) och antalet har mot män minskat med 42 personer (0,5 procent). Antalet misstänkta med okänt kön har ökat med 148 personer (40 procent). Ökningen av antalet beslutade personer beror på att fler ärenden har handlagts under året, se tabellbilaga.

Diagram 7. Antal personer med avslutade beslut fördelat efter kön.

Källa: Cåsa

LAGFÖRING

I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, åtalsunderlåtelse och strafföreläggande. Andelen lagförda brottsmisstankar beräknas som antalet lagförda brottsmisstankar dividerat med antalet beslut om lagföring eller avskrivningsbeslut.

Tabell 6. Brottsmisstankar med lagföringsbeslut fördelat efter kön.

		2020	2019	2018
Kvinnor	Antal	988	753	1 918
	Andel	15 %	11 %	23 %
Män	Antal	5 267	17 122	6 858
	Andel	16 %	37 %	18 %
Totalt	Antal	6 255	17 875	8 776
	Andel	15 %	33 %	18 %

Källa: Cåsa

Antalet lagförda brottsmisstankar har minskat med ca 11 600 stycken (65 procent). Av dem har antalet misstankar mot kvinnor ökat med 235 stycken (31 procent) och antalet misstankar mot män minskat med knappt 11 900 stycken (69 procent). Andelen lagföringsbeslut totalt har minskat med 18 procentenheter. Andelen brottsmisstankar med lagföringsbeslut mot kvinnor har ökat med 4 procentenheter och mot män minskat med 21 procentenheter till följd av det stora ärenden som lagfördes under 2019 med ca 11 500 brottsmisstankar.

Tabell 7. Lagföringsbeslut misstänkta personer fördelat efter kön.

		2020	2019	2018
Kvinnor	Antal	371	310	383
	Andel	18 %	17 %	18 %
Män	Antal	1 734	1 653	1 835
	Andel	18 %	19 %	19 %
Totalt	Antal	2 105	1 963	2 218
	Andel	18 %	18 %	18 %

Källa: Cåsa

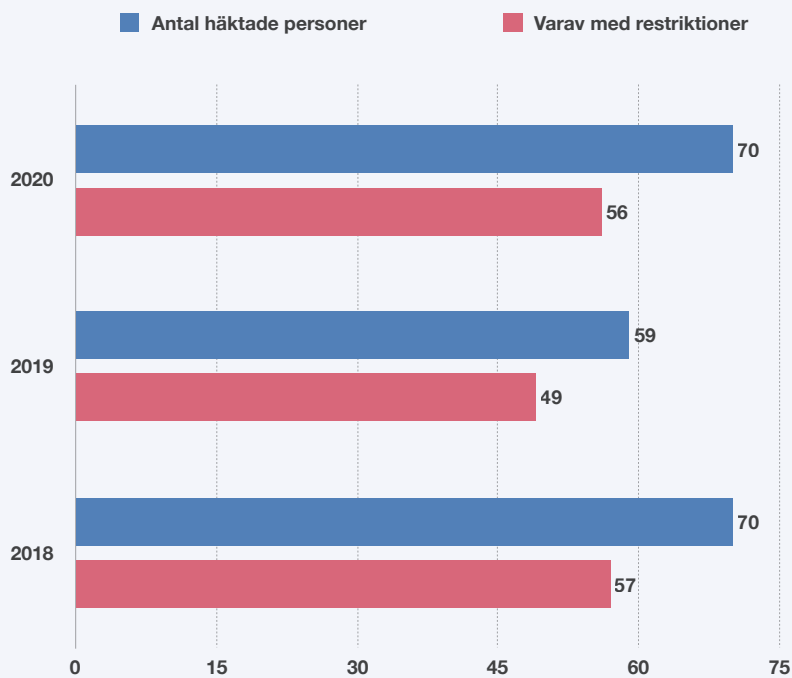
Antal personer med lagföringsbeslut har ökat med 142 personer (7 procent) varav antalet för kvinnor ökat med 61 personer (20 procent) och antalet för män ökat med 81 personer (5 procent). Andelen personer med lagföringsbeslut totalt ligger kvar på samma nivå. Andelen personer med lagföringsbeslut avseende kvinnor är 18 procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet, avseende män 18 procent, vilket är en minskning med 1 procentenhet.

”Antalet avslutade ärenden har ökat påtagligt jämfört med föregående år trots ökat inflöde”

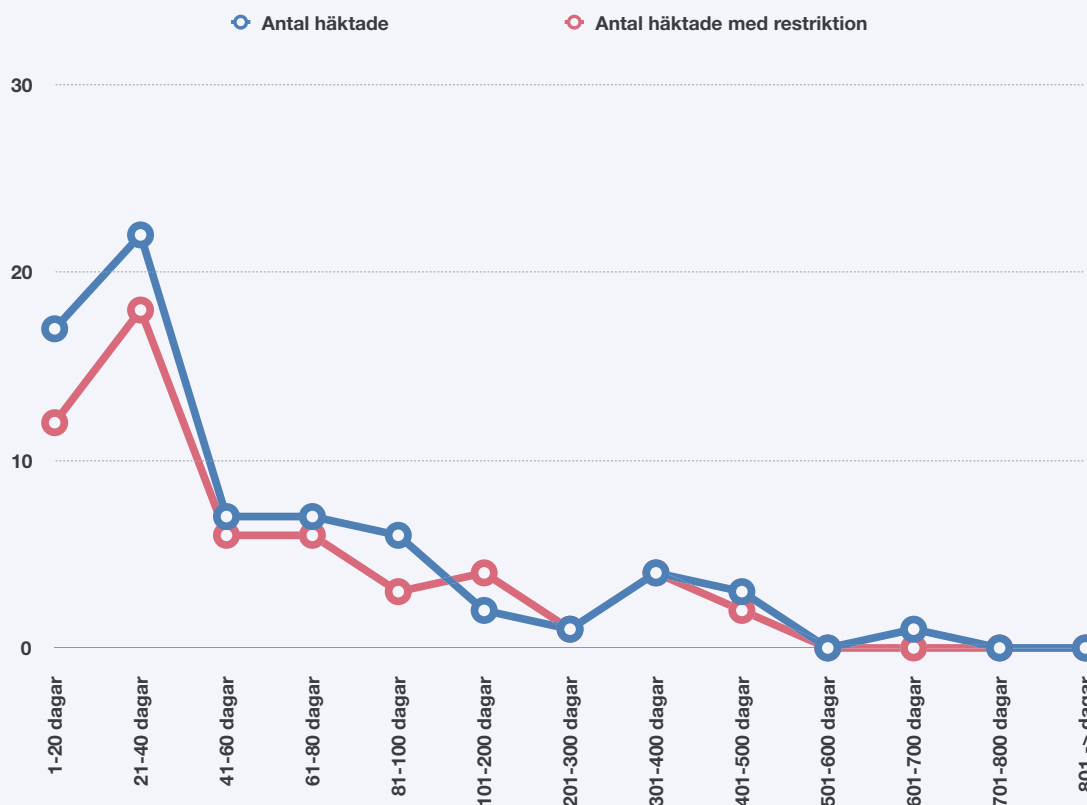
HÄKTNINGAR OCH RESTRIKTIONER

Enligt 10 § förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten ska myndigheten varje år redovisa uppgifter om tillämpningen av reglerna om häktning och restriktioner, varvid uppgifter som avser häktade personer i åldersgrupperna 15–17 år och 18–20 år ska redovisas särskilt.

Diagram 8. Antal avslutade häktningar och häktningar med restriktioner.

Källa: Cåbra

Diagram 9. Antal dagar, avslutade häktningar och häktningar med restriktioner 2020.

Källa: Cåbra

Totalt har 70 häktningar avslutats, varav 56 personer haft restriktioner. Den yngsta häktade personen har varit 23 år vid häktningstillfället. Den genomsnittliga häktningstiden för samtliga häktade har varit 87 dagar och genomsnittlig tid med restriktioner 85 dagar. Den längsta häktningstiden har varit 639 dagar och den längsta tiden med restriktioner 476 dagar.

Sex av de häktade har varit kvinnor, varav fyra haft restriktioner. Häktningstiden för kvinnor har varit 29 dagar i genomsnitt och den längsta häktningstiden har

varit 50 dagar. Den genomsnittliga tiden med restriktioner för kvinnor har varit 30 dagar och den längsta 50 dagar.

Av de häktade har 64 varit män, varav 52 med restriktioner. Häktningstiden för män har varit 92 dagar i genomsnitt och den längsta häktningstiden 639 dagar. Den genomsnittliga tiden med restriktioner för män har varit 89 dagar och den längsta tiden 476 dagar, se tabellbilagan.

TILLGÅNGSINRIKTAD BROTTSS- BEKÄMPNING

Enligt 2 § förordningen med instruktion för Ekobrottsmyndigheten är myndighetens uppdrag bl.a. att arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet.

Sammanfattande analys av resultatet:

Ekobrottsmyndigheten har de senaste åren arbetat för att öka myndighetens förmåga att återföra brottsvinster. Den regelbundna uppföljningen av brottsutbyte visar i flera avseenden på goda resultat av detta arbete. Den positiva utvecklingen av det sammanlagda värdet av yrkade belopp har fortsatt och har ökat med 118 procent jämfört med föregående år. Dock fortsätter antalet framställda yrkanden om företagsbot att minska jämfört med 2019 och 2018. Det antas bero på färre anmälningar om för sent upprättade årsredovisningar.

Ett annat positivt resultat har varit den stora ökningen av antalet yrkanden och bifallna yrkanden avseende förverkande som i första hand beror på ett mycket stort yrkande i ett av myndighetens två premiepensionsärenden.

Ekonomisk vinning är det främsta incitamentet för att begå ekonomiska brott. För att förhindra att kriminella aktörer tillgodogör sig vinning av brott arbetar Ekobrottsmyndigheten aktivt med att spåra, säkra och återföra tillgångar som kan misstänkas härröra från brottslig verksamhet. Det rör sig om att spåra och säkra tillgångar under förundersökningen i syfte att återföra brottsvinsterna till staten. Men det handlar även om att samverka med andra myndigheter som kan ha fordringar på den misstänkte. I de större brottsutredningarna sker regelmässig samverkan med andra myndigheter såsom Kronofogdemyndigheten och Skatteverket samt genom internationella samarbeten.

Spåra och säkra tillgångar på egen hand och i samverkan med andra myndigheter

Ekobrottsmyndigheten har under året fattat beslut om förvar, beslag och penningbeslag samt framställt yrkanden om kvarstad av tillgångar till ett sammanlagt

värde om drygt 127 miljoner kronor. Utöver detta har Ekobrottsmyndigheten lämnat uppgifter till bl.a. Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och konkursförvaltare om påträffade tillgångar till ett värde av drygt 27 miljoner kronor.

Tillgångsinriktade yrkanden vid åtal

Företagsbot är en ekonomisk sanktion som under vissa förutsättningar kan åläggas näringsidkare. Vid den löpande granskningen har det framkommit att reglerna om företagsbot inte har tillämpats enhetligt inom myndigheten. Det har också noterats att tillämpningen i domstol varierar. I den senaste domsgranskningen från 2019 konstateras det att grunden för företagsbot ofta är bokföringsbrott bestående i försenad eller utebliven årsredovisning i aktiebolag. Antalet yrkanden om företagsbot har uppgått till 152 stycken jämfört med 250 år 2019.

”Den positiva utvecklingen av det sammanlagda värdet av yrkade belopp har fortsatt och har ökat med 118 procent jämfört med föregående år”

**Tabell 8. Antal framställda tillgångs-
inriktade yrkanden vid åtal.**

Typ av yrkande	2020	2019	2018
Skadestånd	11	14	12
Företagsbot	152	250	303
Förverkande	57	9*	12
Utvidgat förverkande	8	1	8
Totalt	228	274	335

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

*Justerat genom att även förverkanden enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvåtbrott ingår i underlaget.

Antalet framställda tillgångsinriktade yrkanden har totalt minskat med drygt 17 procent. Huvuddelen av minskningen utgörs av färre yrkanden om företagsbot, vilket antas bero på färre handlagda ärenden avseende för-senade årsredovisningar. Majoriteten av myndighetens yrkanden om företagsbot förekommer i sådana ärenden. Det är framförallt 23 yrkanden i 2 ärenden om förverkanden som förklarar ökningen jämfört med 2019. Mot bakgrund av betydelsen av att yrka företagsbot där så är möjligt genomförs ett tillsynsprojekt under 2021 för att se om även andra förklaringsfaktorer kan finnas.

**Tabell 9. Belopp i framställda
tillgångsinriktade yrkanden (tkr).**

Typ av yrkande	2020	2019	2018
Skadestånd	16 966	65 031	19 528
Företagsbot	85 745	57 282	44 805
Förverkande	280 690	44 912*	27 937
Utvidgat förverkande	1 253	29 739	20 448
Totalt	384 654	196 964	112 718

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

*Justerat genom att även förverkanden enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvåtbrott ingår i underlaget.

Totalt har yrkanden till ett belopp om ca 385 miljoner kronor framställts i domstol under året. Det är en ökning med ca 188 miljoner kronor (95 procent). Det är framför allt ett yrkande om förverkande på ca 257 miljoner i ett av de två premiepensionsärendena som bidragit till den stora ökningen.

Bifallna tillgångsinriktade yrkanden i tingsrättsdomar

Tabell 10. Antal bifallna tillgångsinriktade yrkanden i domstol.

Typ av yrkande	2020	2019	2018
Skadestånd	13	4	12
Företagsbot	86	162	136
Förverkande	12	6	6
Utvidgat förverkande	0	2	7
Totalt	111	174	161

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Antalet i domstol bifallna tillgångsinriktade yrkanden har minskat med 36 procent. Det är antalet bifallna yrkanden om företagsbot som framförallt står för minskningen.

Tabell 11. Belopp i bifallna tillgångsinriktade yrkanden (tkr).

Typ av yrkande	2020	2019	2018
Skadestånd	52 636	15 131	72 759
Företagsbot	4 930	12 324	15 787
Förverkande	306 170	4 915	4 976
Utvidgat förverkande	0	345	14 835
Totalt	363 736	32 715	108 357

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Det totala beloppet avseende bifallna tillgångsinriktade yrkanden har ökat väsentligt. Det är framförallt förverkanden som har ökat med ca 300 miljoner kronor vilket beror på bifall i ett mycket stort premiepensionsärende, men även skadeståndskraven har ökat. Bifallna beslut om företagsbot och utvidgat förverkande har minskat jämfört med föregående år.

Yrkanden och bifall går inte att jämföra, eftersom ett yrkande kan ske ett år och prövningen ett annat år.

KOSTNAD OCH STYCKKOSTNAD PER ÄRENDETYP, VERKSAMHETSOMRÅDE UTREDNING OCH LAGFÖRING

Enligt 3 kap. 1§ i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska antalet och styckkostnaden redovisas för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden.

Tabell 12. Kostnad per ärendetyp, verksamhetsområde utredning och lagföring (tkr).

Ärendetyp	2020	2019	2018
Mängdärenden	27 535	30 826	36 050
Projektärenden	345 396	340 990	324 389
Särskilt krävande ärenden	288 572	248 362	245 922
Totalt	661 504	620 178	606 361

Källa: Agresso och tidredovisning oktober.

Tabell 13. Styckkostnad per ärendetyp, verksamhetsområde utredning och lagföring (tkr).

Ärendetyp	2020	2019	2018
Mängdärenden	2,4	3	3,1
Projektärenden	16,5	14,9*	12,5
Särskilt krävande ärenden	32,9	11,3*	21,4
Totalt	15,6	11,2	12,3

Källa: Agresso, tidredovisning oktober och Cåsa.

*Korrigerat värde 2019.

Utredning och lagföring står för ca 90 procent av myndighetens totala kostnader. Andelen har dock minskat marginellt från föregående år p.g.a. ny fördelning av myndighetens gemensamma kostnader, s.k. OH-kostnader. Kostnaden för verksamhetsområde utredning och lagföring har totalt ökat med 41,3 miljoner kronor. Kostnaden för projektärenden har ökat med 4,4 miljoner kronor och för särskilt krävande ärenden med 40,2 miljoner kronor, en ökning med 16 procent från föregående år. Kostnaden för mängdärenden har däremot minskat med 3,3 miljoner kronor.

Som mått på prestation inom verksamhetsområdet utredning och lagföring används antal beslutade brottsmisstankar. Den genomsnittliga kostnaden för beslutade brottsmisstankar har ökat från 11 200 kronor till 15 600 kronor. Ökningen beror på att den totala kostnaden för utredning och lagföring ökat med 7 procent, vilket är samma procentuella ökning som anslaget totalt, medan antalet beslutade brottsmisstankar under året minskat från ca 55 600 till ca 42 500.

För projektärenden har styckkostnaden ökat med 11 procent, främst beroende på att antalet beslutade misstankar minskat jämfört med föregående år. För särskilt krävande ärenden har styckkostnaden mer än fördubblats beroende på ökade kostnader och att antalet beslutade misstankar mer än halverats. Styckkostnaden för beslutade misstankar i mängdärenden fortsätter att minska.

Minskningen av antalet beslutade brottsmisstankar, som är tydligast inom ärendetypen särskilt krävande ärenden, hänför sig som tidigare nämnts till de ca 11 500 brottsmisstankarna i ett ärende under 2019, vilket gör att förändringarna till i år blir kraftiga. För särskilt krävande ärenden har genomströmningstiderna ökat under året. Varje ärende tar alltså längre tid att handlägga, vilket bidragit till att färre brottsmisstankar kunnat beslutas.

BROTTSFÖREBYGGANDE VERKSAMHET

Enligt 4 § förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten har myndigheten i uppdrag att bedriva brottsförebyggande arbete som avser ekonomisk brottslighet. Arbetet bedrivs på nationell och regional nivå vid kamrarna och de polisoperativa enheterna samt på huvudkontoret och spänner över olika brottstyper, brottsfenomen och branscher. Brottsförebyggande arbete inom underrättelseverksamheten och utredning och lagföring redovisas i respektive områdes avsnitt. I detta avsnitt redovisas det arbete som har bedrivits vid huvudkontoret.

Ekobrottsmyndigheten har fortsatt att arbeta i enlighet med den strategi för det brottsförebyggande arbetet som togs fram 2019 med ett kunskapsbaserat arbetssätt som har fokus på samverkan med andra myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer som genom sitt tillsyns- eller kontrollansvar har möjlighet att vidta åtgärder som förebygger brott.

Det myndighetsinterna arbetet har fokuserat på att vidareutveckla arbetsformerna för att det brottsförebyggande arbetet i högre grad ska genomsyra alla delar av myndighetens verksamhet. En viktig del av det brottsförebyggande arbetet inom Ekobrottsmyndigheten är att säkerställa att det brottsförebyggande perspektivet tillvaratas när remisser i lagstiftningsprocessen besvaras.

Kunskapsspridning

Ekobrottsmyndigheten har bidragit med kunskapsspridning vid ett fyrtiotal seminarier, paneldiskussioner och utbildningar som arrangerats av myndigheter, näringslivet och organisationer. Ämnen som har tagits upp är bl.a. penningtvätt, sekretesshinder mellan myndigheter samt bedömningar av hur den ekonomiska brottsligheten har utvecklats och effektiva åtgärder mot den. Antalet externa arrangemang har minskat jämfört med föregående år främst till följd av covid-19. En majoritet av de utbildningar och seminarier som genomförts har varit digitala. Myndigheten deltar regelbundet i ett femtontal samverkansforum tillsammans med andra brottsbekämpande myndigheter och branschorganisationer i syfte att stävja missbruk och nå nyckelaktörer inom olika områden som utsätts för ekonomisk brottslighet samt undvika en snedvridning av konkurrensen i näringslivet.

Ett viktigt samarbetsorgan är Stora branschgruppen som leds av Skatteverket och där Ekobrottsmyndigheten ingår. Gruppen arbetar för åtgärder som ska leda

till sund konkurrens mellan företag. I likhet med tidigare utbildnings- och informationsåtgärder genomförts, bl.a. har ett större seminarium Sekretess gynnar kriminella anordnats. Vid seminariet har diskussioner hållits om de sekretesshinder i lagstiftningen och vilka förändringar som behövs för att ge myndigheterna bättre verktyg i arbetet mot ekonomisk brottslighet och osund konkurrens.

Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med 18 andra myndigheter deltagit i den fördjupade myndighets-samverkan som utgörs av initiativet Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter mot missbruk och brott mot välfärdssystemen (MUR) som startade i december 2019. Ekobrottsmyndigheten har deltagit i två undergrupper som hanterat frågor om ökat informationsutbyte respektive gemensamma riskanalyser. Arbetet i MUR har bl.a. lett till två förslag om ändringar med anknytning till lagen om underrättelseskylldighet. Ett annat arbete som bedrivits handlar om förslag på åtgärder utifrån identifierade sårbarheter och risker samt hur ökad dialog rörande remisser kan ske. Inom MUR har man även arbetat med att se över möjligheterna för myndigheterna att ha en mer sammanhållen identitetsförvaltning för att på så sätt motverka fusk med identiteter och identitetsrelaterade brott. Avstämningar i samarbetet har skett via möten mellan myndighetscheferna och under året har två sådana möten ägt rum.

Brottsförebyggande insatser med anledning av covid-19

Sedan april har Ekobrottsmyndigheten haft fokus på förebyggande arbete utifrån risker för ekonomisk brottslighet med anledning av covid-19 och regeringens stödpaket. Myndigheten har bistått flera myndigheter inklusive länsstyrelser samt kommuner och företagare med kunskapshöjande insatser och stödmaterial, och tillsammans med Polismyndigheten genomfört en kunskapshöjande insats för ca 130 kontrollhandläggare på Tillväxtverket om varningssignaler vid ekonomisk brottslighet. Motsvarande utbildningsinsats har även skett för ALMI:s kreditchefer. Insatserna har syftat till att stödja de organisationer och myndigheter som saknar tidigare erfarenhet och system för ekobrottsbekämpning.

Med anledning av den brottslighet som stödpaketen genererar har Ekobrottsmyndigheten deltagit i ett operativt myndighetssamarbete tillsammans med nio andra myndigheter med fokus på brottsförebyggande frågor och samverkan om metodutveckling för brottsutred-

ningar, Myndighetsgemensam riskanalys och fortsatt samverkan (MRS). I detta forum har på veckobasis lyfts både hur utredningarna på en aggregerad nivå fortlöper och hur myndigheterna kan stötta varandra med kompetens och personal, kommunikation och i brottsförebyggande frågor. Samverkan i MRS har bidragit till att medverkande myndigheter effektivt har informerat varandra om brottslighetens utveckling under pandemin för att snabbt kunna sätta in operativa resurser. Flera möten har också hållits med den särskilde utredaren Stefan Strömberg som har haft ett uppdrag om förhindrande av brott kopplade till de stödatgärder med statsfinansiella och samhällsekonomiska konsekvenser som vidtas med anledning av det nya coronaviruset.

Långsiktig brottsförebyggande regional närvaro

Det brottsförebyggande arbetet på Ekobrottsmyndigheten har omorganiserats för att uppnå mer enhetlighet och effektivitet. En biträdande enhetschef med ansvar för regionalt brottsförebyggande arbete har rekryterats. Regionala brottsförebyggande specialister i Göteborg, Stockholm och Umeå har också anställts. Genom en regional närvaro förstärks möjligheterna att arbeta brottsförebyggande inom brottsutsatta branscher såsom bygg- och anläggningsbranscherna. Det ger också ökade förutsättningar för en närmare samverkan med

regionala och kommunala myndigheters brottsförebyggande verksamheter.

Kostnad

Kostnaden avser brottsförebyggande insatser som genomförs av den brottsförebyggande organisationen på nationell och regional nivå. Utöver detta har brottsförebyggande arbete som bedöms ha brottsförebyggande effekter i stor utsträckning bedrivits inom ramen för såväl underrättelseverksamheten som utredning och lagföring, som inte ingår i denna kostnadsredovisning. Jämfört med föregående år har kostnaden minskat med 9 procent och uppgår till 6,5 miljoner kronor. De lägre kostnaderna är bl.a. en följd av vakanser, men också att en rad arrangemang ställts in eller ställts om till digitala möten till följd av covid-19.

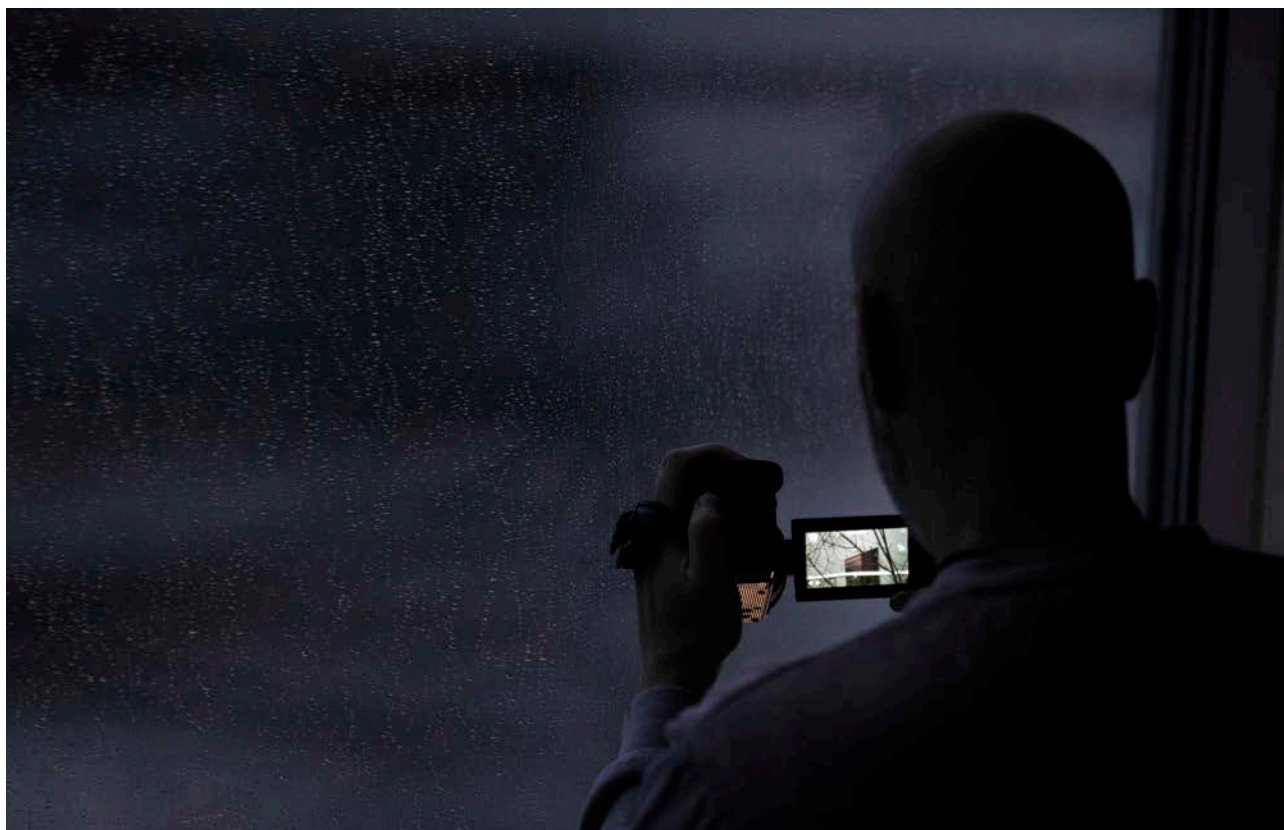
Styckkostnaden redovisas inte för det brottsförebyggande arbetet eftersom verksamheten inte omfattar handläggning av ärenden.

Tabell 14. Kostnad verksamhetsområde brottsförebyggande (tkr).

År	2020	2019	2018
Kostnad	6 528	7 163	9 173

Källa: Agresso

”Genom en regional närvaro förstärks möjligheterna att arbeta brottsförebyggande inom brottsutsatta branscher”

UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET

Vid Ekobrottsmyndigheten bedrivs underrättelseverksamhet vid de fem polisoperativa enheterna.

Prioriterade inriktningar för underrättelsearbetet

Underrättelseverksamheten samlar, bearbetar och analyserar information för att bygga kunskap om kriminella aktörer och brottsliga fenomen i syfte att upptäcka, förebygga och förhindra ekonomiska brott. I verksamheten prioriteras arbetet mot grov och organiserad ekonomisk brottslighet, särskilt inom brottsområdena punktskattebrott, skattebrott som grundar sig på mervärdesskatt inom EU, penningtvättsbrott, finansmarknadsbrott samt ärenden som kan ha anknytning till terrorismfinansiering. Utöver dessa prioriteringar ska underrättelseverksamheten ha förmåga att uppmärksamma och bedöma nya brottsfenomen.

Resultat utifrån arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten

Inom ramen för den övergripande prioriteringen har myndighetens underrättelseinsatser lett till att flera stora brottshärvor och kriminella upplägg har identifierats och att ärenden har anmälts och utretts inom myndigheten. Ett utökat underrättelsestöd har lämnats inom

och utom myndigheten avseende vissa större och över tid pågående grova brottsliga angrepp bl.a. skattebrott som grundar sig på mervärdesskatt. Arbetet har krävt omprioriteringar av resurser mellan de olika brottsområdena.

Underrättelseverksamheten har under året hanterat 5 245 underrättelseuppslag jämfört med 4 144 under 2019³ och 4 372 under 2018. Från underrättelseverksamheten har 59 ärenden överlämnats till utredningsverksamheten, jämfört med 78 ärenden 2019 och 44 ärenden 2018.

Nedgången av antal ärenden kan troligen härledas till dels att underrättelseverksamheten varit involverad i flera mycket stora ärenden som tagit betydande resurser i anspråk, dels de effekter och behov av omprioriteringar som coronapandemin fört med sig.

Ärenden från underrättelseverksamheten kan även överlämnas till andra myndigheter för olika administrativa eller brottsförebyggande åtgärder. Exempel på administrativa åtgärder där underrättelseverksamheten har bidragit med underlag är Ekobrottsmyndighetens rapporter till Kronofogdemyndigheten och Skatteverket i syfte att försätta misstänkta målvaktsbolag i konkurs.

3. På grund av ett formelfel i beräkning av antal underrättelseuppslag och antal överlämnade ärenden till kamrarna 2019 har uppgifterna i denna årsredovisning korrigerats.

Ekobrottsmyndigheten har även lämnat över underlag till revisioner inom Skatteverkets fiskala verksamhet.

Underrättelseverksamheten har tagit fram underlag och analyser som stöd till myndighetens ledning och andra delar av verksamheten. Som en del i detta har underrättelseverksamheten under året, i samarbete med övriga delar av myndigheten, arbetat med att ta fram en ny lägesbild avseende den ekonomiska brottsligheten.

Medverkan i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet utgör fortsatt en viktig uppgift. Både det nationella underrättelsecentrat och samtliga regionala underrättelsecentrum har bemannats med stora resurser från myndigheten för att bidra i arbetet.

Coronapandemins följdverkningar

Ett betydande arbete har lagts på att analysera och bedöma pandemins effekter på den ekonomiska brottsligheten. Arbetet har inneburit att myndigheten i hög grad har varit involverad i såväl operativ som strategisk samverkan med andra berörda brottsbekämpande och utbetalande myndigheter i syfte att upptäcka, förebygga och förhindra brottsliga angrepp riktade mot de stödpaket som regeringen beslutat.

Nationell och internationell samverkan

Samverkan med andra myndigheter har varit en framgångsfaktor som resulterat i såväl förundersökningar som administrativa åtgärder inom andra myndigheter. Särskilt viktig är den operativa och strategiska samverkan med finanspolisen vid Polismyndigheten och Skatteverkets skattebrottsenhet. Vad avser myndighetens arbete med ärenden som kan ha anknytning till terrorismfinansiering utgör Säkerhetspolisen en viktig samverkanspart och Tullverket likaså vad gäller framför allt ärenden inom punktskatteområdet.

Även andra icke brottsbekämpande myndigheter tenderar att utgöra allt viktigare samverkansparter, främst olika tillsynsmyndigheter. Inom ramen för denna typ av samarbeten har lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet fortsatt att vara betydelsefull och använts i allt högre grad.

Kontakten med de internationella samarbetskanalerna har utgjort en viktig del i myndighetens underrättelsearbete och är en integrerad del i arbetet. Förfrågningar och informationsdelgivningar inom dessa fora fortsätter att öka, främst inom ramen för Europol-samarbetet och medlemsländernas samverkan inom EMPACT.

Motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet

I enlighet med uppdrag i regleringsbrevet för 2020 har Ekobrottsmyndigheten deltagit i arbetet med metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet tillsammans med sju⁴ andra myndigheter och under ledning av Arbetsmiljöverket.

Ekobrottsmyndigheten har medverkat i de myndighetsgemensamma arbetsgrupperna för analys, metodstöd och samordning. Myndigheten har i första hand genom underrättelseverksamheten bidragit till det strategiska arbetet med kunskap om ekonomisk brottslighet till gagn för metodutveckling och analys. Myndigheten har tillsammans med andra deltagande myndigheter tagit fram en myndighetsgemensam lägesbild och ett metodstöd. En fortsatt utmaning i arbetet har varit de sekreteshinder som finns för myndigheterna att utbyta information.

Kostnad

Kostnaden för underrättelseverksamheten har ökat med 11,1 miljoner kronor. Verksamhetsområdets andel av den totala kostnaden för myndigheten har därmed ökat något, vilket beror på ökade polislöner och en ny fördelning av myndighetsgemensamma kostnader, OH-kostnader, fr.om. 2020.

Tabell 15. Kostnad verksamhetsområde underrättelseverksamhet (tkr).

År	2020	2019	2018
Kostnad	78 278	67 206	61 397

Källa: Agresso, Polar och underrättelseverksamhetens deskverksamhet.

4. Arbetsmiljöverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten och Skatteverket.

Prioriterade brottsområden

Ekobrottsmyndigheten har utifrån sin strategiska inriktning riktat arbetet, i de delar som är möjligt, mot bekämpningen av den grova och organiserade ekonomiska brottsligheten. Detta har gjorts genom ett särskilt fokus på det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten, skattebrott som grundar sig på mervärdesskatt inom EU, punktskattebrott, finansmarknadsbrott, penningtvätt och ärenden som kan ha anknytning till terrorismfinansiering samt internationellt samarbete. Myndigheten har även haft fokus på att utveckla arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundrandragen, en satsning som myndigheten erhållit särskilda medel för. Gemensamt för de prioriterade brottsområdena är att de innefattar komplexa brottsupplägg med flera olika brottstyper, har internationella kopplingar och genererar storskaliga brottsvinster.

”Ekobrottsmyndigheten har till följd av pandemin fått ansvar för bekämpningen av det nya omställningsstödsbrottet”

FÖRSTÄRKTA INSATSER MOT SKATTEBROTT

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev:

Ekobrottsmyndigheten ska redovisa hur myndigheten har arbetat, både på egen hand och i samverkan med Skatteverket, för att förstärka och intensifiera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundrandragen samt vilka effekter vidtagna åtgärder har fått. Vidare ska Ekobrottsmyndigheten redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla samverkan med Skatteverket på detta område.

Ekobrottsmyndigheten utreder och lagför brott i lagen (1971:69) om skattebrott. I normalfallet är det Skatteverket som anmäler brotten: skattebrott, vårdslös skatteuppgift, skatteavdragsbrott, skatteredovisningsbrott, vårdslös skatteredovisning och försvårande av skattekontroll. Åklagare beslutar om huruvida förundersökning ska inledas och leder sedan förundersökningen med biträde från Skatteverkets skattebrottsenhet.

Under 2017–2020 har Ekobrottsmyndigheten tillförts sammanlagt 70 miljoner kronor, varav 20 miljoner kronor 2020 för att förstärka och intensifiera sitt arbete mot skattebrott. Tillskottet är en del av regeringens satsning för att öka skatteintäkter och intensifiera arbetet mot skatteflykt, skattefusk och skatteundrandragen. Genom satsningen har ekobrottskamrarna i Stockholm tillförts medel vilket har inneburit att flera

omfattande och komplexa förundersökningar har kunnat bedrivas och slutföras och åtal kunnat väckas.

Här följer exempel på särskilda insatser som har genomförts och som bedöms ha lett till en effektivare brottsbekämpning.

Mer offensivt arbete mot aktiebolag som används som brottsverktyg

För att bli mer slagkraftig vid bekämpningen av ekonomisk brottslighet i aktiebolag arbetar Ekobrottsmyndigheten tillsammans med Kronofogdemyndigheten och Skatteverket utifrån en arbetsmetod som innebär att bolag kan försättas i konkurs, om de används i brottslig verksamhet och slutar betala skatter eller avgifter till det allmänna. Arbetsmetoden förebygger fortsatt brottslighet och större skatteundrandragen jämfört med vad som annars skulle ha varit fallet.

Inom ramen för det nya arbetssättet har Ekobrottsmyndigheten sedan 2018 skickat totalt 294 rapporter till Kronofogdemyndigheten, varav 93 stycken under året, 83⁵ under 2019 och 118 under 2018. Skillnaderna mellan åren bedöms vara normalvariationer. Rapporterna har innehållit uppgifter om bolag som har använts, eller kan misstänkas komma att användas, vid brottslighet.

Skarpare insatser mot målvakter i aktiebolag

En målvakt är en person som åtar sig ett uppdrag som styrelseledamot, styrelsuppleant, verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag utan att avse att ta del av verksamheten på det sätt som förutsätts för uppdraget. Bakom målvakterna finns kriminella som använder aktiebolagen som brottsverktyg för att dölja vem eller vilka som utövar den faktiska ledningen av bolaget. Enligt aktiebolagslagen (2005:551) är det straffbart att vara målvakt eller medverka till att en målvakt utses i ett aktiebolag.

För att skärpa insatserna mot användningen av målvakter i aktiebolag påbörjades 2019 en insats i samverkan med Kronofogdemyndigheten och Skatteverket för att ta fram effektiva arbetsmetoder som syftar till att målvakter tilldelas näringsförbud. En sådan åtgärd avbryter pågående brottslighet och förhindrar även fortsatt att målvakten kan registreras som företrädare för andra bolag. Insatserna har under året resulterat i att Ekobrottsmyndigheten inlett sex förundersökningar. Två ärenden har rapporterats till Kronofogdemyndigheten och ett av dessa har föranlett talan om näringsförbud.

Fokus på internationella skattebrottsupplägg

Med begreppet Panamadokumenten avses den data som innehades av en panamansk affärsjuridisk advokatbyrå, och som läcktes till en tysk dagstidning. Uppgifter ur dokumenten, som visade på ekonomiska oegentligheter, publicerades under våren 2016 och har lett till flera förundersökningar om brott världen över.

Ekobrottsmyndigheten har haft ett särskilt fokus på svenska aktörer som fört pengar till s.k. skatteparadis, i vad som misstänks vara internationella skattebrottsupplägg. För att utreda och lagföra den misstänkta brottsligheten har Ekobrottsmyndigheten samverkat med Skatteverkets skattebrottsenhet och Skatteverkets insats mot skattedrivna företeelser.

Den särskilda satsningen har hos Ekobrottsmyndigheten föranlett 25 ärenden. Under året avslutades det sista ärendet. En särskild utmaning har varit att få fram och

att till Sverige inhämta data som bara varit tillgängliga i skatteparadisen.

Samverkan med Skatteverket kring utredning, lagföring och underrättelseverksamhet

Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket arbetar kontinuerligt i utredningsverksamheten genom att åklagare vid Ekobrottsmyndigheten leder de förundersökningar som utreds av Skatteverkets skattebrottsenhet.

Inom utredningsverksamheten tillför Skatteverkets skattebrottsenhet personal och kompetens i utredningar i särskilt krävande ärenden. Under året har sådan samverkan skett även vid lagföring. Skattebrottsutredare har biträtt Ekobrottsmyndighetens åklagare på plats i såväl tingsrätt som hovrätt när domstolarna prövat systematiska angrepp mot det svenska premiepensions-systemet.

Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket samverkar inom underrättelseverksamheten på såväl strategisk som operativ nivå. De två myndigheterna har under året arbetat i flera gemensamma operationer med stöd av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. Ett exempel på sådan samverkan gäller en operation gällande ett angrepp mot systemet för punktskatt och har lett fram till ett bättre informationsutbyte och kunskapsdelning.

Ekobrottsmyndigheten har till följd av pandemin fått ansvar för bekämpningen av det nya omställningsstödsbrottet. Under året har det kommit in 241 ärenden om omställningsstöd. Med anledning av det nya brottet har Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket samverkat i strategiska och rättsliga frågor. Det har genomförts två seminarier där medarbetare från Ekobrottsmyndigheten och både Skatteverkets fiskala och brottsutredande delar har medverkat. Seminarieverksamheten har utgjort en mötesplats där myndigheternas personal har kunnat utbyta erfarenheter och diskutera praktiska och rättsliga frågor relaterade till det nya brottet.

5. Antalet rapporter 2019 har uppdaterats.

SKATTEBROTT SOM GRUNDAR SIG PÅ MERVÄRDESSKATT INOM EU

Skattebrott som grundar sig på mervärdesskatt inom EU (Missing Trader intra Community, MTIC) är en av prioriteringarna inom EU:s policykel och EMPACT-samarbetet som Ekobrottsmyndigheten deltar i. Allvarliga gränsöverskridande angrepp mot mervärdesskattesystemet i Sverige och i andra medlemsländer inom EU har uppmärksamats under året. Sverige har varit särskilt drabbat av bedrägerier med mervärdesskatt som grundar sig på handel med mobiltelefoner och telekomtjänsten VoIP (Voice over Internet Protocol). Brottsuppläggen består av handel och en avancerad fiktiv mothandel med mobiltelefoner eller andra telekomprodukter och tjänster, som exempelvis VoIP. I brottsupplägget utnyttjas att köparen har avdragsrätt för ingående mervärdesskatt och att säljaren först i ett senare skede är redovisnings- och betalningsskyldig för utgående mervärdesskatt.

Brottligheten är komplicerad och svårutredd eftersom den ofta sker mellan flera medlemsländer med osanna fakturor, skenbolag och oriktiga uppgifter om faktiska företrädare. Skatteverket har beskrivit brottligheten som det hittills allvarligaste angreppet mot mervärdesskattesystemet och har beräknat att brottligheten gett upphov till att omkring 4,5 miljarder kronor har undanhållits från beskattning sedan mitten av 2018. Flera länder som varit drabbade tidigare har infört omvänd skattskyldighet på de varor och tjänster som utnyttjats vid bedrägerierna. Att Sverige ännu inte infört en sådan har gjort att brottupplägget har varit möjligt.

Ekobrottsmyndighetens samverkan med Skatteverket har lett fram till en myndighetsgemensam strategi för att bekämpa den här brottligheten.

Ekobrottsmyndigheten har mot bakgrund av den kraftiga ökningen av begångna och anmälda mervärdesskattebrott, särskilt avseende handel med telekomtjänster, fördubblat personalresursen inom underrättelseverksamheten. Även inom området utredning och lagföring har denna typ av ärenden haft hög prioritet och krävt betydande resurser.

Eftersom brottligheten utgår från handel inom EU har kontakterna och informationsutbytet med Europol mångdubblats under året. Pandemin har satt begränsningar för att resa varför tre internationella aktiviteter inom Europol-samarbetet har skjutits på framtiden.

PUNKTSKATTEBROTT

Punktskattebrott är en av prioriteringarna inom EU:s policykel och EMPACT-samarbetet som Ekobrottsmyndigheten deltar i. Kännetecknande för den är att den genererar stora skattebortfall och hämmar förekomsten och utvecklingen av en effektiv konkurrens på marknaden. De misstänka är ofta multikriminella med kopplingar till internationella brottsnätverk.

Ekobrottsmyndigheten har inriktat underrättelsearbetet mot punktskattebrottlighet som rör alkohol, tobak och energi. Myndigheten har hanterat flera ärenden avseende misstänkt oredovisad tillverkning av snus, cigaretter och vattenpipstobak. Oredovisad tillverkning av vattenpipstobak bedöms ha ökat de senaste åren. Såsom beskattningen är utformad synes den legala tillverkningen vara högst begränsad medan efterfrågan antas ha ökat de senaste åren. Att gärningsmännen ofta är multikriminella innebär att annan grov brottlighet upptäcks. Myndighetens arbete mot punktskattebrottlighet blottlägger på så vis annan organiserad brottlighet, vilket har resulterat i samverkan eller överlämnande till bl.a. Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Ekobrottsmyndigheten har även arbetat med flera fall av misstänkt införsel till Sverige av punktskattepliktiga varor utan att erforderlig skatt elagts. Det har även förekommit ärenden där oskattat bränsle använts för skattepliktiga ändamål.

Samarbetet inom EMPACT på både strategisk och operativ nivå har påverkats negativt av pandemin genom inställda möten, men viss prioriterad internationell samverkan har trots allt kunnat genomföras.

En framgångsfaktor i bekämpning av punktskattebrott är myndighetssamverkan. Ekobrottsmyndigheten har inom ramen för lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottlighet utökat den operativa samverkan med andra icke brottsbekämpande myndigheter. Myndighetssamverkan innebär en ökad förståelse av brottligheten och bättre kontrollåtgärder, och har även lett till fällande domar.

FINANSMARKNADSBROTT

Ekobrottsmyndigheten har i uppgift att utreda marknadsmissbruk som bedöms vara tillräckligt allvarliga för att utgöra brott. De huvudsakliga brottstyperna, insiderbrott och marknadsmanipulation, kräver ofta omfattande utredningsinsatser och specialistkompetens.

Till Ekobrottsmyndighetens särskilda finansmarknadskammare har under året inkommit 122 anmälningar om misstänkt insiderbrottslighet, 29 anmälningar rörande misstanke om marknadsmanipulation och en anmälan avseende svindleri. Inflödet av anmälningar rörande misstänka marknadsmissbruksbrott har minskat de senaste tre åren. Minskningen beror i huvudsak på att gärningar som inte utgör brott i högre grad än tidigare hanteras av Finansinspektionen i enlighet med gällande lagstiftning.

Tabell 16. Anmälningar misstänkta marknadsmissbruk.

	2020	2019	2018
Insiderbrott	122	145	179
Marknadsmanipulation	29	22	54
Svindleri	1	1	2
Totalt	152	168	235

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Brottsförebyggande insatser med Finansinspektionen och marknadsplatserna

Ekobrottsmyndigheten och Finansinspektionen har en väl utvecklad samverkan som bl.a. består i avstämningar av domar och beslut i syfte att nå samsyn i tillämpningen av den gemensamma lagstiftningen. Det

sker också regelbundna avstämningar av hur enskilda ärenden ska hanteras. Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med Finansinspektionen identifierat vilka kriterier som särskilt ska beaktas vid bedömningen av vad som utgör vilseledande signaler på marknaden. Andra prioriterade frågor, där myndigheterna aktivt har samverkat, rör arbetsmetodiken i ärenden med internationell anknytning och hur myndigheterna gemensamt kan arbeta för att förebygga marknadsmissbruk.

Vid kvartalsvisa mötena mellan Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen och marknadsplatserna har olika brottsförebyggande åtgärder tagits upp, t.ex. frågan om vilka gemensamma åtgärder som kan vidtas för att stoppa och komma åt de allvarligaste och mer svårupptäckta marknadsmanipulationerna.

I underrättelsearbetet mot finansmarknadsbrott har fokus legat på att identifiera nätverk bakom grov ekonomisk brottslighet som inte fångats upp av kontrollmekanismerna hos samverkande myndigheter. Informationsutbytet med andra myndigheter har fortsatt. Antalet tips om finansmarknadsbrott till myndigheten bedöms ha ökat under året. Orsaken till ökningen är svårbedömd, men en förklaring kan vara ett ökat informationsutbyte med andra myndigheter. En annan bidragande faktor antas vara en ökad handel på börserna eftersom Ekobrottsmyndigheten har identifierat ett flertal ärenden avseende marknadsmanipulation i sociala medier. Att brottsligheten uppmärksammas i media kan också ha bidragit till fler tips från allmänheten. Trots en ökning av antalet tips bedöms antalet ärenden som lämnats över från underrättelseverksamheten till utredning och lagföring ligga på en oförändrad nivå jämfört med 2019 och 2018.

PENNINGTVÄTT OCH TERRORISMFINANSIERING

Penningtvätt

Ekobrottsmyndighetens underrättelsearbete mot penningtvätt har i betydligt större omfattning inriktats mot den storskaliga penningtvätten. Under året har ett antal underrättelseärenden överlämnats till myndighetens kamrar för utredning.

Det finns ett informationsflöde som rör storskalig penningtvätt, ofta med internationella kontakter och transaktioner. Det har dock varit svårt att inhämta information om de finansiella förhållandena i dessa ärenden

särskilt från s.k. skatteparadis. När pengar kommer från utlandet rubriceras ofta den misstänkta transaktionen som näringspenningtvätt, eftersom det sällan går att fastställa att pengarna har ett brottsligt ursprung. För att kunna dömas för näringspenningtvätt krävs att det kan påvisas ett klandervärt risktagande vid transaktionen, vilket även har visat sig svårt att bevisa och lagföra.

Ett annat problemområde som identifierats under året är stora flöden av kontanter. Myndigheten har identifierat att kontanter flyttats nationellt, men också internationellt, till stor del via betalningsförmedlare och inte via det traditionella banksystemet.

”Myndigheten har identifierat att kontanter flyttats nationellt, men också internationellt, till stor del via betalningsförmedlare och inte via det traditionella banksystemet”

Särskilt om handläggningen av penningtvättsbrott

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev:

Ekobrottsmyndigheten ska redovisa statistik över utrednings- och lagföringsverksamheten samt omfattningen av åtgärder för tillgångssäkring och förverkande av utbyte av brott och brottslig verksamhet när det gäller brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Tabell 17. Antal lagförda misstänkta personer enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Brottsrubricering	2020	2019	2018
Penningtvätt	31	15	10
Näringspenningtvätt	48	31	20
Totalt*	76	39	29

Källa: Cåsa

* Totalsumman kan vara mindre än summan inom respektive kategori, eftersom en misstänkt kan lagföras för både penningtvätt och näringspenningtvätt.

Under året har myndigheten åtalat 76 personer enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott. Det är en ökning med 37 personer (95 procent). Majoriteten av åtalade personer har avsett misstanke om näringspenningtvätt, varav merparten grovt brott.

Tabell 18. Antal lagförings- och avskrivningsbeslut avseende brottsmisstankar enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Förundersökning inleds ej		181	198
Förundersökning läggs ned		291	172
Åtal väcks ej, bristande bevisning		-	3
Åtal väcks ej, övriga skäl		-	1
Strafföreläggande		-	-
Åtalsunderlåtelse		-	-
Åtal		51	42
Totalt		523	416

Källa: Cåsa

Antal lagförings- och avskrivningsbeslut avseende brottsmisstankar enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott har ökat med 119 brottsmisstankar (23 procent). Antalet beslut att inte inleda förundersökning har minskat med 26 brottsmisstankar (14 procent) och antalet beslut att lägga ned förundersökning med 13 brottsmisstankar (4 procent). Antalet beslut om att väcka åtal har ökat med 155 brottsmisstankar (304 procent).

Tabell 19. Antal avslutande ärenden med något beslut om dispositionsförbud, beslag, penninbeslag, förvar, kvarstad eller förverkande med misstanke enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Dispositionsförbud, beslag, penningbeslag, förvar eller kvarstad		21	21
Förverkande		2	2
Totalt		23	23

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Antalet avslutade ärenden med något beslut om dispositionsförbud, beslag, penningbeslag, förvar, kvarstad eller förverkande med misstanke enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott har minskat från 21 ärenden till 18 ärenden, antal förverkanden har ökat från 2 till 6 ärenden 2020. Tidigare år har antal beslut om beslag redovisats vilket inte görs i år. Nu redovisas antal ärenden med beslut. I ett ärende kan det finnas flera beslut som avser beslag, och kan innehålla allt ifrån en till hundratals beslagspunkter. Antalet

beslut kan variera relativt mycket över tid varför det är mer relevant att redovisa antal ärenden med beslut.

Åklagaren beslutar om dispositionsförbud beslag, penningbeslag, förvar och kvarstad samt att åklagare yrkar om förverkande är åtgärder i sig. Varje enskilt beslut är en åtgärd i ärendet.

Myndigheten har under året yrkat ca 16 miljoner kronor 2020, jämfört med ca 28 miljoner kronor 2019, för förverkande enligt penningtvättsbrottlagen.

Finansiering av terrorism

Ekobrottsmyndigheten har inte något uttryckligt uppdrag eller mandat att utreda och lagföra terroristbrott eller finansiering av terrorism, men i den verksamhet som myndigheten bedriver kan den ekonomiska brottsligheten som utreds ha anknytningar till denna typ av brott. När misstankar om terroristbrott eller finansiering av terrorism har uppkommit i en förundersökning vid Ekobrottsmyndigheten, har ansvariga myndigheter kontaktats för samråd och överlämnade av information.

Underrättelseverksamheten har en särskild organisation med utpekade kontaktpersoner regionalt och centralt för att identifiera och hantera ärenden som rör inhemsk extremism. I samverkan med berörda myndigheter har Ekobrottsmyndigheten fortsatt att utbyta information.

Myndighetssamverkan avseende penningtvätt och finansiering av terrorism

Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med 14 andra myndigheter deltagit i arbetet i Samverkansrådet mot terrorism vars syfte är att bedriva strategisk samverkan genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte för att därigenom förbättra samordningen i arbetet mot terrorism.

Ekobrottsmyndigheten har även deltagit i Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Myndigheten har bidragit med kvalificerad kunskap i såväl metodarbetet som i själva insamlingsdelen från underrättelseverksamheten avseende den risk- och sårbarhetsanalys som samordningsfunktionen arbetat fram under året.

GROV OCH ORGANISERAD BROTTSLIGHET

Organiserad brottslighet är ett samlingsnamn för brottslighet där minst två personer, varaktigt över tid, begår allvarliga brott i samarbete i syfte att uppnå ekonomisk vinst⁶. För att effektivt och uthålligt bekämpa denna typ av brottslighet samverkar Ekobrottsmyndigheten med andra myndigheter, bl.a. genom det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Från 2020 framgår det av förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten att myndigheten ska delta i detta samarbete.

Myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet

I det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet arbetar Ekobrottsmyndigheten tillsammans med elva andra myndigheter för att på bred front komma åt organiserad brottslighet. Ekobrottsmyndigheten har ett fortsatt högt engagemang och deltar med samtliga av myndighetens yrkeskategorier i det myndighetsgemensamma arbetet med underrättelsearbete, utredning och lagföring samt brottsförebyggande arbete.

Merparten av Ekobrottsmyndighetens bidrag till det myndighetsgemensamma arbetet sker genom regionala insatser. Antalet ärenden som drivs på regionala nivån

har ökat under flera år och den utvecklingen ser ut att fortsätta. På regional nivå arbetar Ekobrottsmyndigheten i de regionala underrättelsecentren (RUC) och beslutar om ärenden i de regionala samverkansråden (RSR) samt utreder regionala ärenden.

Ekobrottsmyndigheten har under året deltagit i 22 av de 34 nationella insatser som beslutats av Operativa rådet. Myndighetens deltagande i antalet insatser ligger på samma höga nivå som tidigare år. Dock har antalet nedlagda timmar i nationella insatser minskat under året. Detta beror primärt på att flera av de stora och resurskrävande ärenden som myndigheten arbetat med under senaste året nu är inne i en mindre intensiv slutfas i väntan på huvudförhandling.

Ekobrottsmyndigheten har under året inlett ett utvecklingsarbete för att på ett bättre sätt kunna följa de regionala insatserna myndigheten deltar i. Detta arbete kommer att fortsätta under 2021.

Ekobrottsmyndighetens ärenden i det myndighetsgemensamma arbetet

Den organiserade brottsligheten innefattar flera typer av brott, och har ofta komplexa upplägg och internationella kopplingar. Det myndighetsgemensamma arbetet och Ekobrottsmyndighetens bidrag är därför viktigt för att komma åt denna typ av brottslighet. Myndighetens

6. Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2019, Polismyndigheten 2020.

specialistkompetens används för insatser mot delar av den organiserade brottslighet som har samband med grov ekonomisk brottslighet, vilket är viktigt för att stoppa även andra brottsupplägg med kopplingar till bl.a. vapen, narkotika och penningtvätt och som utförs av kriminella aktörer och nätverk.

Ekobrottsmyndigheten har under året bidragit i de nationella och regionala insatserna med att bekämpa skattebrott och bokföringsbrott, men även i ärenden som innefattar finansiering av terrorism samt bidragsbrott där stora och felaktigt utbetalda summor från välfärdssystemen har kunnat stoppas. Myndigheten har även hanterat flera ärenden om grovt näringspenningtvättsbrott. Penningtvättsbrotten är ofta en del av ett större brottsupplägg och en förutsättning för att de kriminella aktörerna ska kunna omsätta brottsvinsterna.

Expertnätverk inom det myndighetsgemensamma arbetet

Inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet deltar myndigheten i det juridiska expertnätverket, säkerhetschefsnätverket, kommunikationsgruppen och utvecklingsgruppen, som ska stödja det myndighetsgemensamma arbetet. I säkerhetsnätverket har ett arbete påbörjats med att förstärka medarbetarskyddet och uppnå en samsyn mellan myndigheterna. Ekobrottsmyndigheten har i det juridiska expertnätverket bidra-

git till arbetet med att identifiera behov av ändringar i offentlighet- och sekretesslagstiftningen avseende möjligheterna att lämna uppgifter mellan myndigheter.

Ekobrottsmyndigheten medverkar även i utvecklingsprojektet som pågår för att effektivisera arbetet och stärka förmågan till myndighetssamverkan, med finansiering från Vinnova. Ett pilotprojekt med en framtagen beredningsmodell har startats i region Öst och Stockholm. Modellen ska stötta den regionala beredningen av ärenden genom att de regionala underrättelsecentren (RUC) och de regionala samverkansråden (RSR) bättre ska kunna beakta ett ärendes komplexitet och därmed planera och genomföra mer effektiva insatser.

Två nya regeringsuppdrag

Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med övriga deltagare i det myndighetsgemensamma arbetet fått två nya regeringsuppdrag, nämligen att inrätta ett pilotprojekt för att komma åt felaktig folkbokföring kopplad till organiserad brottslighet (Fi2020/02991/S3) och att inrätta pilotprojekt som riktar sig mot näringsverksamhet kopplad till organiserad brottslighet (Ju2020/02483/PO). Uppdragen ska redovisas till regeringen senast den 1 oktober 2021.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Ekobrottsmyndigheten har ett stort behov av internationell samverkan, såväl rättsligt som polisiärt. I följande avsnitt redovisas årets arbete och resultat avseende internationella uppdrag och åtaganden i enlighet med 7 §, 13 §, 13a § och 14 § förordningen (2015:744) med instruktionen för Ekobrottsmyndigheten.

Konsekvenser av covid-19

Ekobrottsmyndighetens deltagande i internationella nätverk och organisationer sker normalt genom att representanter från myndigheten deltar på plats vid de möten som olika fora bjuder in till. Med anledning av covid-19 har de flesta fysiska möten inom bl.a. The Association of Law Enforcement Forensic Accountants (ALEFA), Europeiska rättsliga nätverket (EJN) och The Baltic Sea Task Force on Organized Crime ställts in eller ersatts med digitala möten och skriftlig handläggning. Genom bl.a. deltagandet i EJN och Eurojust har myndigheten fått löpande information om förändringar och störningar i det internationella samarbetet och aktuellt läge i samtliga EU-medlemsländer. Myndighe-

tens medarbetare har kunnat ta del av information via intranätet om särskilda rutiner för rättsligt samarbete som olika länder infört, vilket har bidragit till att minska problemen vid hanteringen av ärenden om t.ex. internationell rättslig hjälp och europeisk utrednings- och arresteringsorder.

Ekobrottsmyndigheten är aktiv inom EU:s policycykel

Ekobrottsmyndigheten har varit fortsatt aktiv i det operativa samarbetet inom EU:s policycykel avseende allvarlig och gränsöverskridande internationell brottslighet och dess olika prioriterade brottsområden. Myndigheten ingår som medlem i de prioriteringar inom policycykeln som avser penningtvätt, gemenskapsinterna bedrägerier via skenföretag (MTIC) samt punktskattebrott (EXCISE). Ekobrottsmyndigheten har ett nationellt samordningsansvar när det gäller MTIC och samverkar primärt med Skatteverket. När det gäller punktskattebrotten har Ekobrottsmyndigheten i första hand samverkat med Tullverket och beträffande penningtvätt med Polismyndigheten.

Som ett led i att effektivisera arbetet med EU:s policycykel har Ekobrottsmyndigheten deltagit i ett myndighetsgemensamt projekt, EUPHORIA. Projektet syftar till att förbättra samtliga brottsbekämpande myndigheters förmåga att samarbeta nationellt och internationellt inom ramen för EU:s policycykel och EU:s multidisciplinära plattform mot kriminella hot (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats, EMPACT). En av målsättningarna med EUPHORIA är att myndigheternas egna styrning av arbetet med prioriteringar utifrån EU:s policycykel och EMPACT ska bli tydligare och bättre. Projektet startades under året och har slutfört kartläggnings- och informationsinhämtningsfasen. Projektet kommer att pågå t.o.m. 2022.

Eurojust

Ekobrottsmyndigheten har en representant vid den svenska enheten på Eurojust, som arbetar mot organiserad brottslighet och för att underlätta samarbetet judiciellt över gränserna, främst inom EU men också med andra länder. Antalet ärenden ökar stadigt. Grova

bedrägerier, penningtvättsbrott, narkotikabrott, våldsbrott och annan ekonomisk brottslighet såsom skattebrott är den typ av brottslighet som Eurojust assisterar mest i. Under året har Ekobrottsmyndighetens representant haft ett särskilt fokus på internationell samordning av ärenden omfattande MTIC-bedrägerier och investeringsbedrägerier. Ärendeinflödet till Eurojust som helhet och till den svenska enheten har fortsatt att öka. Antalet ärenden som Ekobrottsmyndigheten har medverkat i har också ökat markant. Många av ärendena involverar flera än två länder.

Till den svenska desken har 263 nya operativa ärenden kommit in, varav 175 från Sverige. Dessutom har den svenska enheten handlagt 89 nya rådgivningsärenden, 33 remisser och 42 ärenden som gäller lagstiftning och praxisfrågor där förfrågningar gått till flerländer i syfte att jämföra olika rättssystem, t.ex. hur kontantförbud för att motverka penningtvätt utformats. Syftet är att öka kunskapen om varandras rättssystem och därigenom kunna utveckla det egna landets.

Ett effektivt sätt att samarbete mot den gränsöverskridande organiserade brottsligheten är de koordineringsmöten som Eurojust kan hjälpa till att anordna. Sverige har under året organiserat 32 möten, vilket är nästan tre gånger så många som tidigare år.

Sverige har deltagit i 21 koordineringsmöten initierade från andra länder. Tio nya avtal om gemensamma utredningsgrupper (Joint Investigation Teams, JIT) har ingåtts.

Vid Eurojust pågår flera strategiska arbeten och Ekobrottsmyndigheten deltar i arbetsgruppen Economic Crime Team och dess projekt gällande penningtvättsbrott och investeringsbedrägerier. Vidare företräder Ekobrottsmyndighetens representant Eurojust när det gäller ARO, EXCISE och MTIC.

Med anledning av covid-19 har många möten fått hållas genom videokonferens. Trots det har antalet ärenden som Eurojust bistått i ökat från tidigare år. Dessutom har Eurojust kunnat bidra till en enad tillämpning inom EU under pandemin av internationella rättsliga instrument såsom europeiska arresteringsorder.

Brott mot EU:s finansiella intressen

Ekobrottsmyndigheten är sambandscentral för bedrägeribekämpning i frågor som rör Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF). Sambandscentralen benämns Anti-Fraud Coordination Service (AFCOS) och är initial kontakt i Sverige för OLAF. OLAF utför administrativa utredningar angående misstänkta oegentligheter som påverkar EU:s finansiella intressen. Myndighetens uppdrag som sambandscentral är främst att ta emot en anmälan från OLAF om planerade kontroller och inspektioner i Sverige och att hänvisa till rätt behörig myndighet. Ekobrottsmyndigheten är behörig myndighet vid genomförandet av kontroller och inspektioner på plats i Sverige enligt bestämmelserna i lagen (2017:244) om kontroller på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning om ingen annan myndighet är utsedd. Under 2020 hade OLAF aviserat tre kontroller på plats i Sverige, men med anledning av pandemin har bara en mindre uppföljningskontroll genomförts.

Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen (SEFI)

SEFI-rådet ska främja en effektiv och korrekt användning av EU-relaterade medel i Sverige. Rådets verksamhet regleras i förordningen (2015:745) om Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen i Sverige. Rådet be-

står av nio myndigheter och Ekobrottsmyndigheten är enligt förordningen ordförande och utgör rådets kansli. Under året har SEFI-rådet genomfört fyra sammanträden och arrangerat föreläsningar i anslutning till sammanträdena. SEFI-rådet har också bedrivit ett arbete för att klargöra om antalet misstänkta brott riktade mot fondförvaltande myndigheter i Sverige är så litet som antalet faktiska anmälningar antyder eller om det finns ett mörkertal avseende identifierade oriktigheter som inte anmäls som misstänkta brott. En rapport förväntas färdigställas i början av 2021.

Ekobrottsmyndigheten ansvarar också för att utreda och lagföra misstankar om bedrägeri mot EU:s finansiella intressen i Sverige. Under 2020 har sju anmälningar avseende brott mot EU:s finansiella intressen inkommit till Ekobrottsmyndigheten. Fyra förundersökningar pågår och åtal har väckts i ett ärende. I ett ärende har myndigheten ännu inte beslutat om att inledda förundersökning.

Internationellt brottsutbyte och finansiella utredningar

För att stärka det internationella samarbetet för återtagande av brottsutbyte inom EU har samtliga medlemsstater funktioner för brottsutbytesfrågor, Asset Recovery Offices (ARO). ARO är nationella enheter som utbyter information för att minska de kriminellas möjligheter att hantera, tvätta och placera brottsvinster inom EU. Det finns två ARO-kontor i Sverige varav ett på Ekobrottsmyndigheten. Myndigheten har via sitt ARO-kontor gjort 42 förfrågningar och besvarat två inkommande förfrågningar från andra EU-länder.

CARIN – nätverk för återtagande av brottsvinster

Camden Asset Recovery InterAgency Network (CARIN) är ett internationellt nätverk med syfte att förbättra arbetet med att återta de kriminellas brottsvinster. Genom nätverket kan medlemsländerna skicka förfrågningar om tillgångar och bolagsförhållanden inom i stort sett hela världen. Sverige har två kontaktpersoner, varav en på Ekobrottsmyndigheten.

Sverige har bistått Belgien i ordförandeskapet i CARIN och arbetet med att motverka handel med ädelstenar och metaller i syfte att dölja brottsvinster. Ekobrottsmyndigheten har även inom ramen för CARIN deltagit i FATF:s arbetsgrupper och seminarium med att se över hur arbetet med att återta och förverka brottsvinster kan förbättras.

FATF

Ekobrottsmyndigheten har utsett medarbetare som har utbildats för att vid behov assistera det mellanstatliga organet Financial Action Task Force (FATF). Ekobrottsmyndigheten har deltagit med en expert i ett projekt gällande att identifiera operativa och rättsliga utmaningarna vid återtagande av brottsvinster.

Internationellt rättsligt samarbete och följderna av covid-19

Ekobrottsmyndigheten ser generellt en ökning av den gränsöverskridande brottsligheten i de ärenden som handläggs vid myndigheten. Även i nationella ärenden upptäcks och utreds fler ärenden med internationella anknytningar. En viss minskning i det totala antalet utgående och inkommande ansökningar om rättslig hjälp och europeisk utredningsorder har skett. Minskningen kan till stor del förklaras av covid-19, eftersom många länder har haft begränsad möjlighet att utföra begäran om internationellt rättsligt samarbete pga. restriktioner och nedstängningar.

Tabell 20. Antal inkomna och utgående ansökningar och order om internationellt rättsligt bistånd.

Inkommen ansökan om rättslig hjälp		23	35
Inkommen europeisk utredningsorder		46	42
Utgående ansökan om rättslig hjälp		67	64
Utgående europeisk utredningsorder		94	60
Totalt		230	201

Källa: Cåsa

* Uppdaterade siffror p.g.a. införande av nya koder i Cåbra avseende inkommen ansökan om rättslig hjälp och utgående ansökan om rättslig hjälp, 2018-11-24.

Brexit

Myndigheten har under året förberett verksamheten för Storbritanniens utträde ur EU genom att i samarbete med Åklagarmyndigheten ta fram en handbok för hur de internationella rättsliga instrumenten ska användas i ärenden med anknytning till Storbritannien efter utträdet. En inventering har gjorts av vilka pågående ärenden som Ekobrottsmyndigheten har med Storbritannien i nära anslutning till utträdesavtalets utgång i syfte att säkerställa en smidig övergång.

Europol

Europolsamarbetet har under året spelat en viktig roll både inom utredningsverksamheten och underrättelseverksamheten. Samarbetet med Europol har fortsatt att utvecklas positivt. Myndigheten representeras vid Europol via en av de polisiära sambandsmännen som tillsammans med myndighetens internationella operativa handläggare utgör ett nav i myndighetens informationsutbyte med Europol. Ekobrottsmyndighetens informationsutbyte med Europol har ökat jämfört med 2019 och 2018. Ökningen är dels en effekt av försöksverksamheten med en internationell operativ handläggare, dels ett direkt resultat av ett intensivt operativt internationellt samarbete inom ett antal brottområden såväl utredningsmässigt som underrättelsemässigt. Ekobrottsmyndigheten har fortsatt att vara aktiv inom flertalet av Europols s.k. analysprojekt. Samtliga av dessa återfinns inom det av Europol nyinrättade European Financial and Economic Crime Center (EFECC). Ekobrottsmyndigheten är positiv till etableringen av centret och ser över vilken påverkan det kan komma att få för myndighetens verksamhet framgent.

Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo)

Ekobrottsmyndigheten har haft en expert i utredningen om En europeisk åklagarmyndighet i Sverige (SOU 2020:74). De delegerade åklagarna som ska ansvara för utredningsarbetet föreslås få sin placering och arbeta på Ekobrottsmyndigheten när de inte utför arbete för Eppo. Lagstiftningen föreslås träda i kraft 1 mars 2022.

Utveckling och styrning

RÄTTSUTVECKLING OCH RÄTTSLIG STYRNING

Enligt 5 § förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten ska myndigheten följa och analysera utvecklingen och rättstillämpningen när det gäller ekonomisk brottslighet och utarbeta förslag till åtgärder. Myndigheten ska också samordna åtgärder mot ekonomisk brottslighet.

Remisser och utredningar

Lagstiftningsarbete utgör en viktig del i arbetet med att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet. Ekobrottsmyndigheten följer rättstillämpningen och hur den ekonomiska brottsligheten utvecklas. Utifrån expertkunskap på området lämnar myndigheten synpunkter på förslag till utredningsdirektiv, bidrar med experter i utredningar och besvarar remisser.

Under året har myndigheten lämnat 67 yttranden. Följande remisser har varit särskilt viktiga utifrån myndighetens uppdrag.

I syfte att förebygga internationella mervärdesskattebedrägerier har Ekobrottsmyndigheten lämnat synpunkter på ett förslag om ny lagstiftning avseende omvänd skattskyldighet för vissa varor t.ex. datorer, mobiler och kommunikationstjänster, särskilt vad gäller s.k. VoIP.

En annan för myndigheten viktig fråga rör möjligheterna att få tillgång till elektronisk bevisning i form av it-beslag. Frågan har bl.a. hanterats inom ramen för Sveriges tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet. Ekobrottsmyndigheten har lämnat synpunkter avseende anpassning av nationella tidsfrister för tvångsmedel.

I remissförfarandet gällande lagstiftningen om omställningsstöd har Ekobrottsmyndigheten framfört att det nya omställningsstödsbrottet borde föras in i myndighetens brottskatalog, vilket också blev fallet.

Myndigheten har under 2020 deltagit med experter i följande statliga utredningar.

- Översyn av det skatterättsliga företrädaransvaret (Dir. 2019:74).
- Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) – åtgärder för ett svenskt deltagande (Dir. 2019:82).
- En stärkt rättsprocess och en ökad lagföring (Dir. 2019:85).
- Kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete (Dir. 2019:94).
- Bolags gränsöverskridande rörlighet inom EU (Dir. 2019:95).
- En parlamentarisk trygghetsberedning (Dir. 2020:32).
- Enklare regler för mikroföretag och enklare bokföringslag (Dir. 2020:48).
- Effektivare möjligheter att ta brottsvinster från kriminella – en översyn av lagstiftningen om förverkande (Dir. 2020:66).
- Utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel (Dir. 2020:104).

Rättsutveckling

Flera utvecklingsaktiviteter har genomförts i syfte att effektivisera verksamheten och främja en enhetlig rätts-tillämpning.

- För att underlätta utredningsverksamheten under pandemin har rättspromemorian Förhör på distans – förutsättningar för att hålla förhör utan ett personligt sammanträffande och vissa frågor knutna till detta (ARF 2020:2) utarbetats.
- En rättsfallsanalys av hovrättsdomar från 2018 och 2019 avseende gränsdragningen mellan bokföringsbrott av normalgraden och grovt bokföringsbrott (ARF 2020:3) har färdigställts.
- Med anledning av en vägledande dom från Högsta Domstolen när det gäller ej bedömbara verifikationer har rättspromemorian om huvudsakskriteriet med tillhörande vägledning uppdaterats (ARF 2020:4).
- Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med Åklagarmyndigheten uppdaterat den myndighetsgemensamma rättspromemorian om penningtvätt (EBM2020-270).
- Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med Åklagarmyndigheten uppdaterat den myndighetsgemensamma handboken om Brottsutbyte, förvar och kvarstad (EBM2020-934).
- En ny rättsfallsanalys har utarbetats som omfattar ett 50-tal nya domar rörande straff för penningtvättsbrott (ARF 2020:1).
- Ett hundratal domar där skattetillägg yrkats har analyserats och myndigheten har konstaterat att de materiella reglerna om skattetillägg är komplexa och i viss mån svåra att tillämpa. För att få en säkrare och mer enhetlig rättstillämpning har en modul om skattetillägg utarbetats och införlivats i myndighetens grundutbildning om skattebrott. Vidare har en utbildning om den praktiska hanteringen av skattetillägg och underrättelser tagits fram.
- Ett omfattande utvecklingsarbete har bedrivits för handläggning av administrativa ärenden i myndighetens ärendehanteringssystem Cårall i syfte att förbättra ordningen för hantering av handlingar och dokumentation.
- I samverkan med Åklagarmyndigheten har myndigheten uppdaterat mallarna för gärningsbeskrivningar i syfte att göra dessa mer användarvänliga och anpassade efter Ekobrottsmyndighetens behov.
- En granskning har genomförts av bolag som har registrerat s.k. målvakter i styrelser.⁷ Granskningen visar att användningen av bolag som brottsverktyg har underlättats genom avskaffandet av revisionsplikten. Granskningen kommer också utgöra underlag bland andra för den handbok som Ekobrottsmyndigheten ska ta fram tillsammans med Brottsförebyggande rådet. Handboken ska bl.a. bidra till att förebygga att aktiebolag används som brottsverktyg.
- I samverkan med Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Tullverket och Åklagarmyndigheten har det gemensamma metodstödet för finansiella utredningar uppdaterats i syfte att öka möjligheterna att återta brottvinster.
- I samarbete med Föreningen auktoriserade revisorer (FAR) har en uppdatering gjorts av metodstöd riktat till revisorer och redovisningskonsulter avseende ekonomisk brottslighet och åtgärder vid misstanke om brott.
- Ekobrottsmyndigheten har gått igenom myndighetens nationella och lokala metodstöd och rutiner inom utredningsverksamheten. Myndigheten har genom inventeringen fått en god bild över vad som behöver åtgärdas och kommer att bedriva ett flerårigt arbete för att skapa en mer enhetlig, effektiv och rättssäker utredningsverksamhet genom framtagande av nationella metodstöd och rutiner som kan användas inom hela myndigheten.
- Med anledning av ett tillsynsprojekt 2019 har en utbildning rörande frågor om slutunderrättelse i samband med avslutad förundersökning tagits fram och genomförts. Under våren 2021 kommer en uppföljning att göras för att undersöka vilken effekt utbildningsinsatsen har haft.

7. Fördjupad studie av effekter på den ekonomiska brottsligheten efter avskaffande av revisionsplikten för mindre aktiebolag, dnr. EBM2019-653.

Tillsyn, överprövningar och yttranden

Enligt 11 § förordningen (2015:744) med instruktion för Ekobrottsmyndigheten ska myndigheten varje år redovisa de iakttagelser som gjorts inom ramen för den rättsliga tillsynsverksamheten.

För tillsynsverksamheten 2020 är den sammanfattande bedömningen att kraven på följdriktighet och enhetlighet har upprätthållits i åklagarnas handläggning och hantering av ärenden vid Ekobrottsmyndigheten och att verksamheten har präglats av hög rättslig kvalitet.

Överåklagarens kansli ansvarar för myndighetens tillsynsverksamhet och hantering av mål i eller till Högsta domstolen. Tillsyn sker på övergripande nivå genom årligen planerade aktiviteter (systematisk tillsyn). Viktiga återkommande inslag i den övergripande tillsynen är domsgranskningen och den löpande tillsynen av vissa operativa frågor i ärenden där åtal väckts samt uppföljningen av kamrarnas granskningar av anhållningsliggaren och det hemliga tvångsmedelsdiariet.

I tillsynsrapporten har konstaterats att det föreligger påtagliga skillnader mellan ekobrottskamrarna eller orterna på flera av de områden som granskats, bl.a. när det gäller i vilken utsträckning åklagare beslutar om förundersökningsbegränsning med hänvisning till annan lagföring och ärendenas genomsnittliga handläggnings-tid samt tillämpningen av bestämmelserna om näringsförbud och företagsbot. Beträffande näringsförbuden har även kunnat konstateras en fortsatt ökning av anta-

let yrkanden när sådant förbud kunnat presumeras, medan en viss minskning skett i övriga fall och beträffande tillfälliga näringsförbud. Det har överlag konstaterats att behov kvarstår av att frågorna bevakas. När det gäller näringsförbuden bör särskilda insatser övervägas lokalt där nivån varit låg eller yrkanden underlåtit.

Tillsyn sker också i enskilda ärenden när det finns anledning till det, t.ex. genom inkommen information eller när kansliet på annat sätt uppmärksammar att handläggningen kan vara felaktig i någon del. Granskningen på övergripande nivå, bl.a. beträffande tvångsmedelsfrågor, kan även ge anledning till tillsyn i ett enskilt ärende. Under året har ett tillsynsärende inletts, vilket avslutats utan vidare uttalanden. I fem fall har tillsynsärenden inte inletts. Fyra av dessa har på sedvanligt sätt föregåtts av prövning på Särskilda åklagarkammaren vid Åklagarmyndigheten när det gäller eventuellt straffrättsligt ansvar. Fyra tillsynsärenden från 2019 har också avgjorts; i två av dessa tillsynsärenden har det ingått någon form av kritik och i två har tillsyn inte inletts.

Klagomål mot åklagares handläggning kan inkomma från enskilda eller juridiska personer och röra påståenden om brister, exempelvis långsam handläggning. Klagomål mot åklagares handläggning har framförts i fem ärenden. Ett av ärendena har även avsett fråga om överprövning (se nästa stycke). Inget av ärendena har föranlett kritik. Det förekommer även att invändning om jäv görs när det gäller åklagares handläggning av eller

befattning med ett visst ärende. Tre ärenden har avsett fråga om jäv. Av dessa har två ärenden även innehållit fråga om överprövning. Jäv har inte ansetts föreligga i något av ärendena.

En åklagares beslut i ett ärende kan överprövas. Normalt sker det efter begäran av en person med klagorätt, såsom målsäganden eller misstänkt. En begäran av en annan person kan föranleda en prövning, om särskilda skäl anses föreligga. Efter att ha uppmärksammats på ett beslut kan kansliet, även om klagorätt i sig inte föreligger, pröva ärendet i sak om det finns skäl till det. Kansliet kan också på eget initiativ granska ett beslut och ändra det. Antalet inkomna överprövningsärenden har uppgått till 39 och beslut har fattats i samtliga. Därutöver har beslut fattats i åtta ärenden som inkommit under 2019. Av de totalt 47 ärendena har i 16 ärenden beslutet inneburit att ärendet inte prövats i sak, medan en sakprövning skett i 26 ärenden. Av de ärenden som prövats i sak har åklagarens beslut ändrats i sex ärenden,

medan ingen ändring gjorts i övriga 20. Resterande fem ärenden har antingen skrivits av eller överlämnats till riksåklagaren.

Överåklagarens kansli har också ansvaret för att avge yttranden till riksåklagaren i HD-mål. Tre yttranden har avgetts. Yttrandena har rört värdeöverföring enligt aktiebolagslagen och fråga om domvilla eller skäl för resning förelegat i ett mål om grovt svindleri, samt bokföringsplikt vid illegal försäljning av läkemedel.

”Verksamheten har präglats av hög rättslig kvalitet”

DIGITALISERAD VERKSAMHETSUTVECKLING

Digitalisering är en förutsättning för nationella gemensamma arbetssätt inom myndigheten, vilket i delar stärker rättssäkerheten och ökar effektiviteten. En ökad enhetlighet i arbetssätt digitalt ger dessutom en minskad programvaru- och förvaltningskostnad. Pandemin har skapat ett behov av att kunna arbeta på distans och kunna omfördela arbete och resurser inom myndigheten.

Den forensiska verksamheten har försetts med infrastruktur för att kunna arbeta nationellt och hjälpa varandra över ortsgränserna samt underlätta för andra att snabbt och säkert ta del av den forensiska informationen.

Samarbetet med Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten i digitala frågor är omfattande. Ekobrottsmyndigheten har fortsatt med att bygga sitt intranät med stöd av Åklagarmyndighetens lösning vilket är kostnadsbesparande och gör att verksamheten på respektive myndigheter kan utbyta erfarenheter.

Digitalisering av rättsväsendet

Ekobrottsmyndigheten har deltagit i det myndighetsövergripande samarbetet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), som numera har gått över till Rådet

för digitalisering av rättsväsendet. Myndigheterna som ingår i samarbetet har utvecklat system som innebär att strukturerad information och pdf-filer skickas, tas emot och återvinns direkt mellan myndigheternas ärendehanteringssystem. Syftet är att uppnå ett effektivare, säkrare och snabbare flöde av information mellan myndigheterna, att utveckla och erhålla ny kunskap om rättsväsendets verksamheter samt att förbättra servicen till enskilda. Under året har arbete utförts med utgångspunkt i den myndighetsgemensamma planen för 2020. För Ekobrottsmyndighetens del har detta bl.a. inneburit införande av utrednings- och lagföringsbeslutsundermåttelser till myndighetens utredningsverksamhetsstöd, vilket har lett till minskad manuell hantering och ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Ekobrottsmyndigheten har tillsammans med övriga berörda myndigheter den 1 oktober redovisat till regeringen vilka gemensamma utvecklingsinsatser (Ju2019/03164/KRIM) som myndigheterna avser att genomföra under 2021.

Enligt uppdrag i regleringsbrevet för 2020 deltar Ekobrottsmyndigheten i en förstudie avseende kartläggning om hur tvångsmedel hanteras idag, och arbetet har inletts med beslagshanteringen. Förstudien ska vara klar den 1 februari 2021.

Utveckling av it-infrastruktur för utredningsverksamheten

Ekobrottsmyndigheten har fortsatt samarbetet med Polismyndigheten för att omhänderta Ekobrottsmyndighetens utredningsinformation.

Befintlig utredningsinformation hos Ekobrottsmyndigheten har delvis överförs och bearbetas nu i Polismyndighetens it-infrastruktur. De tekniska förändringarna som genomförts har lagt grunden till den långsiktiga it-infrastrukturen för utredningsverksamheten. En struktur har skapats för Ekobrottsmyndigheten som tillgodoser behovet av strukturerad informationslagring. I samband med genomförandet kvarstår en del utmaningar som kommer att hanteras genom riktade aktiviteter. Myndigheten har även identifierat ytterligare program i Polismyndighetens it-infrastruktur som skulle kunna underlätta arbetet vid Ekobrottsmyndigheten. Arbetet kommer därför att fortsätta under 2021. Den nya förvaltningen av myndighetens utredningsinformation bidrar till en säkrare informationshantering. Färre datorer behöver hanteras och därmed effektiviseras utredningsarbetet och bidrar även till en snabbare genomströmningstid från inkommen anmälan till slutredovisning.

Digitalisering av den initiala hanteringen av ärenden

En digitalisering av den initiala hanteringen av ärenden om utredning och lagföring av brott har genomförts. Arbetet är en del av Ekobrottsmyndighetens digitalisering på lång sikt men arbetet har under året intensifierats med anledning av pandemin och det behov av arbete på distans som därmed uppstått.

En digital rutin för ärenderegistrering har införts. De verksamhetsnyttor som den digitala rutinen har medfört är en nationell och enhetlig ärenderegistrering,

bl.a. genom att digital hantering har ersatt analog och information i högre grad än tidigare hanteras i verksamhetsstöden.

All registrering av uppgifter sker nu digitalt och den information som används i den initiala ärendehantering hanteras i de digitala verksamhetsstöden. Istället för att använda pappersakter vid fördelning av ärenden utförs detta i de digitala verksamhetsstöden. Utskrift av information i pappersformat sker endast vid behov. Arbetssättet förväntas medföra en mer rättssäker och effektivare hantering genom att informationshanteringen förenklas. Förändringen förväntas också medföra en förbättring avseende förutsättningarna att utveckla gemensamma rutiner och arbetssätt. Den minskade pappershanteringen är positiv från miljösynpunkt och skapar även möjlighet för myndighetens administratörer att frigöra arbetstid för andra arbetsuppgifter.

Digital överföring av brottsanmälningar från Bolagsverket

I ett nära samarbete med Ekobrottsmyndigheten ska Bolagsverket som ett led i sitt brottsförebyggande arbete börja anmäla brott om för sent upprättade årsredovisningar.

Myndigheterna har gemensamt tagit fram en mall för att effektivisera innehållet i brottsanmälningarna med målet att omhänderta dessa digitalt mellan myndigheternas verksamhetsstöd under 2021.

Ett digitalt införande av anmälningar från Bolagsverket minskar den manuella hanteringen och bidrar till ett effektivt och enhetligt omhändertagande av brottsanmälningar avseende för sent upprättade årsredovisningar.

”Ett digitalt införande av anmälningar från Bolagsverket bidrar till ett effektivt och enhetligt omhändertagande av brottsanmälningar avseende för sent upprättade årsredovisningar”

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Personal

Ekobrottsmyndigheten har generellt en god förmåga att rekrytera och behålla den kompetens som verksamheten behöver. Personalomsättningen har minskat till 8,8 procent jämfört med 16,8 procent 2019 och 13,5 procent 2018. En bidragande orsak till den minskade personalomsättningen bedöms vara den pågående pandemin. I och med att rekryteringsbasen för åklagare är begränsad har det under året varit svårt att få tillräckligt många sökanden till tjänster som seniora åklagare till exempelvis Linköping och Sundsvall. För att möta rekryteringsbehovet av åklagare har myndigheten börjat bredda rekryteringsbasen och även rekrytera kammaråklagare och extraåklagare.

Arbete har påbörjats med att se över och utveckla administratörsrollen så att dessa genom att arbeta närmare den operativa verksamheten ska bidra till att öka verksamhetens enhetlighet, effektivitet och flexibilitet. Arbetet förväntas skapa utvecklingsmöjligheter för administratörer och avlasta andra yrkesroller samt även bidra till en attraktiv arbetsplats.

Ett väl fungerande ledarskap är viktigt för verksamheten. Myndigheten har därför tagit fram ledarkriterier som är gemensamma för samtliga chefer. Ledarkriterierna beskriver önskvärda förmågor och beteenden och ska fungera som ett verktyg för att attrahera, rekrytera och utveckla chefer. De lokala insatserna för att stärka medarbetarskapet har fortsatt, om än i något mindre omfattning än tidigare år. Insatserna har exempelvis handlat om att vidareutveckla samarbetet och att skapa goda förutsättningar för motivation.

Myndigheten har fortsatt att utveckla samverkan med Åklagarmyndigheten inom HR-området bl.a. genom ett gemensamt chefsförsörjningsprojektprojekt samt medverkan i Åklagarmyndighetens utbildningsråd och en löpande dialog för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för kompetensförsörjningen inom åklagarväsendet. Ekobrottsmyndigheten samarbetar också med Polismyndighetens nationella operativa avdelning (NOA) för att säkerställa kompetensförsörjningen av polisiär kompetens till myndigheten.

Att kontinuerligt utveckla medarbetarnas kompetens är viktigt för Ekobrottsmyndighetens långsiktiga kompetensförsörjning och en förutsättning för myndighetens verksamhet. Ekobrottsmyndigheten har en omfattande intern utbildningsverksamhet för att introducera och

vidareutveckla medarbetare. Ett kompetensutvecklingsråd har inrättats och en inventering av kompetensutvecklingsbehoven har gjorts. Utbildningsverksamheten har i stor utsträckning påverkats av coronapandemin. Ett tjugotal utbildningar har ställts in samtidigt som stora ansträngningar har gjorts för att ställa om verksamhetskritiska utbildningar till distansutbildning. Under året har ca 30 utbildningstillfällen genomförts, varav 90 procent på distans. Arbetet med att i större utsträckning ställa om till distansutbildning fortskrider. Utöver den ordinarie utbildningsverksamheten har myndigheten bl.a. gjort utbildningssatsningar inom it och metodkunskap i utredningsarbetet för åklagare och utredare.

Tabell 21. Medelantal anställda fördelat på personalkategori.

Personalkategori	2020	2019	2018
Chefer	47	42	37
Åklagare	106	108	105
Polisära utredare	229	221	215
Civila utredare	110	96	98
Administratör	61	56	55
Övriga	85	88	93
Totalt	638	611	603

Källa: Palasso.

I tabellen ingår poliser anställda av Polismyndigheten som arbetar vid Ekobrottsmyndigheten.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron bedöms ligga på oförändrad nivå. Sjukfrånvaron för polisanställda har ökat med nästan en procentenhet. Myndigheten ser även en ökad sjukfrånvaro bland medarbetare som är 50 år och äldre, särskilt kvinnor.

Tabell 22. Sjukfrånvaro i procent av arbetstid fördelat på kön.

Kvinnor		3,30	3,99	3,31	3,28	3,37	4,28	3,69	5,55
Män		1,80	3,06	2,19	2,45	1,86	2,42	2,64	2,17
Alla 30–49 år		2,34	2,25	2,64	3,34	1,48	2,88	3,23	2,25
Kvinnor 30–49 år		3,03	2,65	3,70	4,47	2,07	3,68	3,70	3,65
Män 30–49 år		1,63	1,99	1,65	2,08	1,06	2,05	2,63	1,28
Alla 50 år och äldre		2,98	4,84	2,89	2,41	3,56	3,85	3,24	4,65
Kvinnor 50 år och äldre		3,63	5,40	2,95	2,00	4,70	5,02	3,75	7,31
Män 50 år och äldre		2,08	4,38	2,82	2,94	2,70	2,79	2,64	2,93
Totalt		2,61	3,46	2,74	2,90	2,50	3,34	3,22	3,52

Källa: Palasso

Arbetsmiljö och likabehandling

Ekobrottsmyndigheten arbetar kontinuerligt med det systematiska arbetsmiljöarbetet på såväl central som lokal nivå. Chefers arbetsmiljöansvar är en central del i nya chefers introduktion. En utbildningsinsats för både chefer och skyddsombud har genomförts digitalt.

En upphandling av företagshälsovården har genomförts. Myndigheten har arbetat med att stärka det lokala samarbetet med företagshälsovården, bl.a. genom dialog i de lokala arbetsmiljökommittéerna.

Ekobrottsmyndigheten bedriver samhällsviktig verksamhet. Medarbetare har helt eller delvis arbetat hemifrån i den mån som det har varit möjligt utifrån verksamhetens behov. Ett flertal arbetsmiljöåtgärder har vidtagits. Medarbetare som har arbetat hemifrån i stor utsträckning har sedan hösten haft möjlighet att ta hem digital utrustning, såsom stor skärm, tangentbord och datormus för att skapa så bra förutsättningar för den fysiska arbetsmiljön som möjligt. Chefer har haft tät kontakt med medarbetare som har arbetat hemifrån för att undersöka, bedöma och åtgärda risker i arbetsmiljön. Myndigheten har erbjudit en digital utbildning till samtliga medarbetare avseende ergonomi. För medarbetare som behövt vara på plats har åtgärder vidtagits för att förhindra smittspridning. Särskild skyddsutrustning för poliser och annan utredningspersonal har behövt införskaffas och saneringsåtgärder vidtas i samband med husrannsakingar. Vissa förhållanden har utrustats med plastskärmar. Extrastädning av lokaler och utglesning av bord och stolar har skett i gemensamma utrymmen där så varit möjligt. Vidare har flexitidsramen i arbetstidsavtalet utökats tillfälligt för att möjliggöra resor i kollektivtrafiken utanför rusningstrafik.

Myndighetens likabehandlingsplan är en integrerad del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Exempelvis har underlag för dialog mellan chef och medarbetare uppdaterats för att ge bättre stöd för chefer att identifiera eventuella hinder för medarbetare att förena förvärvsarbete med föräldraskap. Myndigheten har också genomfört den årliga lönekartläggningen i enlighet med 3 kap. 8–10 §§ diskrimineringslagen (2008:567) för att säkerställa att lönesättning och andra anställningsvillkor tillämpas könsneutralt.

Ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning för praktik

Ekobrottsmyndigheten har arbetat med regeringsuppdragen att ta emot nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik. Myndigheten har identifierat arbetsuppgifter, framförallt inom administrativt stöd, där praktikplats skulle kunna erbjudas. I samarbete med Arbetsförmedlingen har ett arbete bedrivits med matchning av lämpliga kandidater, men ingen praktikant har kunnat beredas plats. Myndigheten har i stället anställt fyra personer med stöd från Arbetsförmedlingen genom nystartsjobb och lönebidrag. Det har minskat möjligheterna att ta emot praktikanter. Möjligheterna att erbjuda praktikplatser har även försvårats under pandemin.

Trygg arbetsmiljö

En viktig aspekt i säkerhetsarbetet handlar om att alla medarbetare har rätt till en trygg och säker arbetsplats. Ett fåtal incidenter har rapporterats gällande otillåten påverkan i form av hot, våld, trakasserier och korruption mot Ekobrottsmyndighetens medarbetare. Åklagare är den mest utsatta yrkesgruppen och händelserna inträffar oftast inför och under förhandling. Dessa trakasserier bedöms främst vara en metod för att påverka enskilda åklagares beslut i ärenden. Arbetet med personsäkerhetsfrågor har pågått fortlöpande genom individuellt anpassade och förebyggande säkerhetsåtgärder, vilka i ett fåtal fall har varit omfattande och långtgående. Under året har dock ingen incident rörande direkt hot eller våld inrapporterats.

Myndighetens centrala krisledningsorganisation har varit aktiverad under en stor del av året med anledning av coronapandemin för att effektivt och snabbt kunna hantera uppkomna frågeställningar och lämna information till chefer och medarbetare om beslutade riktlinjer och rekommendationer. Viktiga frågor som har hanterats är skyddsåtgärder vid tillslag och förhör, förbättrade möjligheter att arbeta på distans samt arbetsmiljö och ergonomi vid arbete i hemmet.

Jämställdhetsintegrering

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev:

Ekobrottsmyndigheten ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

Ekobrottsmyndigheten har fortsatt arbetet med jämställdhetsintegrering. Under 2019 tog arbetsgruppen för jämställdhetsintegrering fram en målbild och metod för systematisk integrering i verksamheten. Tre områden har identifierats där myndigheten kan bidra, direkt eller indirekt, till de jämställdhetspolitiska målen. Ett område avser hur myndigheten arbetar med utveckling av jämställdhetsperspektivet i arbetssätt, bemötande och attityder till män och kvinnor i olika delar av verksamheten. Ett annat är hur myndighetens förståelse och beskrivning av den ekonomiska brottsligheten kan påverkas av stereotypa uppfattningar om män och kvinnor. Ett tredje område omfattar hur jämställdhetsperspektivet säkerställs inom myndighetens styrnings- och planeringsarbete.

Arbetet har inledningsvis inriktats på de två sistnämnda områdena. En närmare analys av dessa är nämligen en förutsättning för att sedan arbeta vidare med myndig-

Som ett led i att förbättra myndighetens förmåga att hantera kriser har en utvärdering av vårens och sommarens krishanteringsarbete gjorts. Myndigheten kan konstatera att det finns ett behov av att utveckla och tydliggöra krisledningsorganisationens sammansättning, uppgifter och mandat och har därför påbörjat ett arbete som ska färdigställas 2021.

Säkerhetsarbete

Ett arbete har bedrivits med att se över det interna säkerhetsarbetet. Syftet är att myndigheten ska bedriva ett mer systematiskt säkerhetsarbete, som omfattar fysiskt säkerhet, personalsäkerhet och informationssäkerhet. En grund för ett sådant arbete är att utifrån en analys av verksamheten och de risker, hot och sårbarheter som finns identifiera nödvändiga åtgärder. Ett arbete har även påbörjats med att revidera övriga riktlinjer och rutiner på området. En revidering av myndighetens säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) har genomförts. Det har även gjorts en översyn av säkerhetsklassade befattningar och säkerhetsprövningsprocessen på myndigheten.

hetens bemötande, arbetssätt och attityder avseende män och kvinnor.

Syftet med en närmare analys av brottsligheten är att med hjälp av statistiken identifiera om det finns skillnader mellan könen och om det finns behov av att den könsuppdelade statistiken görs på ett annat sätt än idag. Arbetet med inhämtande av statistik och analys av denna har påbörjats under hösten liksom arbetet med att gå igenom myndighetens styrdokument.

Myndigheten har fortsatt att delta och bidra i nätverk för jämställdhetsintegrering, både vid Regeringskansliet och Jämställdhetsmyndigheten. Kontakter och möten har genomförts med andra samordnare inom rättskedjan såsom Brottsförebyggande rådet, Domstolsverket, Kriminalvården, Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten för att utbyta erfarenheter.

Tabellbilaga

Inkomna ärenden

Inkomna ärenden.

Mängdärenden		4 118	6 643
Varav årsredovisningsärenden		1 383	3 936
Projektärenden		2 904	2 952
Särskilt krävande ärenden		118	133
Övriga ärenden		272	231
Totalt		7 412	9 959

Källa: Cåsa

Inkomna brottsmisstankar.

Brottstyp	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Skattebrott	14 168	2 338	11 748	82	17 251	3 378	13 822	51	20 972	4 058	16 831	83
Bokföringsbrott	22 801	3 722	18 059	1 020	19 267	2 968	15 702	597	21 030	3 399	16 853	778
Bedrägeri och förskingring	967	185	715	67	12 748	179	12 486	83	2 067	171	1 860	36
Osann utsaga och förfalskning	402	69	326	7	294	29	259	6	469	55	404	10
Brott mot aktiebolagslagen	573	87	469	17	623	84	531	8	653	78	569	6
Marknadsmissbruk	285	32	242	11	259	23	223	13	452	49	382	21
Penningtvättsbrott	704	148	553	3	910	129	720	61	716	156	554	6
Bidragsbrott	12	3	8	1	19	4	14	1	2 319	1 026	1 293	-
Tullbrott	49	2	40	7	41	2	37	2	23	2	20	1
Övriga brott	388	86	295	7	128	25	87	16	118	26	83	9
Totalt	40 349	6 672	32 455	1 222	51 540	6 821	43 881	838	48 819	9 020	38 849	950

Källa: Cåsa

Balans och genomströmningstider

Antal ärenden i arbetsbalans.

Mängdärenden		574	665
Varav årsredovisningsärenden		229	337
Projektärenden		1 912	1 962
Särskilt krävande ärenden		244	285
Övriga ärenden		30	14
Totalt		2 760	2 926

Källa: Cåsa

Ålder för brottsmisstankar i arbetsbalans*, medelvärde i dagar.

	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Mängdärenden	175	210	166	98	135	142	133	278	182	184	182	134
Varav årsredovisningsärenden	582	567	586	-	291	290	291	277	360	361	359	383
Projektärenden	225	245	221	163	253	233	258	150	287	258	293	249
Särskilt krävande ärenden	585	535	594	214	510	507	513	303	532	467	520	1415
Övriga ärenden	169	217	147	16	183	133	222	-	390	158	410	-
Totalt	330	308	335	163	330	289	340	198	378	321	380	971

Källa: Cåsa

*Till arbetsbalansen räknas brottsmisstankar i kategorierna: förundersökning ej inledd, förundersökning pågår eller förundersökning redovisad.

Genomströmningstid brottsmisstankar från anmälan till beslut*, medelvärde i dagar.

	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Mängdärenden	142	150	143	114	80	84	82	47	104	103	104	110
Varav årsredovisningsärenden	499	499	500	486	272	302	274	185	217	217	219	206
Projektärenden	202	201	203	117	247	226	252	190	228	206	234	151
Särskilt krävande ärenden	468	414	477	467	297	412	278	1108	355	279	375	119
Övriga ärenden	151	198	151	13	96	56	110	8	163	128	185	16
Totalt	239	230	245	118	234	221	233	370	228	202	236	119

Källa: Cåsa

* En brottsmisstanke räknas som beslutad efter att en åklagare har fattat beslut att lagföra, skriva av eller på annat sätt avsluta en brottsmisstanke i ett ärende.

Avslutade ärenden

Avslutade ärenden.

Mängdärenden		4 322	6 251
Varav årsredovisningsärenden		1 577	3 426
Projektärenden		2 956	2 875
Särskilt krävande ärenden		267	239
Övriga ärenden		252	234
Totalt		7 797	9 599

Källa: Cåsa

Beslutade misstänkta personer.

	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Beslutade misstänkta personer	11 244	2 012	8 711	521	10 948	1 822	8 753	373	13 020	2 198	10 257	565

Källa: Cåsa

Beslutade brottsmisstankar.

	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Förundersökning inledd ej, förundersökningsbegränsning	10 064	1 692	8 258	114	8 538	1 369	7 104	65	9 913	1 618	8 219	76
Förundersökning inledd ej, övriga skäl	8 235	1 019	6 376	840	7 324	1 315	5 367	642	8 936	1 969	6 348	619
Summa förundersökning inledd inte	18 299	2 711	14 634	954	15 862	2 684	12 471	707	18 849	3 587	14 567	695
Förundersökning läggs ned, förundersökningsbegränsning	4 937	877	4 044	16	4 760	746	4 006	8	4 968	490	4 469	9
Förundersökning läggs ned, bristande bevisning	6 887	1 333	5 468	86	8 912	1 722	7 094	96	10 265	1 772	8 423	70
Förundersökning läggs ned, övriga skäl	4 007	626	3 282	99	5 999	751	4 950	298	4 062	654	3 308	100
Summa förundersökning läggs ned	15 831	2 836	12 794	201	19 671	3 219	16 050	402	19 295	2 916	16 200	179
Åtal väcks ej, bristande bevisning	243	33	210	-	500	96	404	-	348	67	281	-
Åtal väcks ej, övriga skäl	202	36	166	-	176	24	152	-	206	23	183	-
Summa åtal väcks ej	445	69	376	-	676	120	556	-	554	90	464	-
Strafföreläggande	1 532	262	1 270	-	1 570	260	1 310	-	1 474	241	1 233	-
Åtalsunderlåtelse	39	8	31	-	11	1	10	-	33	2	31	-
Åtal	4 684	718	3 966	-	16 294	492	15 802	-	7 269	1 675	5 594	-
Summa lagföringsbeslut	6 255	988	5 267	-	17 875	753	17 122	-	8 776	1 918	6 858	-
Brottsmisstanke avslutas	1 528	237	1 258	33	1 446	170	1 261	15	1 935	463	1 434	38
Övriga beslut	95	4	84	7	41	2	33	6	45	7	21	17
Summa administrativa beslut	1 623	241	1 342	40	1 487	172	1 294	21	1 980	470	1 455	55
Totalt	42 453	6 845	34 413	1 195	55 571	6 948	47 493	1 130	49 454	8 981	39 544	929

Källa: Cåsa

Avslutade häktningar och restriktioner

Dagar i häkte	Mått	2020				2019				2018			
		Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
1–20	Antal häktade personer	17	1	16	-	13	1	12	-	22	1	21	-
	Varav med restriktioner	10	0	10	-	7	-	7	-	14	-	14	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	13	-	13	-	13	-	13	-	13	-	13	-
21–40	Antal häktade personer	22	4	18	-	15	1	14	-	16	2	13	1
	Varav med restriktioner	18	3	15	-	15	1	14	-	12	2	9	1
	Genomsn. dagar med restriktioner	28	24	29	-	28	35	27	-	29	28	30	27
41–60	Antal häktade personer	7	1	6	-	3	1	2	-	13	1	12	-
	Varav med restriktioner	5	1	4	-	1	1	-	-	13	1	12	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	48	50	48	-	49	49	-	-	52	54	52	-
61–80	Antal häktade personer	7	-	7	-	9	-	9	-	2	-	2	-
	Varav med restriktioner	7	-	7	-	9	-	9	-	1	-	1	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	65	-	65	-	70	-	70	-	64	-	64	-
81–100	Antal häktade personer	6	-	6	-	3	-	3	-	4	1	3	-
	Varav med restriktioner	5	-	5	-	3	-	3	-	4	1	3	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	67	-	67	-	89	-	89	-	78	85	76	-
101–200	Antal häktade personer	2	-	2	-	8	2	6	-	8	1	7	-
	Varav med restriktioner	2	-	2	-	6	1	5	-	8	1	7	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	137	-	137	-	85	141	74	-	92	57	97	-
201–300	Antal häktade personer	1	-	1	-	4	-	4	-	3	1	2	-
	Varav med restriktioner	1	-	1	-	4	-	4	-	3	1	2	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	104	-	104	-	203	-	203	-	217	208	222	-
301–400	Antal häktade personer	4	-	4	-	2	-	2	-	2	-	2	-
	Varav med restriktioner	4	-	4	-	2	-	2	-	2	-	2	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	353	-	353	-	150	-	150	-	321	-	321	-
401–500	Antal häktade personer	3	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Varav med restriktioner	3	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	276	-	276	-	428	-	428	-	-	-	-	-
501–600	Antal häktade personer	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Varav med restriktioner	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	-	-	-	-	366	-	366	-	-	-	-	-
601–700	Antal häktade personer	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Varav med restriktioner	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	476	-	476	-	-	-	-	-	-	-	-	-
701–800	Antal häktade personer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Varav med restriktioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
>800	Antal häktade personer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Varav med restriktioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Genomsn. dagar med restriktioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	Antal häktade personer	70	6	64	-	59	5	54	-	70	7	62	1
	Varav med restriktioner	56	4	52	-	49	3	46	-	57	6	50	1
	Genomsn. dagar med restriktioner	85	30	89	-	79	75	79	-	64	77	63	27

Källa: Cåbra

Tid avslutade häktade	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Medelvärde	87	29	92	-	92	73	94	-	60	72	59	27
Längsta häktestiden	639	50	639	-	589	155	589	-	341	208	341	27

Källa: Cåbra

Restriktionstid	2020				2019				2018			
	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Medelvärde	85	30	89	-	79	75	79	-	64	77	63	27
Längsta häktestiden	476	50	476	-	428	141	428	-	322	208	322	27

Källa: Cåbra

Brottsutbyte

Antal framställda tillgångsinriktade yrkanden vid åtal.

	2020	2019	2018
Skadestånd		14	12
Företagsbot		250	303
Förverkande		9*	12
Utvidgat förverkande		1	8
Totalt		274	335

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

*Justerat genom att även förverkanden enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ingår i underlaget.

Belopp (tkr) i framställda tillgångsinriktade yrkanden.

	2020	2019	2018
Skadestånd	16 966	65 031	19 528
Företagsbot	85 745	57 282	44 805
Förverkande	280 690	44 912*	27 937
Utvidgat förverkande	1 253	29 739	20 448
Totalt	384 654	196 964	112 718

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

*Justerat genom att även förverkanden enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ingår i underlaget.

Antal bifallna tillgångsinriktade yrkanden i domstol.

	2020	2019	2018
Skadestånd	13	4	12
Företagsbot	86	162	136
Förverkande	12	6	6
Utvidgat förverkande	0	2	7
Totalt	111	174	161

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Belopp (tkr) i bifallna tillgångsinriktade yrkanden.

	2020	2019	2018
Skadestånd	52 636	15 131	72 759
Företagsbot	4 930	12 324	15 787
Förverkande	306 170	4 915	4 976
Utvidgat förverkande	0	345	14 835
Totalt	363 736	32 715	108 357

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Penningtvätt

Antal lagförda misstänkta personer enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Penningtvätt					15	2	13	-	10	3	7	-
Näringspenningtvätt					31	5	26	-	20	4	16	-
Totalt*					39	6	33	-	29	7	22	-

Källa: Cåsa

* Totalsumman kan vara mindre än summan inom respektive kategori, eftersom en misstänkt kan lagföras för både penningtvätt och näringspenningtvätt.

Antal lagförings- och avskrivningsbeslut avseende brottsmisstankar enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd	Totalt	Kvinna	Man	Okänd
Förundersökning inleds ej					181	33	89	59	198	55	137	6
Förundersökning läggs ned					291	54	237	-	172	26	146	-
Åtal väcks ej, bristande bevisning					-	-	-	-	3	2	1	-
Åtal väcks ej, övriga skäl					-	-	-	-	1	-	1	-
Strafföreläggande					-	-	-	-	-	-	-	-
Åtalsunderlåtelse					-	-	-	-	-	-	-	-
Åtal					51	8	43	-	42	9	33	-
Totalt					523	95	369	59	416	92	318	6

Källa: Cåsa

Antal beslut om beslag, penningbeslag, förvar, kvarstad och förverkande i avslutade ärenden med misstanke enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

	2020	2019	2018
Dispositionsförbud, beslag, penningbeslag, förvar eller kvarstad	18	21	21
Förverkande	6	2	2
Totalt	24	23	23

Källa: Manuell redovisning vid Ekobrottsmyndigheten.

Antal inkomna och utgående ansökningar och order om internationellt rättsligt bistånd.

Beslut	2020	2019	2018
Inkommen ansökan om rättslig hjälp	7	23	35
Inkommen europeisk utredningsorder	50	46	42
Utgående ansökan om rättslig hjälp	43	67	64
Utgående europeisk utredningsorder	96	94	60
Totalt	196	230	201

Källa: Cåsa

Finansiell redovisning

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(TKR)	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	55 000	55 000	50 000	50 000	60 000
Utnyttjad inkl finansiell leasing	41 403	37 533	36 806	36 471	40 451
Kredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	37 000	34 000	33 500	31 500	31 500
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	2	88	192	195	251
Räntekostnader	4	175	243	238	274
Avgiftsintäkter					
Utfall, disponibla intäkter	721	833	1 595	160	247
Utfall, ej disponibla intäkter	48	490	0	444	0
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrev	22 083	20 566	20 310	19 453	19 083
Utnyttjad	0	0	0	6 838	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	11 591	18 418	16 443	0	7 828
Personal					
Antal årsarbetskrafter egna anställda	358	336	333	338	329
Medelantal egna anställda	391	374	370	378	363
Antal årsarbetskrafter polisanställda*	225	226	211	212	209
Medelantal polisanställda*	247	237	233	235	229
Driftkostnad per årsarbetskraft					
Driftkostnad per årsarbetskraft egna anställda	2 043	2 033	1 991	1 927	1 891
Driftkostnad per årsarbetskraft inkl. polisanställda*	1 255	1 215	1 219	1 184	1 156
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0
*Poliser anställda av Polismyndigheten som arbetar vid Ekobrottsmyndigheten.					
Lönekostnad polisanställda	182 503	170 840	161 056	157 740	154 870

Resultaträkning

(TKR)	NOT	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	742 919	690 654
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	721	833
Intäkter av bidrag	3	2 639	2 966
Finansiella intäkter	4	31	94
Summa		746 310	694 547
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-385 873	-353 983
Kostnader för lokaler	6	-68 443	-61 511
Övriga driftkostnader	7	-277 193	-267 459
Finansiella kostnader	8	-38	-205
Avskrivningar		-14 763	-11 389
Summa		-746 310	-694 547
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Uppbörd intäkter av andra ersättningar	9	48	490
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-48	-490
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(TKR)	NOT	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	535	390
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	11	315	1 525
Summa		850	1 915
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	12	17 455	15 694
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	23 176	20 365
Summa		40 631	36 059
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		6	0
Fordringar hos andra myndigheter	14	4 106	6 919
Övriga kortfristiga fordringar		17	22
Summa		4 129	6 941
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	17 317	16 673
Övriga upplupna intäkter		293	0
Summa		17 610	16 673
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	-9 582	-16 386
Summa		-9 582	-16 386
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17	81 479	85 704
Beslagtagna medel	18	26 534	12 890
Summa		108 013	98 594
SUMMA TILLGÅNGAR		161 651	143 796

(TKR)	NOT	2020-12-31	2019-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	19		
Statskapital		48	22
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		48	22
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	910	1 767
Övriga avsättningar	21	5 371	4 938
Summa		6 281	6 705
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	40 520	36 180
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	23	35 035	36 657
Leverantörsskulder		14 240	16 458
Övriga kortfristiga skulder	24	34 030	20 781
Summa		123 825	110 076
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	30 928	26 486
Oförbrukade bidrag	25	569	507
Summa		31 497	26 993
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		161 651	143 796

Anslagsredovisning

REDOVISNING MOT ANSLAG (TKR)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 04 Rättsväsendet					
1:4 Ekobrottsmyndigheten (Ramanslag)					
ap. 1 Ekobrottsmyndigheten (ram)	18 418	736 115	754 533	742 942	11 591
Summa	18 418	736 115	754 533	742 942	11 591

Finansiella villkor

Anslagskredit = 22 083 tkr

Utgiftsområde 4. Rättsväsendet

1:4 Ekobrottsmyndigheten (Ramanslag)

ap.1 Ekobrottsmyndigheten (ram)

REDOVISNING MOT INKOMSTITTEL (TKR)

Inkomstittel	Beräknat belopp	Inkomster
2811 123 Övriga inkomster av statens verksamhet	-	48
Summa	-	48

Årets övriga inkomster av statens verksamhet avser förverkade beslagtagna medel efter dom.

Tilläggsupplysningar och noter

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

REDOVISNINGSPRINCIPER

Tillämpade redovisningsprinciper

Ekobrottsmyndighetens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Ändrade redovisningsprinciper

Fr.o.m. 2020-01-01 redovisas personalvårdsförmåner under övriga personalkostnader. Tidigare år redovisades kostnaderna under övriga driftkostnader.

Brytdag

Av 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring framgår att alla myndigheter ska tillämpa en s.k. brytdag när den löpande bokföringen för perioden ska avslutas. Brytdagen för räkenskapsår 2020 inföll den 5 januari 2021. Efter brytdagen tillförs räkenskaperna främst bokslutstransaktioner som bland annat innefattar periodavgränsningsposter. Som periodavgränsningspost bokförs förutbetalda kostnader, upplupna intäkter, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter vars belopp överstiger 100 tkr.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar definieras som tillgångar med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och en ekonomisk livslängd som uppgår till minst tre år. Som anläggningstillgång klassificeras dessutom objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till minst 25 tkr. Fr.o.m. år 2020 aktiveras förbättringsutgifter på annans fastighet om anskaffningsvärdet för ny-, till- och ombyggnader uppgår till minst 100 tkr samt balanserade utgifter för utveckling aktiveras om anskaffningsvärdet uppgår till minst 300 tkr.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. Avskrivningar görs på beräknad ekonomisk livslängd fr.o.m. den månad tillgången tas i drift. Bärbara datorer kostnadsförs direkt.

Tillämpade avskrivningstider

3-5 år	Immateriella anläggningstillgångar
3-10 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet
3 år	Maskiner, datorer, servrar
5 år	Bilar
2-3 år	Finansiell leasing (bilar)
5 år	Möbler
3-10 år	Övriga inventarier

Fordringar och skulder

Fordringarna har tagits upp till de belopp med vilka de beräknas inflyta. Skulder har värderats till anskaffningsvärde respektive nominellt värde om ej annat anges i not. Fordringar och skulder i utländsk valuta har tagits upp till balansdagens kurs.

Avsättningar

Ekobrottsmyndigheten har gjort avsättningar för avtalade pensioner till personal som har beviljats delpension. Avsättningar har även gjorts för lokala omställningsmedel och trygghetsmedel enligt lokalt tecknade avtal mellan Ekobrottsmyndigheten och personalorganisationerna.

UPPGIFTER OM LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Enligt 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Ekobrottsmyndigheten uppge vilka uppdrag ledande befattningshavare har haft som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter och uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag. Myndigheten ska även redovisa de skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som har betalats ut till dessa personer under räkenskapsåret.

Namn	Uppdrag i andra statliga myndigheters styrelser och råd samt aktiebolagsstyrelser	Ersättning och förmåner 2020 (tkr)
Generaldirektör		
Monica Rodrigo		1 437
Ordinarie ledamöter i Ekobrottsmyndighetens insynsråd		
Sophie Degenne ⁸		2
Lena Egelin		6
Anders Hansson	Vällingebostäder AB, Veboa Holding AB	5
Peter Källenfors ⁸		2
Anette Landén	Transportstyrelsen	6
Eric Leijonram ⁹		5
Leif Ljungholm		6
Maria Strömkvist	AB Samarkand 2015	3
Helene Thorgren ⁹		5

8. Entledigad från Ekobrottsmyndighetens insynsråd fr.o.m. 2020-05-19.

9. Förordnad i Ekobrottsmyndighetens insynsråd fr.o.m. 2020-05-20.

Noter

RESULTATRÄKNING (TKR)

Not 1. Intäkter av anslag	2020	2019
Intäkter av anslag i resultaträkningen	742 919	690 654
Utgifter i anslagsredovisningen	-742 942	-691 573
Summa	-23	-919

Skillnaden beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen (2011:223).

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	291	668
Intäkter av övrigt	31	24
Realisationsvinst maskiner och inventarier	399	141
Summa	721	833

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen år 2020 består främst av intäkter för utlåning av personal till Åklagarmyndigheten. Realisationsvinsten avser avyttring av ägda bilar.

Not 3. Intäkter av bidrag	2020	2019
Intäkter av bidrag från EU	0	52
Intäkter av bidrag från Arbetsmiljöverket	1 431	1 493
Intäkter av bidrag från Arbetsförmedlingen, anställningsstöd	329	1 421
Ersättning för höga sjuklönekostnader under coronapandemin april-juli 2020	879	0
Summa	2 639	2 966

Bidrag från Arbetsmiljöverket avser medel för metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet.

Not 4. Finansiella intäkter	2020	2019
Ränteintäkter avseende Riksgäldskontoret	2	88
Övriga finansiella intäkter	29	6
Summa	31	94

Räntan hos Riksgäldskontoret har varit 0 % större delen av året.

Not 5. Kostnader för personal	2020	2019
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag)	-233 687	-215 522
-varav arvoden till insynsråd och ej anställd personal	-112	-130
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier, andra avgifter enligt lag samt övriga personalkostnader.	-152 186	-138 461
Summa	-385 873	-353 983

Lönekostnaderna för polisanställda redovisas under övriga driftkostnader. Kostnaderna för egen personal har ökat totalt med 31 890 tkr. Ökningen förklaras av att antal anställda ökat med 22 st årsarbetskrafter, en lönerrevision med 6 300 tkr, ökad kostnad för premiepensioner om 7 000 tkr samt en ökad semesterlöneskuld med 4 800 tkr. Den ändrade redovisningsprincipen gällande redovisningen av personalsvårdsförmåner innebär att personalkostnaderna ökat med 700 tkr.

Not 6. Kostnader för lokaler	2020	2019
Lokalkostnader	-68 443	-61 511
Summa	-68 443	-61 511

Kostnaderna har ökat främst p.g.a ett förnyat hyreskontrakt för Stockholmskontoret från 1 januari 2020. Dessutom har huvudkontoret flyttat till nya lokaler med högre hyra. Den årliga index uppräknings har också påverkat de ökade kostnaderna.

Not 7. Övriga driftkostnader	2020	2019
Polislöner	-182 503	-170 840
IT-tjänster	-39 769	-39 047
Övriga driftkostnader	-54 921	-57 572
Summa	-277 193	-267 459

De totala övriga driftkostnaderna har ökat med ca 9 700 tkr. Ökningen förklaras främst av ökade kostnader för polislöner med 11 700 tkr dels p.g.a. att Polismyndighetens lönerrevisionen om 6,4 % år 2019 fått helårseffekt, dels på en ökad semesterlöneskuld. Övriga driftkostnader har minskat med ca 2 700 tkr som främst avser lägre kostnader för resor och konferenser p.g.a. coronapandemin.

Not 8. Finansiella kostnader	2020	2019
Räntekostnader avseende Riksgäldskontoret	-4	-175
Övriga finansiella kostnader	-34	-30
Summa	-38	-205

Räntan hos Riksgäldskontoret har varit 0 % större delen av året.

Not 9. Intäkter av avgifter som inte disponeras	2020	2019
Övriga intäkter av uppbördsverksamhet	48	490
Summa	48	490

Övriga intäkter avser förverkade beslagtagna medel efter dom.

BALANSRÄKNING (TKR)

Not 10. Balanserade utgifter för utveckling	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	390	0
Årets anskaffningar/pågående	145	390
Summa anskaffningsvärde	535	390
Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	0	0
Summa ackumulerade avskrivningar	0	0
Utgående bokfört värde	535	390

Anskaffning av balanserade utgifter för utveckling avser pågående utveckling av en ny extern webbplatsform.

Not 11. Rättigheter och andra immateriella tillgångar	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 808	5 535
Årets anskaffningar	0	273
Summa anskaffningsvärde	5 808	5 808
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 283	-2 887
Årets avskrivningar	-1 210	-1 396
Summa ackumulerade avskrivningar	-5 493	-4 283
Utgående bokfört värde	315	1 525

Not 12. Förbättringsutgifter på annans fastighet	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	39 349	37 605
Årets anskaffningar	7 655	1 744
Årets utrangeringar	-3 904	0
Summa anskaffningsvärde	43 100	39 349
Ingående ackumulerade avskrivningar	-23 655	-19 622
Årets avskrivningar	-4 858	-4 033
Årets utrangeringar	2 868	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-25 645	-23 655
Utgående bokfört värde	17 455	15 694

Årets anskaffningar och utrangeringar av förbättringsutgifter på annans fastighet hänförs till huvudkontorets flytt till nya lokaler.

Not 13. Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	61 415	52 557
Årets anskaffningar	12 140	10 896
Årets försäljningar/utrangeringar	-5 393	-2 038
Summa anskaffningsvärde	68 162	61 415
Ingående ackumulerade avskrivningar	-42 403	-38 414
Årets avskrivningar	-8 221	-5 500
Årets försäljningar/utrangeringar	4 755	1 511
Summa ackumulerade avskrivningar	-45 869	-42 403
Utgående bokfört värde	22 293	19 012
Finansiell leasing, bilar		
Ingående anskaffningsvärde	2 087	1 743
Årets anskaffningar	457	599
Årets försäljningar/utrangeringar	-599	-255
Summa anskaffningsvärde	1 945	2 087
Ingående ackumulerade avskrivningar	-734	-530
Årets avskrivningar	-474	-459
Årets försäljningar/utrangeringar	146	255
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 062	-734
Utgående bokfört värde	883	1 353
Summa maskiner inventarier, installationer m.m.	23 176	20 365
Not 14. Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	4 105	6 795
Övriga fordringar	1	124
Summa	4 106	6 919
Not 15. Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	16 474	15 151
Övriga förutbetalda kostnader	843	1 522
Summa	17 317	16 673
Övriga upplupna intäkter		
Upplupen intäkt	293	0
Summa	293	0
Summa periodavgränsningsposter	17 610	16 673

Not 16. Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-18 418	-16 443
Redovisning mot anslag (+)	742 942	691 573
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-736 115	-693 548
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-11 591	-18 418
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag		
Ingående balans	2 032	2 951
Redovisning mot anslag under året enligt undantagsregeln	-23	-919
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag	2 009	2 032
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomsttitel	-48	-490
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	48	490
Fordran avseende uppbörd	0	0
Summa avräkning med statsverket	-9 582	-16 386

Not 17. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	81 479	85 704
Summa	81 479	85 704

Beviljad räntekontokredit för 2020 är 37 000 tkr. Under året har 0 kr utnyttjats.

Not 18. Kassa och bank	2020-12-31	2019-12-31
Beslagtagna medel	26 534	12 890
Summa	26 534	12 890

Ökningen av beslagtagna medel är hänförliga till ett ärende enligt stöldgodslagen.

Not 19. Förändring av myndighetskapital	Statskapital	Summa
Utgående balans 2019	22	22
Ingående balans 2020	22	22
Statskapital utan avkastningskrav, årets anskaffning	26	26
Utgående balans 2020	48	48

Statskapital avser konst som har överförts från Statens Konstråd.

Not 20. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2020-12-31	2019-12-31
Ingående avsättning	1 767	2 230
Årets pensionskostnad	-81	335
Årets pensionsutbetalningar	-776	-798
Utgående avsättning	910	1 767

Under året har inga nya beslut fattats om delpension.

Not 21. Övriga avsättningar	2020-12-31	2019-12-31
Avsättning till trygghetsmedel		
Ingående avsättning	4 938	4 305
Årets avsättning	694	646
Årets utnyttjade medel	-261	-13
Utgående övriga avsättningar	5 371	4 938

Not 22. Lån i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
Ingående balans	36 180	35 593
Under året nyupptagna lån	20 304	12 885
Årets amorteringar	-15 964	-12 298
Utgående balans	40 520	36 180
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	55 000	55 000

Efter upptaget lån i december har en bokslutspost (30 tkr) som avser pågående utveckling av ny extern webbplats tillkommit.

Not 23. Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
Arbetsgivaravgifter	6 468	5 868
Åklagarmyndigheten	2 438	2 426
Försäkringskassan	531	512
Polismyndigheten	20 425	23 501
Statens tjänstepensionsverk	4 752	4 142
Övriga	421	208
Summa	35 035	36 657

Not 24. Övriga kortfristiga skulder	2020-12-31	2019-12-31
Personalens källskatt	6 633	6 054
Beslagtagna medel	26 534	12 890
Finansiell leasing	863	1 362
Övriga skulder	0	475
Summa	34 030	20 781

Ökningen av beslagtagna medel är hänförliga till ett ärende enligt stöldgodslagen.

Not 25. Upplupna kostnader	2020-12-31	2019-12-31
Semester- och löneskuld inklusive sociala avgifter	29 782	23 824
Upplupna polislöner	831	2 351
Övriga upplupna kostnader	315	311
Summa	30 928	26 486

Ökningen av semesterlöneskulden beror på att färre har tagit ut sina semesterdagar under år 2020 p.g.a. coronapandemin. Minskningen av upplupna polislöner beror på att lönerrevisionen för poliser som gäller fr.o.m. 1 oktober 2020 inte innefattar polisanställda som arbetar för Ekobrottsmyndigheten.

Not 26. Oförbrukade bidrag	2020-12-31	2019-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	569	507
Summa	569	507
De inomstatliga bidragen förväntas tas i anspråk inom följande tidsintervall:		
- Inom tre månader	569	507
Summa	569	507

Årets och föregående års oförbrukade bidrag kommer från Arbetsmiljöverket och avser medel för metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet. Oförbrukade medel kommer att återbetalas 2021.

Ekobrottsmyndighetens ledningsgrupp

Generaldirektör
Monica Rodrigo

Stabschef
Ann Lemne

Rättschef
Eva Melander Tell

Ekonomichef
Kristina Larsson

HR-chef
Ylva Sundberg

Digitaliseringschef
Stefan Lundmark

Kommunikationschef
Helena Norman

Överåklagare
Katarina Tidén

Avdelningschef sydväst
Gina Kezovska

Avdelningschef Stockholm
Carsten Helland

Avdelningschef nordöst
Anna Wallander

Polischef
Torbjörn Rosén

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen för 2020 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2021

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Monica Rodrigo', is written on a light-colored rectangular background.

Monica Rodrigo
Generaldirektör

Foto: Sidan 5, Tobias Ohls. Sidan 10, Ekobrottsmyndigheten. Sidorna 35, 40, 42, 60, 86, Rickard Kilström. Sidan 36, Ann-Sofi Andersson. Sidan 86, Margareta Bloom Sandebäck. Övriga bilder: iStockphoto.

Grafisk form: Idermark och Lagerwall Reklam AB

Tryck: Åtta.45 Tryckeri

Box 22098, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 15
Tel: 010 - 562 90 00
E-post: huvudregistrator@ekobrottsmyndigheten.se
www.ekobrottsmyndigheten.se